శ్రీ రామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః.

INTRODUCTION.

The author of this little booklet "Veda Vedanga chandrika" has sought to establish within a small compass in clear and readable Telugu, the main principles of the authority on which our Sacred Literature is based and their importance as a useful study in regulating life and conduct with the ideal of Sanatana Dharma. A book like this is most welcome at a time when the ancient Hindu Religion is once again on its trial and is assailed on all sides from within as well as without. The author is a reputed scholar and Pandit and has achieved his task remarkably well. Sanatana Dharma withstood bravely several tempests in the past and none could be more severe than the tornadoes of Jainism and Budhism and even Kapila Sankhya. The relentless logic of these faiths was refuted by the great sages of the past, like the Immortal Sankaracharya and others and the revealed text of the Vedas and the Upanishads stood vindicated in all its glory as the ultimate authority before the minds of all right-thinking men. A little deep reflection, unbiassed by passion or prejudice, on the ultimate Reality of things, cannot fail to carry that conviction to all thinking minds wherein all doubts stand dissolved and

Truth stands revealed in all its Native Effulgence. A reverent study of the ancient Scriptures with a course of life guided by faith and purity, are a necessary preparation for the reception of that Great Truth which can be imparted by the Guru alone. ఆచార్యవాన్ పురుషో వేద. The tendency nowa-days is to decry Hinduism based on the Vedic and Sastraic texts and to attribute to it all the political, economic and other miseries from which the nation is sufferring; the Orthodox Brahmin as the follower and expounder of those Sacred writings goes in for a lot of unnecessary abuse from others on his devoted head. The socalled Slavery of the Country and even divine visitations like the recent devastating earthquake, are attributed to the Caste system, than which there could be no more mischievous or more sinful invention, in the eyes of the reformers, ever evolved out of the crafty brains of the priestly class. This is no place for the vindication of that system but mention must be made that sociological philosophers and thinkers are not wanting who bestow their unstinted and well-deserved praise on it. The attempts of the modern reformers are therefore chiefly guided towards subverting that system. Extravagant claims are made that reformers far outnumber the Sanatanists. Such ideas can be easily dispelled

by a little reflection that the Sanatanist is by Culture and Temperament not vociferous but seeks to carry on his life in an unobtrusive manner and unobstructed by others. Live and let live is his motto. Even the few of the Avarnas who attained the Sainthood; in India do not seem to have decried the caste system or repudiated the authority of the Vedas. The Metaphysical equality to be attained by the austere Yogin after severe course of penance and rigid discipline, transcending all duality and realising the Universal Self, is sought to be brought down to the plane of practical life by the reformers. Sanatana Dharma itself proclaims that for such an Avadhuta, an Atyasrami there is and need be no caste distinction or rigour of caste discipline. Only everyone cannot attain that position. The slightest touch of self or worldly desire will drag such a sage down. The essential divinity of human nature is recognised by that sastras but at the same time inequalities do exist as hard facts of worldly experience which can only be explained as due to Karma, with-out attributing partiality or prejudice to God in Creation. Even Biological Science recognises that it is the "Gene" which determines the character of the individual life. A mango seed produces a mango tree and if it can produce a different kind of tree, the pheno-

menon can only be described as magic or as the result of the inscru table Sakti of the Iswara. India alone is karma bhumi. The restrictions in our march towards the True Goal are therefore found here alone.

The upadhi is determined by the Karma and it has to be shed, if the Eternal Spirit should shine resplendent in its natural lustre. Fire exists in wood, stone, air and even in water (of the sea.) How difficult it is to extract it from such materials. It also exists in the earth and in the air. Its terrible manifestations in the shape of volcanoes and thunderstorms are experienced by the millions but how many can know and realise that fire is universal and that it exists in terrestial, atmospheric, and celestial, forms as taught in the Veda and that fire is the first among the Gods created by Prjapathi. Modern science following the Nebular theory recognises the fire element as the one out of which the sun, planets, stars etc have evolved and are evolving. అగ్నిందేవతానాంప్రథమం సమసృజత అగ్నిర్దేవానామవమః విష్ణుః పరమః తత్తేజో ఉసృజత! తత్తేజ ఐక్షత. etc. The Karma Kanda is based on such religious philosophy, eg., ఆగ్నావైష్ణవ మేకాదశకపాలం నిర్వపతి అగ్నావిష్ణూ... సేమావర్ధంతు వాంగిరః ఆగ్నేయ మష్టాకపాలం, వైష్ణవం త్రికపాలం. For Agni 8 Kapalams and Vishnu three, total eleven, so

that between the two ends, the whole hierarchy may be embraced. The Karma Kanda and its relation to the Jnana Kanda is too vast a subject, to be touched upon here. All that need be said is that our ancient Scriptures and institutions deserve a reverant and careful study, not only by individuals but learned associations of Scholars with varied learning, to verify and realise those Eternal Truths. Human reason and Judgment however high and eminent cannot be free from those infirmities errors, and Himalayan blunders, to which it is naturally subject and the ultimate refuge the haven of peace and bliss, must be sought in the Revealed Text. తమేవం విద్వానమృత ఇహభవతి. నాన్యః పంథా అయనాయ విద్యతే This has been clearly emphasised in the Brahmasutra. "తర్కాఽప్రతిష్ఠానాత్" and the comentaries thereon. Such an insistance is not to dwarf or enslave the individual intellect or judgement as many may eroneously think, but to guide it in its methods of highest reasoning so as to gain the conviction, born of direct realisation, attuning our thoughts with those of the Shining Ones who have gone before and became One with the Enternal Light. If our boys are made to study such books early and imbibe the habits of thought embodied therein, the spectacle of a soulless and denationalised education will not be their heritage; and

a vigorous nnd youthful generation proud of its past confident of the present and hopeful of the future will certainly arise to uphold and justify Aryan culture before the Enlghtened World.

Prabhala Lakshmi Narasimham,
B. A., B. L.
Advocate.

Dated 5th May 1934,
VIZAGAPATAM.

శ్రీ

అవతారిక.

శ్లో॥ యం పృథగ్ధర్మచరణాః
పృథగ్ధర్మాభిలాషిణః
పృథగ్ధర్మైః సమర్చన్తి
తస్మై ధర్మాత్మనే నమః.

ప్రపంచమునందు దుర్లభమగు నరజన్మ మెత్తినందులకుఁ బురుషార్థములను సంపాదించి కృతార్థతఁ జెందుట ముఖ్యమైయున్నది. ఈపురుషార్థములు ధర్మము, అర్థము, కామము, మోక్షములని నాలుగు. వీనికన్నిటికి మూలకారణము ధర్మము. కనుకనే పెద్దలిద్దానిని బ్రథమమునఁ బరిగణించిరి. ఇది సక్రమముగా నవలంబింపని యెడలఁ గడమ పురుషార్థములు మూఁడును సిద్ధింపనేరవు. ఇది యైహికాముష్మిక సుఖప్రదంబు. ఇది లోకములను ధరించుట వలనగాని, లోకులచే ధరింపఁబడుట వలనగాని ధర్మమని యనఁబడును. మఱియు ధర్మశబ్దమును గూర్చి యనేకమహర్షు లనేకవిధములుగా నిర్వచించియున్నారు. ఎవరెట్లు చెప్పినను మొత్తముమీఁద ననిష్టమును బరిహరింపఁ జేసి యిష్టమును సాధింపఁజేయునది "ధర్మము" లేక "శాస్త్రవిధి" యని తేలును.

దీనికి వ్యతిరేకమగునది యధర్మము. ప్రవృత్తిధర్మము, నివృత్తిధర్మము, సామాన్యధర్మము, విశేషధర్మములను భేద

ములతో ధర్మము పలురకములం జెప్పబడినది. ఈ ధర్మా ధర్మములను నిర్ణయించునవి వేదశాస్త్రంబులు. ఇందువలన ధర్మమును శాస్త్రవిధి యనికూడఁ జెప్పవచ్చును.

ఈ ధర్మము లేక శాస్త్రవిధి నుల్లంఘించి స్వేచ్ఛగా సంచరించువారు కార్యసిద్ధినిగాని సుఖమునుగాని, సద్గతిగాని పొందనేరరని భగవద్గీత నుడువుచున్నది. శాస్త్రములనఁగా ఋక్కు మున్నగు నాల్గువేదములు, శిక్షలోనగు నాఱు వేదాంగములు, న్యాయ, వైశేషిక, సాంఖ్యాది సప్తదర్శనములు, అష్టాదశపురాణములు మున్నగునవియై యున్నవి.

ఈశాస్త్రములందు వైదిక నైతిక యోగిక రాజకీయార్థికాద్యనేక గహనవిషయంబులు గలవు. ఇవి యాంగ్లభాషలో లేక సంస్కృత భాషయం దుండుటంబట్టి సంస్కృత భాష నభ్యసింపని యిక్కాలపువారికి ముఖ్యముగా విద్యార్థులకు దురవగాహంబులుగా నుండెను. అందుచే మనయాంధ్ర విద్యార్థులకుఁగూడ నాశాస్త్రములందలి విషయంబులు సులభంబుగా బోధపడుపవలెనను భావముతో "వేదవేదాంగ చంద్రిక" యనెడి యీ చిన్నిగ్రంథమును వ్రాసితి. ఇందు వేదములను గూర్చియు, వేదాంగములను గూర్చియు నందలి విషయములను గూర్చియు వ్రాయఁబడినది. ఇది యిప్పటి విద్యార్థులకుం జక్కగా నుపకరింపఁ గలదని నాయాశయము. నాయీ ప్రయ

త్వము భాషాభిమానుల యాదరణమునకుఁ బాత్రమగు నని "దర్శనదర్పణ" మను పేరం బరగు మరియొక చిన్నికావ్యమును గొలదికాలములోఁ బ్రకటింపఁగలను. ఇందు, న్యాయ, వైశేషిక, యోగ, సాంఖ్య, [illegible], కర్మ, బ్రహ్మ మీమాంసా దర్శనములం గూర్చియు వానియందలి విషయములఁగూర్చియు వ్రాయఁబడినది.

ఈ పుస్తకమునకు శ్రీకాశీక్షేత్రములోని భారతధర్మ మహామండలి కధ్యక్షులును, సనాతన వర్ణాశ్రమధర్మప్రచార కాగ్రగణ్యులును, బహుళోద్గ్రంథ ప్రణేతలును నగు శ్రీశ్రీ స్వామి దయానందజీ మహారాజులు (బి. ఎ.) గారిచే రచింపఁ బడిన "సత్యాసత్యార్థ వివేక" మను హిందీగ్రంథములోని యొకకొంతభాగము మాతృకయై యున్నది.

ఏతన్మాతృకా గ్రంథకర్తలగు శ్రీస్వాములవారికిని, ఏను శరీరాస్వాస్థ్యమును గూడ సరకుసేయక చక్కని యుపోద్ఘాతము వ్రాసి యీ గ్రంథము నలంకరించి నాయుత్సాహమును [illegible] వారును, ధార్మికవరేణ్యులును, సంస్కృతాంధ్రభాషా పండితులును, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు నగు బ్ర॥ శ్రీ॥ [illegible] నరసింహాముపంతులు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారికిని కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లర్పించి యీ గ్రంథరచనకుఁ బ్రోత్సాహకులై యీ ప్రథమ ముద్రణమునకుమాత్ర మాధికారము బొందిన వైద్య॥ గా॥ శ్రీ చందా నాగయామాత్యశ్రేష్ఠులు

గ్రాంచి బుక్కుషాపు మానేజరులగు మ॥ శ్రీ॥ నీలా రాజయ్య యను వైశ్యసత్తమునకు, నిం దేదేని సహాయ మొనరించిన మిత్రవరులకును ధర్మరక్షకుఁడగు భగవంతుఁ డాయురారోగ్య భాగ్యముల నొసంగి రక్షించుఁగాక యని ప్రార్థించుచు విర మించుచున్న వాఁడను.

26-5-1934 } సుధీవిధేయుఁడు
శికింద్రాబాద్ } చిలుకుల అప్పయ్యశాస్త్రి.

శ్లో॥ "ఉచ్చైర్గతి ర్జగతి సిద్ధ్యతి ధర్మతశ్చ
త్తస్యప్రమాచ వచనైః కృతకేతరైశ్చ
త్తేషాం ప్రకాశన దశాచ మహీసురైశ్చ
త్తానంతరేణ నిపతే త్క్వను మత్ప్రణామః॥

పండితాభిప్రాయములు.

ఆమ్నాయార్థ వాచస్పతిత్యాది బిరుదాంచితులును, వేద వేదాంగ పండితులు నగు బ్ర॥ ఏడలి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రుల వారు 7-4-34 తేదీ పిఠాపురమునుండి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

"యుష్మత్ప్రేషితా వేదవేదాంగచంద్రికా స్థాలీపులాకన్యాయేన దృష్ట్వా హృదయాహ్లాదమజనయత్. యుష్మదీయమైతాదృశాతిగంభీరార్థ ప్రకాశన చాతురీనుమితా మామిలయ్యా ఈశాన మాశాస్మహే పునఃపునః ప్రబంధరచనాసు నియోజయేతి.

మహామహోపాధ్యాయ, విమర్శకాగ్రేసరాది బిరుదాంకితులును, ధార్మిక మహోపదేశకులు నగు బ్ర॥ శాస్త్రిభట్ల బ్రహ్మయ్యశాస్త్రులవారు.

జగన్నాథపురం, కాకినాడ

12-4-34

పండితవర్యా!

మీరు రచించిన వేదవేదాంగచంద్రికను సమగ్రముగా జదివించి వింటిని. ఈ గ్రంథరాజము చాల మనోహరమగు శైలియును నిర్దుష్టమగు భాషయును విలువయగు ధర్మబోధయు

గలిగి విరాజిల్లుచున్నది. విద్యాశాఖవా రిచ్చు యుద్యో
ముల విద్వాక్షపరీక్ష మున్నగువానికి బఠనీయ గ్రంథ
లనుగా నిర్ణయించిన భాషకును దేశమునకును గూడ జ
యుపయోగ మొనరించినవా రగుదురని నా తలంపు.
యుత్తమ కృతుల నొసరించుట కనుకూలముగా నీశ్వరు
మీకు దీర్ఘాయురారోగ్యస్వత్వముల నొసంగుగాత. జిల్లాబో
వారు గ్రంథాలయములకై దీని నంగీకరించుదురుగాక.

తప్పొప్పుల పట్టి.

పుట.	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
1	5	శుతి	శ్రుతి
19	7	ిచ్చు	నిచ్చు
32	8	జ్ఞాయజ్ఞ	జ్ఞానయజ్ఞ
33	9	పుషుఁగు	పురుషుఁ
34	17	పూర్ణత్వమును	పూర్ణము
35	20	స్వేచ్ఛగా	స్వేచ్ఛగ
45	7	యగుగు	యగు
50	20	సంబధ	సంబాధ
54	4	దింశతి	వింశతి
61	19	"శాఖల"	"శాకల"
69	4	పరస్వర	పరస్పర
72	18	౧౧౧౩౧	౧౧౩౧
84	14	సర్వాచీనులు	అర్వాచీన
107	14	చూడ	గూడ

ఇంకను స. న ప. వ. ర, అ, థ, ధ, ల, ళ, అర్ధానుస్వారాది వ్యత్యయములను మన్నించి వలసినట్లు సవరి కొని పఠింపఁ బ్రార్థితులు.

శ్రీ పరబ్రహ్మణే నమః.

వేదవేదాంగచంద్రిక

వేదము.

"యో బ్రహ్మాణం విదధాతి పూర్వం
యో వై వేదాంశ్చ ప్రహిణోతి తస్మై
తగ్ం హ దేవ మాత్మబుద్ధిప్రకాశం
ముముక్షుర్వై శరణ మహం ప్రపద్యే"

వేద మనఁగా నేమి?

విదంత్యనేన ధర్మాధర్మా వితి వేదః, విద జ్ఞానే, దీనిచేత ధర్మాధర్మములను దెలిసికొందురు గాన వేదమని చెప్పఁబడును. ఈ వేదమునకు శ్రుతి, ఆమ్నాయము అను పేరులను ప్రధానంబుగా వాడుచుందురు. "శ్రూయంతే ధర్మాధర్మా వితి శ్రుతిః" "శ్రుశ్రవణే" ధర్మమును, అధర్మమును, దీనిచే వినఁబడుచున్నవి గాన శ్రుతి యనియు, "ఆమ్నాయతే పారంపర్యేణ త్యామ్నాయః" మహర్షిపరంపరల నుండి పరంపరగా నభ్యసింపఁబడుచున్నది గాన "ఆమ్నాయము" అని విజ్ఞులు విశదీకరించియున్నారు.

వేదస్వరూపము. వేదోత్పత్తి.

ఇది యపౌరుషేయంబు, ననాదియు, నిత్యము, స్వతః ప్రమాణప్రమితము, సల్లక్షణలక్షితము, సత్యంతానుభవగమ్యము, సనధిగతార్థగము, సందేహవిపర్యయాదిదోషరహితము, పరమేశ్వర దేవర్షిక్రమాదాగతము నై ధర్మార్థకామ మోక్షప్రదంబై తనరారుచున్నది. ఈ పూర్వోక్త లక్షణంబులు క్రమంబుగా విస్తరింపఁబడును. వేదము జ్ఞానమునకు భాండారమై యున్నది. మఱియు నితరశాస్త్రంబులన్నియు, నీ వేదమునుండియే జనించినవి. వేదమే స్కంధము. తదితరశాస్త్రములన్నియు దానికి శాఖాప్రశాఖలై యున్నవి. వేదము ప్రధానంబుగా రెండుప్రకారములుగా నున్నది. 1. కంఠోక్తము 2. కల్ప్యము ఏ శ్రుతి ఋషులచే ప్రత్యక్షముగా గని పెట్టఁబడినదో యది కంఠోక్తము. ఏశ్రుతి, స్మృతిద్వారముగాని, శిష్టాచారద్వారముగాని ఋషులచే ననుమానింపఁబడినదో యది కల్ప్యమని చెప్పఁబడుచున్నది. కంఠోక్తశ్రుతి మంత్రభేదము ననుసరించి మూఁడువిధములుగా విభాగింపఁబడినది. 1. ఋక్కు, 2. యజుస్సు, 3. సామము. ఈమూఁడింటికిని "త్రయి" యని మఱియొకపేరు గలదు. ఈకంఠోక్తశ్రుతులే వేదోక్తప్రమాణము ననుసరించి నాలుగుభాగములుగా విభజింపఁబడినవి

1. ఋక్కు, 2. యజుస్సు, 3. సామము 4. అథర్వము అని. లోకమున భాషయందుఁ బద్యము, గద్యము గీతము (పాట) లను మూఁడుభాగములే విధముగాఁ గనబడుచున్నవో యట్లే వేదమునందుఁ బద్యరూపముగా ఋక్కు గద్యరూపకముగా యజుస్సు గీతరూపముగా సామమును గన్పట్టుచున్నవి. మిగిలిన యథర్వవేదంబు పద్య గద్య గీతముల మిశ్రితముగా నుండును. వేదమును విభాగించినవారిం గూర్చి రెండువిధములగు నభిప్రాయంబులు గలవు. వ్యాసభగవానులవారే, వేదము మూఁడువిధములుగాను, నాలుగువిధములుగాను విభజించి రని కొందఱును, యజ్ఞక్రియాపౌరోహిత్యమునకై యథర్వుఁడను ఋషి వేదవిభాగముఁ జేసె ననియు నా ఋషియే యజ్ఞకార్యమున కుపయోగించు సూక్తసమూహములను వేదత్రయములోఁ జేర్చి శాంతికపౌష్టికాభిచారికాదిక సూక్తములను వేఱుగాఁ జేసెననియు మఱికొంద ఱభిప్రాయపడుచున్నారు. మొదటి పక్షమువా రవశిష్టసూక్తసమూహము "అథర్వవేద" మను నామముతోఁ బ్రకాశపఱుపఁబడిన దనియు రెండవపక్షమువారా యథర్వమహర్షియొక్క నామముతోడనే యీ యథర్వవేద మను సంజ్ఞ కలిగిన దనియు జెప్పుచున్నారు. ఈ ద్వివిధాభిప్రాయములకును ప్రమాణములు శ్రుతియందుఁ గన్పడుచున్నవి. శతపథ బ్రాహ్మణములో నిట్లు చెప్పఁబడియున్నది.

«అగ్నే ర్వా ఋగ్వేదో జాయతే వాయో ర్యజుర్వేదః
సూర్యా త్సామవేదః»

అగ్నివలన ఋగ్వేదము, వాయువువలన యజుర్వేదము, సూర్యునివలన సామవేదము ప్రాప్తమైనవి.

«ఋచో యజూంషి చాన్యాని సామాని వివిధాని చ
ఏష జ్ఞేయ స్త్రివృ ద్వేదః । యో వేదైనం స వేదవిత్॥
మనుస్మృతి»

ఋగ్వేదము, యజుర్వేదము, నానావిధములగు సామములు, వీనియొక్క సంత్రములకుఁ త్రివృ ద్వేదమని పేరు. ఎవఁడిద్దానిని తెలిసికొనునో వాఁడు వేదవిదుఁడని చెప్పఁబడును. ఇంక నాలుగువిధములుగా వేదము విభాగింపఁబడినదని చెప్పుటకుఁ గల ప్రమాణములు చెప్పఁబడుచున్నవి.

«తత్రాఽపరా ఋగ్వేదో యజుర్వేద స్సామవేదోఽథర్వవేదః
ఇత్యాది»

ఋక్కులు మున్నగు నాలుగువేదములు "అపరవిద్య" యని ముండకోపనిషత్తు చెప్పుచున్నది.

ఋగ్వేదో యజుర్వేద స్సామవేదోఽథర్వాంగిరస ఇతిహాసః పురాణం
విద్యా ఉపనిషదః» ఇత్యాది.

ఋగ్యజుస్సామాథర్వవేదములు, ఇతిహాసము, పురాణములు మున్నగునవి "అపరవిద్య" యని వాజసనేయబ్రాహ్మణోపనిషత్తునందుఁ గలదు. కాఁబట్టి వేఱువేఱుగు ప్రమాణభేదముల ననుసరించి వేదమును ద్వివిధముగా విభాగించుట

యోగ్యమై యున్నది. సమస్త జ్ఞానముల కాధారము లైన యీవేదములనుండియే సర్వశాస్త్రములు జనించినవి.

జ్ఞానము నిత్యవస్తువు. ఈ కారణముచేఁ బ్రళయసమయమునందును జ్ఞానరూపమైన వేదము ప్రణవ (ఓంకార) రూపమున ననశ్వరమై నిలిచియుండును. ఈవిషయమును శ్రీవేదవ్యాసభగవానులవారు.

"అనాదినిధనా నిత్యా వాగుత్సృష్టా స్వయంభువా,
ఆదౌ వేదమయీ విద్యా యతః సర్వాః ప్రవృత్తయః"

స్వయంభువగు భగవంతుని వాక్యరూపమైన వేదమనాదియు, నాశరహితమైనదియు, నిత్యమైనదియు నైయున్నది. వేదమే సృష్టికిఁబ్రథమావస్థయందుఁ బ్రకాశింపఁబడిన యాదివిద్యయై యున్నది. ఈవేదమువలననే సకలప్రపంచము విస్తరింపఁబడుచున్నది. "ప్రళయకాలేపి సూక్ష్మరూపేణ పరమాత్మని వేదరాశి స్థితః" ప్రళయకాలమునందుఁ గూడఁ బరమాత్మయందు వేదరాశి, సూక్ష్మరూపముతో నిలిచియున్నదని కుల్లూకభట్టాచార్యులవారు వ్రాసియున్నారు. ఇట్లే మేధాతిథి, యను మహామహుండును

"నైవ వేదాః ప్రళీయన్తే మహాప్రళయేఽపి"

మహాప్రళయమునందుఁ గూడ వేదములు నశింపనేరవు. వేదములు మనుష్యులచే రచింపఁబడినవి గావు. అందువలన అపౌరుషేయములు. పరమేశ్వరావిర్భూతములు. జ్ఞానము

నిత్యమును బ్రహ్మయొక్క స్వరూపమునై యున్నది. అట్టి జ్ఞానముయొక్క వికాసరూపమే వేదము. ఇందువలన వేదములకు భగవంతుని నిశ్వాసరూపము నిర్ణయింపఁబడినది. వాజసనేయుబ్రాహ్మణోపనిషత్తులో

„అస్య మహతో భూతస్య నిశ్వసిత మేతత్ యదృగ్వేదో యజుర్వేద స్సామవేదోఽథర్వాంగిరస ఇతిహాసః పురాణం విద్యా ఉపనిషదః ఇత్యాది''

అని చెప్పఁబడియున్నది. సమస్త వేదములు భగవంతుని నుండి స్వాభావికనిశ్వాసరూపముగాఁ బ్రకటింపఁబడినవి. కృష్ణయజుర్వేదీయ శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తులో

„యో బ్రహ్మాణం విదధాతి పూర్వం, యో వై వేదాంశ్చ ప్రహిణోతి తస్మై''

పరమాత్మ తొలుత బ్రహ్మను బుట్టించి యతనికి శ్రుతులొసంగె ననియు, మఱియొకశ్రుతిలో

„దిశ శ్శ్రోత్రే వాగ్వివృతాశ్చ వేదాః''

ఆ విరాట్పురుషునికి దిక్కులు చెవులు, వేదములు వాక్యములు అని చెప్పఁబడినది. శ్రీగీతాశాస్త్రమందు

„కర్మ బ్రహ్మోద్భవం విద్ధి బ్రహ్మాక్షరసముద్భవం''

కర్మము వేదమువలన జనించినది. వేద మక్షరబ్రహ్మము నుండి పుట్టినది. మహర్షులు వేదకర్తలు గారు. కాని ద్రష్టలు మాత్రము గాఁగలరు. వేదము నిత్యవస్తువు. అది మహర్షుల

యొక్క సమాధిచే నిర్మలములగు నంతఃకరణములందు మాత్రమే ప్రకాశమును బొందును.

"బ్రహ్మాద్యా ఋషిపర్యంతాః స్మారకాః న తు కారకాః"

బ్రహ్మ మొదలుకొని ఋషులవఱకు నుండు వారెవ్వరైనను వేదమును రచించిన కర్తలుగాక వేదమును స్మరించినవారు మాత్రమైయున్నారు. మఱియు,

"యుగాన్తేఽన్తర్హితాన్వేదాన్ సేతిహాసాన్ మహర్షయః
లేభిరే తపసా పూర్వం అనుజ్ఞాతా స్స్వయంభువా"

ప్రలయసమయమందు నితిహాసములతోఁ గూడ నంతర్హితములై యున్న వేదములను సృష్టియొక్క యారంభమునందు బ్రహ్మయనుమతిని బొందిన మహర్షులు తపస్సానరించి పొందిరి.

"సోఽభిధ్యాయ శరీరా త్స్వా త్సిసృక్షు ర్వివిధాః ప్రజాః
అప ఏవ ససర్జాదౌ తాసు బీజ మవాసృజత్
తదండ మభవ ద్ధైమం సహస్రాంశు సమప్రభం
తస్మిన్ జజ్ఞే స్వయం బ్రహ్మా సర్వలోకపితామహః"

(మనుస్మృతి.)

పరమాత్మయొక్క హృదయమునందు సృష్టింపవలెనను కోరిక గలిగినవెంటనే యతఁడు దొలుత కారణజలములో నిజశక్తిరూపమైన బీజము నుంచెను. ఆ బీజము సూర్యునితో సమానమైన కాంతిగలదియు, బంగారు రంగుగల

దియు నై గ్రుడ్డుమాదిరి మారినది. ఆ యండమునందు సర్వలోకములకుఁ బితామహుఁడగు బ్రహ్మ పుట్టెను. అందుచేతనే బ్రహ్మదేవుఁడే యన్నిటికంటె మొట్టమొదటఁ బుట్టినవాఁడని మనము నిస్సందేహముగాఁ దెలిసికొనఁగలము

« బ్రహ్మా దేవానాం ప్రథమ స్సంబభూవ
విశ్వస్య కర్తా భువనస్య గోప్తా »

(ముండకోపనిషత్తు.)

ప్రపంచమును సృష్టించువాఁడును, జగత్తును సంరక్షించు వాఁడు నగు బ్రహ్మ యెల్లవేల్పులలోఁ దొల్తొల్త జనించె. మఱియు,

« హిరణ్యగర్భం జనయామాస పూర్వం »

పరమాత్మసృష్టి యొక్క యాదియందు హిరణ్యగర్భు (బ్రహ్మ) ని సృజించెనని శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తు చెప్పుచున్నది. తరువాత బ్రహ్మదేవుఁడా యండమునందు నివసించి పరమాత్మను ధ్యానించి తద్బలమున రెండువిధములుగా విభజించి యూర్ధ్వాధస్సమస్తలోకములనుసృష్టించి దేవ మనుష్యాదులను నింద్రియాదులు మున్నగువానిని బుట్టించెను. మనువు, బ్రహ్మదేవుఁడు కర్మదేవతల నింద్రాదిదేవతలను సాధ్యులను వెండియు సర్వవిధదేవతలను సృష్టించె నని వ్రాసి యింక నిట్లు వ్రాయుచున్నాఁడు.

"అగ్ని వాయు రవిభ్యస్తు త్రయం బ్రహ్మ సనాతనం
దుదోహ యజ్ఞసిద్ధ్యర్థ మృగ్యజుస్సామలక్షణం"

బ్రహ్మ యజ్ఞక్రియను సంపాదించుటకై యగ్ని వాయు, సూర్యులవల్లన, ఋక్కు, యజుస్సు, సామము అను వేదములను క్రమముగాఁ బితికెను. (ప్రకటించెను) ఈ రీతిగాఁ బరమాత్మ యొక్క నిశ్వాసరూపముతో స్వభావముగాఁ బ్రవహించిన వేదములు బ్రహ్మయొక్క హృదయమునందు నిగిడి దేవతల యొక్కయు, మహర్షులయొక్కయు సమాధిచే నిమ్మళమైన యంతఃకరణమునందు వికాసభావమును బొంది సకలకార్యంబులను సాధించనవియై తనరారుచున్నవి

వేదము లపౌరుషేయములా?

వేదోత్పత్తివిషయమునందుఁ బరమేశ్వరుని మొదలుకొని దేవతలు, ఋషులవఱకుఁగల సంబంధమును జూచి చాలమంది హృదయములం దనేకసందేహములఁ బొందుచున్నారు. ఎప్పుడు ఋషులచే వేదములు ప్రకాశపరుపఁబడినవని చెప్పుచున్నారో యప్పుడా వేదములకు రచయితలు వారేల కారు? ఈ రీతిగా కర్తలేర్పడినపుడు వేదము లపౌరుషేయము లెట్లు కాఁగలవు? ఎందుల కనఁగా వేదములయందు రచయితలుగా నున్న ట్లనేక మహర్షుల నామములు కన్పడుచున్నవి. దృష్టాంతమునకై

ఋగ్వేదము గ్రహింపఁబడుచున్నది. ఋగ్వేదమునందలి స్తోత్ర
సమూహము పదిమండలములుగా విభజింపఁబడినది. వానిలో
మొదటిమండలమునకును, పదిమండలమునకును రచయితలనేక
మహర్షులున్నారు. మిగిలిన తొమ్మిది మండలములకు నే
మంత్రకరు మహర్షులు రచయితలుగా నున్నట్లు వారినామము
లిఁబడియున్నవి. ఎట్లంటే రెండవమండలమునకుఁగర్త గృత్స
మదుఁడును, మూఁడవ మండలముయొక్క రచయిత విశ్వా
మిత్రుండును, నాల్గవదానికి వామదేవుఁడును, ఐదవదానికిన
యును, ఆఱవదానికి భరద్వాజుండును, ఏడవదానికి వశిష్ఠు
డును, ఎనిమిదవదానికిఁ గణ్వుండును, తొమ్మిదవ మండలమ
నకుఁ గర్త యాంగిరసుండునని తెలియనగును. ఇట్లు స్పష్టము
ఋషుల నామములు లిఖింపఁబడియున్నప్పుడు వేదము ల
మహర్షుల రచనమే యని యేల చెప్పఁగూడదు? ఇంకొక కా
రణముఁబట్టి చూచెదము. ఒకవేదమే భగవంతుని నిశ్వాసరూ
పముగా వచ్చినదని యొకచోటను, బ్రహ్మయొక్క ముఖమునుఁ
బయలు వెడలినదని మఱియొకచోటను అగ్ని, వాయు, ప్రభృ
తులవలన బయలుదేరినదని యింకొకచోటను మహర్షు
హృదయములందుఁ బ్రకటితములైనవని వేఱొకచోట
వ్రాయఁబడినది. వీనిలో సత్యమేది? యేదిగాదు? ఈ ప్రశ్న
ముగా వేలకొలఁది సంశయములు ప్రస్తుతసమయమునఁ గలు

చున్నవి. ఇందువలన యథార్థముగా వేదావిర్భావముయొక్క తత్వమును బ్రకాశింపఁజేసి సర్వ సంశయములును నివర్తింపఁ జేయఁబడుచున్నవి.

సప్తనుల సందేహములకు సమాధానములు

సూక్ష్మదృష్టితో విచారించిన మీరంతఁ బరమాత్మ మొదలుకొని ఋషులవఱకు వారి యంతఃకరణంబులందు వేదములు జనించిన వనుట కే విధి మీరు వలనఁ బూనఁబడినదో యనియుంతయు నొకటియే యని వినేతులగు వారికిఁ దెలియఁ గలదు. జ్ఞానము నిత్యము. జ్ఞానరూపమే వేదము. అందువలన వేదము గూడ నిత్యమైనది. పరమేశ్వరుఁడు జ్ఞానరూపుఁడు. ఈ కారణముచేఁబట్టి జ్ఞానరూపమైన వేదము ప్రళయసమయమునఁ బరమాత్మహృదయమందు జ్ఞానరూపముతో నుండఁ జేయు చున్నది. ప్రళయ మెట్టిదనుటకు లేనట్టి కాలము. ఈ కారణముచేతఁ బరమేశ్వరుఁడా సమయమునందు శ్వాసములు లేని యోగనిద్రయందు శయనించుచున్నాఁడు

" యదా స దేవో జాగర్తి, త దేదం చేష్టతే జగత్
యదా స్వపితి శాంతాత్మా, తదా సర్వం నిమీలతి
ఏవం స జాగ్రత్స్వప్నాభ్యా, మిదం సర్వం చరాచరం
సంజీవయతి చాజస్రం, ప్రమాపయతి చావ్యయః "

పరమేశ్వరుఁ డెప్పుడు మేలుకొనుచున్నాఁడో యప్పుడే జగముగూడఁ బ్రవర్తించుచుండును. ఎప్పుడు శాంతుఁడై

నిద్రించుచున్నాఁడో యప్పు డిదంతయుఁ బ్రళయమును బొందుచున్నది. ఈరీతిగా నవ్యక్తుండును, పరమపురుషుండు నగు భగవంతుఁడు జాగ్రత్స్వప్నదశల మూలమునఁ జరాచరరూపమగు నీ విశ్వమును బుట్టించుచున్నాఁడు, గిట్టించుచున్నాఁడు. ప్రళయమైనపిదప ప్రళయములో లీనమైయున్న జీవులసంస్కారము క్రియోన్ముఖ మెప్పుడగునో యప్పుడు భగవంతుడు స్వయముగా యోగనిద్రనుండి మేల్కొని జగమును సృష్టించుటకు సంకల్పించును. జ్ఞానము లేని యోగనిద్రాదశ యనంతరమే జ్ఞానముతోఁ గూడిన యీ పరాత్పరుని మేల్కొని యీ సృష్టి జేసెడి నవస్థ (అనఁగా సిసృక్ష) యగును. పురాణాదుల యం దీ విషయమును గూర్చి యనేకరీతులుగా వర్ణించి యున్నారు. ఈ యవస్థయే వేదములందు వర్ణింపఁబడినది.

" ఏకోఽహం బహుస్యాం ప్రజాయేయ "

నే నేకము నుండి యనేక మగుదుముగాక! ప్రజలను సృష్టించెదనుగాక! భగవంతుని యీ సిసృక్షారూపమైన మొదటి భావమును బ్రహ్మకుఁ గలిగించి పూర్వకల్పము ననుసరించి సృష్టిని విస్తరింపఁ జేయ మొదలిడె. ఈ సృష్టిక్రియాదశలో వచ్చిన నిశ్వాసమే వేదరాశిని బ్రకటించుచున్నది. అందువలన నిష్క్రియుండగు భగవంతునియందలి ప్రథమక్రియాసూచనయే క్రియాశక్తి కధిష్ఠాతగా నున్న బ్రహ్మయును గ్రియతోడనే

కూడిన స్వాభావిక జ్ఞానముయొక్క వికాసమే నిశ్శ్వాసరూపముతో వెడలిన వేదముల వికాసమై యున్నది. ఎందులకనగ భగవంతునిలో జ్ఞానబలక్రియలు స్వాభావికములై యున్నవి. ఇవియే పరమాత్మవలన వేదము వికసించుటకును, బ్రహ్మహృదయమునందు వేదము లుండుటకును హేతుభూతములైనవి. కాన నివి యపౌరుషేయములు. ఇందు సందియమేమియు లేదు. ఇట్టి గంభీరవిజ్ఞానము మనుస్మృతిలో బ్రహ్మోత్పత్తితోఁ గూడఁ జెప్పఁబడినది. పరమాత్మ తన తనువునుండి వివిధప్రజాసృష్టిఁ జేయవలెనని తలఁచి తొలుత జలమును గలిగించినాఁడని మనువు చెప్పిన శ్లోకమునుఁ జెప్పియున్నాము. ఈ జలము సాధారణజలముగాదు. సృష్టి మహత్తత్త్వము మొదలగువానినుండి క్రమముగాఁ గలుగును. మొట్టమొదటనే పంచభూతాత్మక మైన జల మేర్పడుటకు వీలులేదు. ఈసి వృత్తాంతము శ్రుతియందు స్పష్టీకరింపఁ బడి యున్నది.

"తమ ఆసీ త్తమసా గూఢ మగ్రే ప్రకేతం సలిలం సర్వమా ఇదం"

(ఋగ్వేదము)

దీని భాష్యములో సాయణాచార్యులవారిట్లు చెప్పుచున్నారు.

"సలిలం, సల్ గతౌ, ఔణాదిక ఇలచ్ ఇదం దృశ్యమానం సర్వం జగత్ సలిలం కారణేన సంగత మవిభాగాపన్న మాసీత్"

కారణములో లీనమైన సమష్టిరూపమైన సంస్కారమే యీ సలిలము. దీనికే "అప్" లేక "కారణవారి" యని చెప్పఁబడినది. పరమాత్మ సృష్టిఁజేయఁదలఁచి తొలుత నీ సంస్కారరాశుల నుద్బోధనము జేయుచున్నాఁడు. ఇదియే మనుస్మృతిలోని కారణవారి రూపజలవిజ్ఞానము. ఈ ప్రకారముగా మనువు వచించినట్లు సంస్కారరాశి యవ్యాకృతదశలో మొలకెత్తుటఁ బొందిన పిమ్మట బరమాత్మ దానియందుంచఁ దన క్రియాశక్తిరూపమైన బీజము నుంచును.

ఈ క్రియాశక్తియే వృద్ధిని బొంది మిక్కిలి కాంతి గలిగిన మహాసూర్యునివలెఁ బ్రకాశించుచున్నది. దీనినుండి బ్రహ్మదేవుఁ డావిర్భవించెను. దీనివలనఁ దెలిసిన సారాంశమేమనఁగా, భగవంతునకు సృష్టించెడి కోరిక గలిగిన మీఁదఁ బొత్తుగా వికారములు లేని ప్రకృతియందు దతని క్రియాశక్తి గలిసెను. దానినుండి బ్రహ్మ బయలుదేరినాఁడని తెలియుచున్నది. ఈ సృష్టియొక్క ప్రారంభదశ మనోవాచా మగోచరము. ఇదియే జ్యోతిష్మతియగు కారణవారియందుఁ బ్రకాశించినయదియు, సమష్టిప్రాణశక్తియు నైన బ్రహ్మకు సూక్ష్మశరీరమై యున్నది ఈ విషయముఁ గూర్చి యథర్వవేదములోని ముండకోపనిషత్తులో నొక చక్కని మంత్రము లభించుచున్నది

"తపసా చీయతే బ్రహ్మ, తతోఽన్న మభిజాయతే
అన్నాత్ప్రాణో మనస్సత్యం లోకాః కర్మసు చామృతం"

దీనికి శ్రీజగద్గురు శంకరభగవత్పాదాచార్యులవారు తమభాష్యము నం దిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

"తపసా జ్ఞానేన ఉత్పత్తి విధిజ్ఞతయా భూతయోన్యక్షరం బ్రహ్మ చీయతే ఉపచీయతే ఉత్పిపాదయిష దిదం జగ దంకుర మివబీజ ముచ్ఛూనతాం గచ్ఛతి పుత్ర మివ పితా హర్షేణ ఏవం సర్వజ్ఞతయా సృష్టిస్థితిసంహారశక్తి విజ్ఞానవత్తయా ఉపచితాత్తతో బ్రహ్మణః అన్నం అద్యతే భుజ్యతే ఇత్యన్న మవ్యాకృతం సాధారణం కారణం సంసారిణాం వ్యాచికీర్షితావస్థారూపేణ అభిజాయతే ఉత్పద్యతే తతశ్చ అవ్యాకృతాత్ వ్యాచికీర్షితావస్థా దన్నాత్ ప్రాణో హిరణ్యగర్భో బ్రహ్మణో జ్ఞానక్రియాశక్త్యధిష్ఠితో జగత్సాధారణోఽవిద్యా కామ కర్మభూత సముదాయ బీజాంకురో జగదాత్మా అభిజాయతే ఇత్యనుషంగః ఇత్యాది"

దీని భావార్థ మేమన, భూతములకుఁ గారణుండగు బ్రహ్మ తపోద్యోగమున వృద్ధి బొందుచున్నాఁడు. పిమ్మట నతని వలన నన్నము (అనఁగా నవ్యాకృతమగు ప్రకృతి) వ్యాకృత ప్రాయ మగు దశకు వచ్చి ప్రకటన మగుచున్నది. ఈ భావ మునే "అపఏవ ససర్జాదౌ" అను దానితో మనువు వర్ణించి యున్నాఁడు. తరువాతఁ బరమాత్మయొక్క తపశ్శక్తిచేఁ బొందఁబడిన యావికారములేని ప్రకృతివలన సమష్టిప్రాణ రూపియైన హిరణ్యగర్భ ముద్భవించెను. ఇదియే "హిరణ్య గర్భ స్సమవర్తతాగ్రే" యను శ్రుతులచే వర్ణింపఁబడిన బ్రహ్మకు సూక్ష్మశరీరమై యున్నది. భాష్యకారులగు శ్రీశంకర భగవత్పాదాచార్యులవారిచే హిరణ్యగర్భుఁడు.

"బ్రహ్మణోజ్ఞానక్రియాశక్త్యధిష్ఠితో జగదాత్మా"

యని వర్ణింపఁబడెను. మనస్సు, సత్యము, లోకములం మున్నగునవి దేనిచే సృజింపఁబడుచున్నవో యాక్రియాశక్తి, సృష్టికారిణియు నిం దీవఱకే వర్ణింపఁబడియున్న జ్ఞానశక్తి, భగవంతుని నిశ్వాసరూపముగా బయలువెడలిన వేదరాశియునై యున్నది. ఈ రీతిగా సృష్టికిఁ బూర్వమే స్వయముగాఁ బరమాత్మనుండి బ్రహ్మకో వేదోదయ మగుచున్నది, ఆకారణమున వేదమున కపౌరుషేయత్వము చెప్పుటలో శంకింపవలసిన యవసర మేమియులేదు. ఇఁక ఋషుల యంతఃకరణమునం దేరీతిగా నేయవస్థలో వేదములు బయలువెడలినవో దేనివలన నపౌరుషేయత్వమునకే హానియు రానేరదో యది చూపఁబడఁ బోవుచున్నది. ఏ ప్రకారముగా సమష్టిప్రాణము (అనఁగా బ్రహ్మాండ ప్రకృతిగతమైనదియు, వ్యాపకమైనదియు నగు ప్రాణమే) బ్రహ్మకు సూక్ష్మశరీరమో, యే వ్యాపకప్రాణము వలన వేఱువేఱు జీవులయొక్క శరీరమునందుఁ బ్రాణశక్తి విభజింపఁబడుచున్నదో యా రీతిగానే సమష్టిగా నుండు నంతఃకరణము (అనగా బ్రహ్మాండప్రకృతిలో వ్యాపింపఁబడిన యంతఃకరణమే) చతుర్ముఖబ్రహ్మకు స్వరూపమై యున్నది. ఈ వ్యాపక మైన యంతఃకరణమువలననే వ్యష్టిరూపముతో భిన్నభిన్నజీవుల కేంద్రమునందు భిన్నభిన్నములగు నంతఃకర

ణములుగాఁ జిక్కుచున్నవి. ఇందలి మనశ్శబ్ద మంతఃకరణమును జెప్పునది. ఆయంతఃకరణము, మనో బుద్ధి చిత్తాహంకారము లను నాల్గుతత్త్వములతోఁ గూడికొనినది. ఇవియే సమష్టిగా విచారించినచో బ్రహ్మకు నాల్గుమొగము లైనవి. ఇప్పుడు దీని వలనఁ బ్రత్యేక మైన యంతఃకరణమునకుఁ గూడ జతుర్ముఖ బ్రహ్మసంబంధ మున్న దని సిద్ధాంతపడుచున్నది, కావున మనయ ప్రత్యేకవ్యష్ట్యంతఃకరణము సమష్ట్యంతఃకరణమూర్తి యగు చతు ర్ముఖబ్రహ్మయొక్క యంశమైయున్నది. ఇప్పుడు విచారణీ యాంశ మేమనఁగా ఋషు లేదశలో వేదమంత్రములను జూచి రనునది. ఋషులు తపోయోగముల మూలమున సమాధి యం దున్న సమయములో వేదమంత్రములఁ జూడఁ గల్గినారు. అట్టిదశలో నీ సర్వమంత్రములు వారి దివ్యదృష్టికి స్పష్టముగా గోచరించును. ఆ దశ యెట్టిదో విచారింపవలసియున్నది. ఆ యంతః కరణము సమష్టినుండి తన యింద్రియములతోఁ జిక్కుకొని యుండుట జీవభావలక్షణమగును. ఇందువలన సమష్టి యంతఃకరణమునుండి వేఱుపడుటవలన జీవుఁ డల్పజ్ఞుఁ డగు చున్నాఁడు. అయితే జితేంద్రియుండగు యోగి తన యంతఃకర ణమును నింద్రియములనుండి వేఱుగాఁ జేసి వ్యష్టిని సమ ష్ట్యంతఃకరణముతోఁ గూడ గల్పినప్పుడే యాతనికి సమాధి

యగును. ఋషు లీసమాధిదశయందే వేదములను జూచుచు న్నారు. అందువలన నీ దశయందు వ్యాపకాంతఃకరణము (అనఁగాఁజతుర్ముఖబ్రహ్మతోఁగూడ సూక్ష్మరాజ్యము) నందు ఋషులకుఁ దాదాత్మ్యము గల్గుచున్నది. దీనింబట్టి బ్రహ్మ మూలమున వేదములు పొందుటయు సమాధిలో నున్న ఋషుల యంతఃకరణమందు వేదములు ప్రకట మగుటయు నొకటే. పరమాత్ముని యే భావములో వేదములు స్వయ ముగాఁ బ్రకటమైనందువలన నపౌరుషేయము లని చెప్పఁబడు చున్నవో యాభావము ఋషులకు సమాధిదశలోని భావము మూలమున లభ్యమై యున్నది. కారణ మేమన? జీవుఁడును బ్రహ్మము నొకటి యగుటం బట్టియే. కేవల మావిద్యనుబట్టి జీవుఁడు, దేశము, కాలము, వస్తువుల మూలమున స్థూలముగాను సూక్ష్మముగాను పరిచ్ఛిన్నుఁడు. ఇఁకఁ బరమాత్మయో దేశ కాల పాత్రముల మూలమునఁ బరిచ్ఛిన్నుఁడు గాఁడు. విషయ ములందపేక్షగలిగిన జీవుని యంతఃకరణ మింద్రియపరవశ మగు టచే దానియందుఁ బరిచ్ఛిన్న భావ ముండును. సమాధిదశ యందు వ్యష్టిగానుండు నంతఃకరణమింద్రియములనుండి వేఱయి వ్యాపకాంతఃకరణమునందుఁ గలిసినందున దానికిఁ బరిచ్ఛిన్న భావము నశించి బ్రహ్మభావముతోఁ గూడ సూక్ష్మరాజ్యము నందు నొకరూపమే కలుగుచున్నది. ఈ యేకాకారిత్వము

యొక్క ఫలమే వేదము. ఇందువలన నానావిధములగు వేదమం టలు చూడఁబడునో యామాటలన్నియు భగవద్వాక్యములుగా, నపౌరుషేయములు, నగుటకేని సందియము లేదు. ఇందు వలన వేద మపౌరుషేయమైనది. కావుననే వేదము పరమాత్మ యొక్క నిశ్వాసరూపమైన దనియును, బ్రహ్మసూత్రములందు నవా దున్న దనియును, దేవర్షి బ్రహ్మర్షుల యనుభవసిద్ధమగు ప్రకాశిత మైనదన్నను నొకయర్థము నిచ్చు సిద్ధాంతము లేదుమిా

— { వేద మీశ్వరాభివ్యక్తమగుటయును
బూర్ణమగుటయును గారణము లేమి ? }

వేద మపౌరుషేయము. వేద మీశ్వరాభివ్యక్తము. ఈ విష యమునందు వైజ్ఞానికాలోచన నవసరము లేదు. అనుభవస్థ తుండగు నే పురుషుని నిర్మలాంతఃకరణమున నవ [illegible] ప్రతిఫలించినదో యదియే, యుగ్రప్రకాశముగా భాసుతోఁ భాస ములతో, మఱియుఁ బూర్ణత్వముతోఁ గూడియున్న గ్రంథము పరిచ్ఛిన్నమగు ప్రకృతిగల మనుష్యుని మూలమున నిర్మింప బడుట శక్యమగునా? కాదా? మనము విమర్శనము స్వయముగాఁ దెలిసికొనఁగలము. వైదికభాషయగుటచే [illegible] సిద్ధించిన మఱల్చి కనుఁ గానము. మనుష్యనిర్మిత భాషయు బ్రకాశింపఁజాలునో [illegible] యొక వైలక్షణ్యము గల్గియున్నది. ఇట్టి వేదము ప్రతిపాదిం

యింతింత యని చెప్పఁగలమా! సర్వశక్తిసంపన్నుఁడును, సనంతుఁడును, సగు పరమేశ్వరుని ముఖమునుండి బయలువెడలిన యొక్కొక్క మంత్రమునందు ననంతమైనశక్తి యిమిడియున్నది. ఈ మంత్రములను సరియైనయుచ్చారణముతో సిద్ధి జేసికొనిన వారికి సకలమనోరథములు ఫలింపఁగలవు. ఇట్టి యీమంత్రముల సపస్వరములతోడను. సప్రయోగములతోడను నుపయోగించినచో హానులుగూడఁ గలుగఁగలవు, ఇవన్నియు వేదాపౌరుషేయత్వము దెలియఁబరచు బలవల్లక్షణములై యున్నవి. ఇవియే కాక పూర్ణుండగు భగవంతుని వాక్యరూపమైన వేద మెల్లవిధములఁ బూర్ణ మని చెప్పుట ప్రధానలక్షణమై యున్నది. మనుష్యుని బుద్ధిపరిపాకమును బట్టి విరచింపఁబడిన యే పుస్తకమైనఁ గాని మనుష్యబుద్ధిపరిమితికి లోఁబడినదియుఁ బూర్ణముగానిదియు నగుటం జేసి యాగ్రంథమునకు సర్వాంగీణపూర్ణత్వ మెన్నటికిని గలుగనేరదు. వేదము మాత్ర మట్లుగాదు. వేదమునందు జీవుఁ డభ్యుదయము, నిశ్శ్రేయసములను సాధించు విషయముయొక్క పూర్ణత్వమును, జీవునకుఁ ద్రివిధశుద్ధిని సంపాదించి ముక్తిని బొందించెడి యజ్ఞము, కర్మము నుపాసనము మఱియు జ్ఞానముయొక్క పూర్ణత్వమును, సాధకునకు సత్త్వరజస్తమోగుణమయమైన ప్రకృతియొక్క ప్రత్యేకమగు స్తరమును నిరీక్షణము జేయించి ముక్తినొసంగెడి గుణ

ముల పూర్ణత్వమును, గలదు. ప్రపంచము భావమయ మైనది. భావమయుఁడైన భగవంతుని సృష్టి గూడ ప్రపంచ మునందు నిండి నివిడీకృతమై యున్నది. కాఁబట్టి భావములను జక్కఁగాఁ దెలిసికొనెడి జ్ఞానముచేత భావములను గ్రహించు భగవంతునిగూడఁ జెందవచ్చును. దీనిబట్టి వేదములను మూఁడుకోతులుగా నుండు భావములయొక్క పూర్ణత్వమును గలదు. ఈప్రకారముగా నెన్నివిధముల విచారించినను వేదము యొక్క సర్వాంగీణపూర్ణత మనకుఁ దెలియుచు సమగ్రసిద్ధ త్వము లెస్సగా సిద్ధించుచున్నది. ఇందు సందియ మిసుమాత్ర మును లేదు. ఇంకమీఁదఁ బైఁ జెప్పఁబడిన విషయములు ప్రత్యేకప్రత్యేకముగా విచారింపఁబడఁబోవుచున్నవి. మనుష్యుల బుద్ధి తమతమ యోగ్యతల ననుసరించి యిహలోకమునకు సంబంధించిన యభివృద్ధిని బరలోకమునకు సంబంధించిన స్వర్గా దులయందలి సుఖభోగములను బొందుటను మఱియు నిత్యానందమయ మైన మోక్షపదమును గోరుచున్నది. ఈ మూఁడువిధము లగు నున్నతుల యందే మానవుని మనకు నున్నతియొక్క పూర్ణత గలదు. అపౌరుషేయ మగు వేదము సాటిలేనట్టి మంచియుక్తులతోను మూఁడువిధము లగు నున్నతులమార్గములను జూపియున్నది. నేఁటికాలమున పాశ్చాత్యదేశముల (ప్రజల) యభివృద్ధినిఁ జూచి మనుష్యులు ముగ్ధు లగుచున్నారు. కాని

తమ ప్రాచీన వేదవిద్యయొక్క గంభీరభావమును మరచి "కృషి కులగానము" అని చెప్పుటకుఁగూడ వెనుదీయరున్నారు. కాని దీర్ఘముగా విచారించిచూచినయెడల వేదములయొక్క మహిమ, గంభీరము, వారికి బాగుగాఁ దెలియఁగలదు. ఋగ్వేదముయొక్క నాల్గవమండలమునందును, ఇతరమండలములందును కృషియున్నతివిషయమై స్తోత్రాదికము గనుపడును. ఇవన్నియు వ్యవసాయమునందలి పనులు, దానికిఁ బనికివచ్చు యంత్రములు, గోవులు, మహిషములు, మున్నగుగృహపశువుల యభివృద్ధికై భగవంతునింగూర్చి చేయఁబడిన ప్రార్థనలై యున్నవి. నవీనపదార్థవిద్య (సైన్సు) యున్నతి కనులకుఁ జిత్రము గొల్పఁగలదు. బుద్ధికిఁ బ్రమాదములను గల్గింపఁగలదు. అయితే దూరదర్శులును, పరిణామదర్శులును నుదారస్వభావులును, గరుణాళువులు నగు మహాత్ములు సైన్సు (నవీనపదార్థవిద్య) యున్నతిచేతఁ బ్రపంచమున నొకవైపునందలిమనుష్యులు సుఖులును ధనులును నగుచున్నారనియు మఱియొక భాగమందలి మనుష్యులు మిక్కిలిదరిద్రులును దుఃఖభాగులును నగుదురనియుఁ దెలిసికొనియుండిరి. ప్రస్తుతకాలమున నే దేశములందు "సైన్సు" అభివృద్ధిఁ బొందియున్నదో యాదేశములందలి యవస్థ చూడఁదగును. వెండియు వానిగాలి భారతఖండమందు వీచుటచేత భారతదేశపు ప్రాచీనస్థితి నవీనస్థితి రెంటిని

గలిసి విచారించిన పిమ్మటఁగూడఁ దొలుత భారతదేశము యొక్క యార్థికస్థితి యెట్లుండినదో యిప్పుడెట్లున్నదో తెలియఁ గలదు. ఈ విషయమంతయు మహాజ్ఞానగణ్యుల నిశితబుద్ధికి గోచరముకాకుండ నుండలేదు. ఇందువలననే సమత్వమునగు మహర్షులు స్థూలములైన సాంపత్తు సుఖములనుఁ గృషి, గోరక్షణము, మొదలగు నానావిషయము మిక్కిలి యెక్కువగాఁ జెప్పుచుండిరి. దీనివలన సమస్తదేశములును సమానముగాఁ సుఖముతోడను, శాంతితోడను, విరాజిల్లినవి. ఇది భగవంతుని కోరికయై యుండినందువలన వేదములందు స్వసామ్రాజ్య వృద్ధికై భగవంతునిగూర్చి చేయఁబడిన స్తోత్రములు గలవు. రెండవది వేదములందు "సైన్య" విషయముగూడఁ దక్కువగాఁ లేదు. ఋగ్వేదమునందు సముద్రయానము, బృహన్నౌకలను మున్నగు యుద్ధాస్త్రములు సర్వకవచములు ఆగ్నేయాస్త్రములు, రణవిద్య మొదలగువానికిఁగూడఁ బ్రమాణములు దొరకు-చున్నవి. నేఁడు ప్రాచీనమైన మిశ్ర (Egypt) లేక బాబిలను (Babylon) యొక్క శిల్పకళాకౌశలమును జూచి జనము ఆశ్చర్యపడుచున్నది. కాని యార్యులైన హిందువులు శిల్పకార్యములం దెట్టి నేర్పరులైరో యది ఋగ్వేదము యొక్క రెండవ, మైదవ మండలములం దున్న ప్రమాణములవలనఁ దెలియుచున్నది. అందు వెయ్యిస్తంభములతోఁ గూడిన విశాలమైన

యట్టాలికవర్ణన మున్నది. ఇదియుఁగాక యనేకరీతుల నుండు నేతపనులయు, శిల్పకళలయు, ధాతుద్రవ్యములయు నిర్మాణము మున్నగువాని మూలమున భారతదేశము వాస్తవముగా బంగారు గనెడి భారతమే యై యుండెను. ఇందులకుఁ బ్రమాణములు ఋగ్వేదములో ప్రథమ చతుర్థమండలములం దుఁ బెక్కుతెన్నులఁ జిక్కుచున్నవి. ఐహికములగు సుఖము ఐశ్వర్యములకై వేదమునందు సకలవిధముల నుండు సాధనములు నిస్సంశయముగా దొరుకుచున్నవి.

“ ప్రత్యక్షేణానుమిత్యావా, యస్తూపాయో న బుధ్యతే
ఏనం విదంతి వేదేన తస్మా ద్వేదస్య వేదతా॥

లౌకికమగు ప్రత్యక్షప్రమాణముచేఁ గాని యనుమాన ప్రమాణముచేఁ గాని యేది బోధింపఁబడఁజాలదో యట్టి యలౌకికవిషయమునుపై సాధకుని నేర్పరచి దివ్యమైన సుఖమును నెడతెగనియానందము నొసంగుటయే వేదమునకు వేదత్వమై యున్న దని స్మృతి వక్కాణించుచున్నది. వేదమునందు జ్యోతిష్టోమము, దర్శపూర్ణమాసాది బహువిధయజ్ఞములవిధులు విశదీకరింపఁబడినవి. ఇవి యాచరించినందునఁ గోరికలుగల సాధకులు స్వర్గమునకు సంబంధించిన యనేకసుఖము లనుభవింపఁజాలుదురు.

త్రైవిద్యా మాం సోమపాః పూతపాపాః
యజ్ఞై రిష్ట్వా స్వర్గతిం ప్రార్థయంతే

తే పుణ్య మాసాద్య సురేంద్రలోక
మశ్నంతి దివ్యా న్దివి దేవభోగాన్॥

వైదికకర్మము నాచరించువాఁడు యజ్ఞద్వారమున భగవంతునకుఁ బూజ గావించి యజ్ఞములందు మిగిలిన సోమరసమును ద్రాగి పాపరహితుఁడై స్వర్గలోకమును గోరుచున్నాఁడు. ఇట్టి జనుఁడు పుణ్యవిపాకరూప మైన యింద్రలోకమును బొంది యందలి దేవత లనుభవించు నమానుషసుఖము ననుభవించుచున్నాఁడు. అథర్వవేదీయ ముండకోపనిషత్తులో

"ఏహ్యేహీతి తమాహుతయస్సువర్చస స్సూర్యస్య రశ్మిభిర్యజమానం వహన్తి
ప్రియాంవాచమభివదన్త్యోర్చయన్త్య ఏషవః పుణ్యస్సుకృతో బ్రహ్మలోకః॥

ప్రకాశమానము లైన యాహుతులు యజమానుని "రమ్ము రమ్ము" అని పిలుచుచు సూర్యకిరణములమూలమునఁ బుణ్యమైన బ్రహ్మలోకమునకుఁ దీసికొనిపోవుచున్నవి మంచిమాటలు, పూజలు మొదలగువానితో నతనికి సేవ జేయుచున్నవి. "అపామసోమమమృతా అభూమ" అను సోమపానముఁ జేసి యమరుల మైతిమి. ఈ మొదలగు పద్య... లెన్నియో యున్నవి దేవలోకములయందలి సాటిలేని సుఖభోగములు వేదకర్మలచేతనే సాధింపఁదగినవియై యున్నవి.

మూఁడవది ప్రకృతిపారావార పారంగతమును, మనోవాచామగోచరము నగు బ్రహ్మవర్ణనము వేదమునఁ దిక్కున్నది.

"న తత్ర సూర్యో భాతి న చంద్రతారకం
నేమా విద్యుతో భాంతి కుతో౽యమగ్నిః
త మేవ భాన్త మనుభాన్తి సర్వం
తస్య భాసా సర్వ మిదం విభాతి"

ఎందు సూర్యుఁడు గాని, చంద్రుఁడుగాని, నక్షత్రములు గాని, విద్యుత్తు గాని, యగ్నిగాని ప్రవేశింపఁజాలదో, యేది సర్వాతీతమైయున్నదో, దేనియొక్క తేజస్సుచేతను, జ్యోతిచేతను సర్వప్రపంచములు ప్రకాశించుచున్నవో యట్టియానందమయుఁడైన పరమపురుషుని సాక్షాత్కారముఁ జేసికొనుటవలన సాధకునకుఁ గలిగెడియవస్థ యీరీతిగా వర్ణింపఁబడుచున్నది.

"భిద్యతే హృదయగ్రంథి శ్ఛిద్యంతే సర్వసంశయాః
క్షీయంతే చాస్యకర్మాణి తస్మిన్దృష్టే పరావరే"

పరమాత్మదర్శన మైనపుడు హృదయమునందున్న యవిద్యాగ్రంథి విడిపోవును. సమస్తసంశయములు నశించును. సంచితములును క్రియమాణములు నగు సర్వకర్మములు క్షయమై పోవును. మఱియు

"యతో వాచో నివర్తంతే అప్రాప్య మనసా సహ
ఆనందం బ్రహ్మణో విద్వాన్ న బిభేతి కుతశ్చన"

వాక్కులు దేనిని ప్రకటించుటకై బయలుదేరి యసమర్థములై వెనుకకు మరలినవో, దేనిపై మనోగతికూడఁ బ్రసరింపఁజాలదో యట్టి యానందమయ మైన పరమపదము నెఱుఁగుట

వలన సంసారభయము నష్టమయి పోవుచున్నది. ఇట్టి విషయము నందు "సైన్సు" ఒకలెక్కయా? ప్లేటో (Plato) మఱియు "కాంటు"(Kant)మహాశయులపరిశోధనములును బాల్యభూమికలు లైనవి. సోక్రటీస్ (Socratis)యను పండితుండు గూడ లెక్క ముక్కలమాత్రమే నేరుకొనుచున్నాఁడు. ఇట్టి బ్రహ్మానందమును పొందించి నిశ్శ్రేయసలాభము గలిగించఁదగిన శక్తి, దేనియందైన నున్నచో నది యెల్లగీతులను బూర్ణముగను భగవంతుని నిశ్శ్వాస రూపమైన వేదమునందే యున్నది. ఇదియే వేదము లప్ర మేయము లనుటకుఁ బ్రబలప్రమాణము. ఇందుసందియమేమి యు లేదు.

పరమాత్మ పూర్ణుఁడు. జీవుఁడపూర్ణుఁడు. అయినను జీవుని యందుఁ బూర్ణత్వముయొక్క బీజ మున్నది. ఆట్టి బీజమును వృద్ధిపరచి పూర్ణముగాఁ బ్రకటించి పూర్ణుఁడగుటయే సర్వసాధ నములయొక్కయు సకలశాస్త్రములయొక్కయు లక్ష్యము. ఏ శాస్త్ర మపూర్ణుండైన జీవునిఁ బూర్ణునిగాఁ జేసి బ్రహ్మానుభవుని గావించుచున్నదో యా శాస్త్రమే సంపూర్ణమైనది. మనుష్యు లచే రచింపఁబడిన శాస్త్రము లన్నియు [illegible] ప్రకృతిలో నొకయంశమును వర్ణించుచున్నవని వివేకులగు పురు షులు తెలిసికొనఁగలరు. కొంద ఱొకయంశమునుగూర్చియుఁ గొందఱు మఱియొక యంశమునుగూర్చియుఁ, గొందఱు ఆ

యంశములో నొక విషయమును ప్రధానముగాను, రెండవ విషయమును గౌణముగాఁ జేకొని వర్ణించుచున్నారు. కాని యపౌరుషేయ మగు వేదములో నేవిషయమునందు నపూర్ణత యేమాత్రమును లేదు. ఈప్రకారముగా సపూర్ణత్వమేయుండుచున్న యెడల వేదము భగవద్వాక్యమే. గాన నీయెడిది పూర్ణమైన ప్రకృతియే పూర్ణుఁడైన బ్రహ్మను బ్రకటింపఁగలదనునీమాటయే విజ్ఞానసిద్ధము. భారతదేశము పూర్ణప్రకృతితోఁ గూడికొనినది. అందువలన మోక్షభూమియని చెప్పఁబడుచున్నది. ఎప్పుడు జీవునకు సంబంధించిన ప్రకృతి పూర్ణత్వమును బొందునో యప్పుడే యట్టి యపూర్ణుఁడైన జీవునకుఁ బూర్ణత్వమును బ్రహ్మభావమును బొందుట మూలమున ముక్తి గలుగును. ప్రకృతి, స్థూలము, సూక్ష్మము, కారణము, లేక అధిభూత, అధిదైవ అధ్యాత్మము లను మూఁడుభాగములతోఁ గలిసియున్నది. మనుష్యునియం దీమూఁడుపర్వము లపూర్ణముగాఁ గలవు. అందువలన ఆధిభౌతికపూర్ణత, ఆధిదైవికపూర్ణత, ఆధ్యాత్మిక పూర్ణత మనుష్యులకు సంభవించిన తరువాత జీవుఁ (మనుష్యజీవు) డు బ్రహ్మరూపుఁడు గాఁగలఁడు. ఇందులకై యాధిభౌతికాధిదైవి, కాధ్యాత్మిక త్రివిధశుద్ధిఁ జేయుటకై యుపాయము లేశాస్త్రమునందుఁ బూర్ణముగాఁ జూపఁబడినవో యట్టిశాస్త్రము పూర్ణము, భగవద్వాక్యమును గాఁగలదు. జీవునకు శరీర

మాధిభౌతికము, మన మాధిదైవికము బుద్ధి యాధ్యాత్మికము
నై యున్నది. శరీరశుద్ధి కర్మమూలమునను, మనశ్శుద్ధి యుపాస
నాద్వారమునను, బుద్ధిశుద్ధి జ్ఞానమూలమునఁగాఁగలదు. అందు
వలన వేదశాస్త్రమునందు సమానముగాఁ గర్మము, నుపాసనము
జ్ఞానము లనెడి మూఁటియొక్క యుపదేశము సంపూర్ణముగా
నుండునో యదియే భగవద్వాక్యమగును. భగవద్గీతలోని పదు
నెనిమిది యధ్యాయములందును గర్మము, నుపాసనము, జ్ఞాన
ములను మూఁడింటి యుపదేశము సమానరూపముగా నున్నది.
మొదటి యాఱధ్యాయములలో విశేషించి కర్మవిషయమును
దరువాతి యాఱధ్యాయములలో విశేషించి యుపాసనావిషయ
మును, మిగత యాఱధ్యాయములలో విశేషరూపముగా జ్ఞాన
విషయమును వర్ణింపఁబడియున్నది. ఎందును నేమాత్రమును
బక్షపాతముచూపఁబడలేదు. ఎందులకనఁగా భగవద్గీత సాక్షా
ద్భగవంతుని ముఖకమలమునుండి వచ్చిన వాక్యామృతమై
యున్నది. ఈ గుణమే వేదమునందుఁగూడఁ గనుపడుచున్నది.
వేదము, సంహిత, బ్రాహ్మణము, మఱియు ఆరణ్యకము లేక
వానికి విస్తారరూపములైన యుపనిషత్తు లని మూఁడుభాగము
లుగా విభాగింపఁబడినది. ఇంక నీ తీరున మూఁడుభాగములం
దును గర్మము, నుపాసనము, జ్ఞానములు వర్ణింపఁబడియున్నవి
సంహితాభాగమందుఁ బ్రధానముగాఁ నుపాసనాకాండము

యొక్కయు, బ్రాహ్మణభాగమందుఁ బ్రధానముగాఁగర్మకాండము యొక్కయు, నుపనిషద్భాగమునందుఁ బ్రధానముగా జ్ఞానకాండముయొక్కయు వర్ణనమున్నది. పరమాత్మ 'సచ్చిదానందరూపుఁడు.

అతని సత్సత్తతోఁ గూడఁగర్మమునకు, ఆనందసత్తతోఁ గూడ నుపాసనమునకు, చిత్సత్తతోఁగూడ జ్ఞానమునకును సంబంధమున్నది. ఈ విషయము లన్నియుఁ బ్రథమసముల్లాసమందుఁ జెప్పఁబడినవి. వేదము, తన సంహిత బ్రాహ్మణము ఉపనిషత్తు లనెడి రూపములతో నున్న మూఁడుభాగముల మూలమునఁ గర్మము,నుపాసనము జ్ఞానములకుఁబూర్ణసాధనములనుజూపించి జీవునకు సచ్చిదానందముల లభింపఁజేసి యతనిని బూర్ణబ్రహ్మభావమునందుఁ బ్రతిష్ఠించుచున్నది. ఇదియే వేదాపౌరుషేయత్వము. ఇందు సందియము లేదు. అంగిరోమహర్షులవారు ప్రతిపీమీమాంస యం దీక్రిందివిధముగా వచించియున్నారు.

"గుణభావమయత్వా ద్భగవద్వాక్యం వేదః"

వేదమునందు గుణములయు భావములయు పూర్ణత్వము గలదు. దీనివలన వేదము భగవంతుని వాక్యమైనది. గుణమయమైనప్రకృతికిఁ బ్రిగుణభేదము ననుసరించి ముఖ్యముగా మూఁడు స్తరములు గలవు. దీనింబట్టి ప్రపంచమునందు సాత్త్విక, రాజసిక, తామసికు లను నీ మూఁడురీతులుగా నుండు జీవులు

దొరకుదురు. సంసార మనెడి రోగమునకు వైద్యుఁడుగా నుండు వేదముచే మూఁడురీతులుగా నున్న యధికారులకొఱకు నాత్మోన్నతికరము లగు నుపాయములు చూపఁబడినందున దానికి వేదత్వము, నపౌరుషేయత్వమును గలిగినవి. లౌకికశాస్త్రముల లక్షణ మేమన? వానిలో నొకానొక గుణమునకుఁ బ్రాధాన్య మిచ్చి యుపదేశింపఁబడినది. ఒక గ్రంథము సాత్త్వికగుణమునకే యాధిక్య మిచ్చి యుపదేశించును. మఱియొకటి రజోగుణవిశేషతను లక్ష్యముగా నుంచుకొని యుపదేశించును. ఇంకొకటి తామసగుణమునే ప్రధానముగాఁజేసి చెప్పుచుండును. ప్రకృతి యం దొకగుణమే యున్నయెడల యందఱకు నొకవిధముగానే యుపదేశించి యొకవిధినే చూపుటకు వీలుండెడిది. ప్రకృతియందు మూఁడుగుణములు నుండుటంబట్టి దేనియందును సత్త్వగుణములుగలజీవుల మేలుకొఱకు యుక్తులు చూపఁబడినవో యది పూర్ణగ్రంథమగును. ఎవనిదగ్గర నెల్లతెఱంగులుగా నుండు రోగములను బోఁగొట్టెడి చికిత్సలు గలవో వాఁడే పూర్ణవైద్యుఁడు. వేదము పూర్ణమును భగవంతునివాక్యము నై యున్నది. ఇందువలననే వేదమునందు మూఁడుప్రకారములుగా నుండు నధికారులకు నుపదేశ మీఁబడియున్నది. వేదమునందు సాత్త్వికుఁడగు నధికారి యాత్మోన్నతికై జ్ఞానయజ్ఞమును, రాజసికుఁడగు నధికారి యాత్మోన్నతికై రాజసికములగు

సోమాది యజ్ఞములను తామసికుఁడగు నఘోరాఖ్య శ్యేన యజ్ఞము లోనగు తామసికయజ్ఞములను జేయవలసినదిగా విధింపఁబడినది. ఇది వేదమునకు దూషణము గాదు. పైపెచ్చు దానిభూషణమే యై యున్నది. పూర్ణత్వమునకు నిదర్శనమును సర్వోత్తమమైన దాని యుదారభావమును నై యున్నది. ఇట్టి దానిని బరిచ్ఛిన్నబుద్ధిగల నేటికాలపువారు తెలిసికొనలే వివిధవిధముల నాక్షేపించుచున్నారు. ప్రపంచమం దందఱు సాత్వికులైనచో వేద మందఱికొఱకు జ్ఞానయజ్ఞమునే యుపదే శించెడిది. జగమునందు రాజసికులు తామసికులు నగు జనులు హెచ్చుగా నున్నారు. అట్టివారిని గూడఁ గనికరించి వారికో కాలోన్నతిని గలిగించెడి భిన్నభిన్నోపాయములను జూపించి యున్నందుననే యావేదమునకుఁ బూర్ణతయు సర్వజగములకుఁ గల్యాణమును గలిగించు సమర్థతయు, ననోరు పేయతయు సిద్ధిం చును. అట్లుగాక రాజసికులు, తామసికులు నగు నధికారులకు గూడ సాత్వికమైన జ్ఞానయజ్ఞ ముపదేశము జేయుటవలన వారి బుద్ధిభేదము గల్గించు ననధికారచర్చయుఁ గాఁగలదు. దీనివలఁ వారికి మేలులేకపోవుటయేకాక యనిష్టముగూడ సంభవించును భగవంతుఁడు గీతలలో నీ రీతి లిఖించియున్నాఁడు.

"న బుద్ధిభేదం జనయే దజ్ఞానాం కర్మసంగినాం
యోజయే త్సర్వకర్మాణి విద్వాన్ యుక్త స్సమాచరన్"

ప్రకృతే ర్గుణసమ్మూఢాః సజ్జన్తే గుణకర్మసు
తా నకృత్స్నవిదో మందా న్కృత్స్నవి న్న విచాలయేత్.

అజ్ఞులును గర్మమార్గము నం దాసక్తులును గోరికలుగల వారు నగు పురుషులకు బుద్ధిభేదము గలిగింపఁగూడదు. విద్వాంసుఁడు యోగ్యుఁడునగు పురుషుఁడు స్వయముగా ననుష్ఠించుచు వారి నామార్గమునందు నడిచెడివారలనుగా నొనరింపవలెను. మందమతియు, నల్పజ్ఞుఁడు నగు జనుఁడు ప్రకృతిగుణముల యందుఁ జిక్కి గుణములచేతను గర్మములచేతను లిప్తుఁడగుచున్నాఁడు. విచారశీలుఁడును విశేషదర్శియు నగు పురుషుఁ డవ్వారిని దటాలున నాగుణములనుండి దప్పింపఁగూడదు. కాని మిక్కిలినేర్పుగలిగిన యధికారమునకుఁదగినట్టి యుపాయమును జూపి తిన్నతిన్నగా వారిని నున్నతిగలవారినిగాఁ జేయవలెను. ఇదియే గీతయందలి భగవదాజ్ఞ. ఈ విజ్ఞానము వేదము నందు సంపూర్ణముగాఁ బ్రకటింపఁబడినది. వేదములయందుఁ బశుహింస మున్నగుకొన్నివిషయములను విధించెడి మంత్రములను జూచి జను లనేకులు గజిబిజిపడుచున్నారు. ఇంకను జాలమంది నిజవైదుష్య మదోన్మత్తులై యో లేక సంప్రదాయము ననుసరించినయనుదారభావములవారైయో తమసిద్ధాంతముల ననుసరించు నట్లామంత్రముల కర్థములను జేయ మొదలిడుదురు.

కాని యిదంతయు వేదమునందలి మర్మము గుర్తెఱుంగ ఫలమై యున్నది. వేదములో నెచ్చటనైనను హింసను సంబంధించినమాత్రము చిక్కినచో దీనినుండి భగవంతుఁడు జీవహింస చేయుట కుపదేశమొసంగుచున్నాఁ డను సిద్ధాంత మెన్నటికి దీయఁగూడదు. ఇట్టివిచారము భ్రమతోఁగూడినది. దీనితాత్పర్యము నింకను దీనికిసంబంధించిన విషయమును నీక్రింద వ్రాయఁబడుచున్నది.

సత్వరజస్తమో గుణములతోఁ గూడిన యీ ప్రపంచమందు సర్వప్రకారముల నుండు మనుష్యులు గల రని యీవఱకే చెప్పఁబడియున్నది. మఱియు గుణముల తారతమ్యము ననుసరించి రుచిలోను స్వభావములోను పెక్కుభేదములు గలుగుచున్నవి. సాత్వికుఁడగు మనుష్యుఁడు స్వభావముగా యహింసాపరుఁ డగుచున్నాఁడు. రజోగుణముగలవాఁ డీరీతిగా నుండఁడు. ఇఁకఁ దమోగుణముగలపురుషుఁ డీరీతికిఁ బూర్తిగా విపరీతముగానే యుండును. ఈగుణముచేత నందఱకు సాత్వికవిధియొకటియే సరిపడనేరదు. అందఱకిని వేఱువేఱుగ విధముల నేర్పఱుపఁజాలనియెడల వేదము పూర్ణత్వమును, భగవద్వాక్యమును గానేరదు. అందువలన నీవిషయమును విచారించుట యోగ్యమై యుండును. రాజసికములును, తామసికములు నగు యజ్ఞములం దెందు హింసయొక్కవిధి యున్నదో యచట

విధి హింసను వృద్ధిజేయు తలంపుతో లేదు. ఇంకనేమన? తగ్గించుటకొఱకై యున్నది. ఏలయన? జనులు చాలవఱకు రాజసికులుగాని తామసికులుగాని యై యుందురు. వారి ప్రకృతి పుట్టుకనుండియే హింసయందాసక్తిగలదై యుండును. అవ్వారు సాధారణముగా మాంసమును భుజించుట కిచ్ఛగించుటఁగలదు. వారినిఁ దటాలున నాబుద్ధినుండి తప్పించి సాత్వికులనుగాఁజేయుటకై యుపదేశించుట, మూర్ఖత్వమును, ననధికార చర్చయుఁగాఁగలదు. అందువలన వారు దేనిచే నట్టి బుద్ధిని విడుచుచుఁ దుదకు సంపూర్ణముగా వదలిపెట్టఁగలరో యా యపాయ రహితోపాయము వారికిఁ గావలసియున్నది. ఇదియే వేదమునందు వర్ణాశ్రమధర్మ నియమయుతముగాఁ జూపఁబడినది. మఱియు వేదచోదితమును లోకహితకరము నగు యజ్ఞమును జేయఁదలఁచినవారు ముందుగాఁ గొన్ని యోగ్యతలు గలవారుగా నుండవలెను. వారద్దానిని ధర్మబద్ధులై కావించి వివిధవిధపూజలఁ గావించి బ్రాహ్మణులను సంతృప్తులం జేసి దేవతాప్రసాదరూపముగా యజ్ఞశేషమును భుజింపవలసినదని యందాదేశింపఁ బడినది.

ఈ యజ్ఞమందు విధివిహితముగాఁ జేయుహింస, హింస గానేరదనియు, నద్దానిని భక్తిశ్రద్ధలతో సక్రమముగా నాచరించి యజ్ఞశేషమును భుజించినవారు సమస్తపాపములనుండి విముక్తులగుదురనియు శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి.

"యా వేద విహితా హింసా, నసాహింసేతి కథ్యతే"

"యజ్ఞశిష్టాశినస్సన్తో ముచ్యంతే సర్వకిల్బిషైః"

[భగవద్గీత

ఈ మున్నగు ప్రమాణములు గలవు. ఇట్టి యజ్ఞ మొన రింప సంకల్పించినవారికి ముందుగా వందలకొలఁది ననుష్ఠాన ములను, నితర సత్కార్యములను జేయవలసినవిధి గలదు. దీనివలన వారి కధికధనవ్యయమును, విశేషశ్రమయు నగును. దీనివలన ధనాదులయందు విరాగబుద్ధియు, దమము, శమ మును గలుగఁ గలదు. మఱియుఁ గ్రమముగాఁ జిత్తమునందు సాత్త్విక భావమును గలుగును. ఇందువలన హింసాకార్యము లందుఁ బ్రీతి తగ్గును. ఈ విధివిహితమగు యజ్ఞశేషమును దేవతాప్రసాదరూపముగా గ్రహించుటకు బుద్ధిపుట్టుటవలన దానితత్త్వ మెఱుంగుటకుఁ బ్రయత్నింతురు. తరువాత స్వధర్మ మును నిర్వర్తించి కృతార్థులైన వీరే రాజసికములును, దామ సికములు నగు క్రతువులందు విరాగమును బొంది సాత్త్వికమగు జ్ఞానయజ్ఞమున కధికారులగుట చిట్టచివరఫలమై యున్నది. ఇదియే వేదోద్దారత, ఇదియే వేదపూర్ణత, దీనిపై విచారించిన బుద్ధిమంతులు, దేనివలన నెల్లప్రకారముల నుండు నధికారులకు మేలును, నాత్మోన్నతి గలుగుచున్నదో యట్టి భగవద్వాక్య రూప మైన వేదమునందే యిట్టి నిష్పక్షపాతమగు నుదారభావ మున్నదని తప్పక తెలిసికొనుచున్నారు. అదియుఁగాక వేదము నందుఁ జెప్పఁబడిన కర్మవిజ్ఞానము ననుసరించి "స్వర్గకామోయ జేత" యను నీప్రమాణమువలన వైదికమును, రాజసికమునగు యజ్ఞముయొక్క ప్రభావముచేత నాతనికిఁ బరలోకమునందు

స్వర్గము మున్నగు లోకములప్రాప్తి కాఁగలదు. ఇదియే వేద గుణమును విచారించుటవలనఁ గలిగిన పూర్ణమాహాత్మ్యము. వేదముయొక్క యపౌరుషేయత్వ మింకను భావపూర్ణత్వము నందుఁగలవు. ఈవిషయము మొదటినుల్లాసమునందుఁ బరమాత్మకుఁ గల త్రివిధభావములు ప్రకృతివిలాసము లేక ప్రకృతిలయము ననుసరించి సాధకునకు లభించుచున్న వని నిరూపింపఁబడియున్నది. అతని యధ్యాత్మభావము మాయాతీతంబు సతతంబును, మనోవాచామగోచరమును నిర్గుణంబును, నిష్క్రియయునగు పరబ్రహ్మంబు, అతని యధిదైవభావము మాయగల చైతన్యంబును, సృష్టి, స్థితి, లయములకుఁ గర్తయగు నీశ్వరుఁడు. ఇఁక నతని యధిభూతభావ మనంతకోటి బ్రహ్మాండమయుండగు విరాట్పురుషుండు, ఇందులకై సర్వకారణుఁడైన పరమాత్మయందు మూఁడుభావము లున్నప్పుడు కార్యబ్రహ్మరూపియగు నీప్రపంచమునఁ గూడ మూఁడుభావములు గావలయును. ఎందులకన, ఎప్పుడు కార్యము కారణముయొక్క విస్తారమాత్రమై యున్నదో యప్పుడు కారణమునం దున్న భావములన్నియు యాకార్యమునందుఁగూడ నవశ్య ముండును ఇదియే ప్రపంచమందలి యెల్లవస్తువులలోను మూఁడేసి మూఁడేసి భావములు గనుపడుచుండుటకుఁ గారణమై యున్నది. కార్యబ్రహ్మమందుఁ బ్రకృతిపురుషులలీల యీఁగుణభావలీలామాత్రమ

గా ముగింపఁబడినది. ఇంతమాత్రమే కాక యీ మహాత్మ్యమును ప్రకృతి పురుషులతత్త్వమును గుర్తెఱిఁగి ముక్తుఁడగుటకై కోరువాఁ డు నికిఁ బ్రతివస్తువునందు త్రిగుణములుఁ ద్రిభావములును గూడ దగియుండును. లేనిచో ముక్తి కలుగనేరదు. జగత్తున దనే గ్రంథము లున్నవి. కాని యీపుస్తకములన్నియుఁ బ్రకృతి మాతయొక్క గ్రంథములను జదువుటను సహాయము చేయు నవి మాత్రమే, ప్రకృతియే వాస్తవమగు గ్రంథము. దీని నెఱిఁగా మహర్షిజనులు యథార్థముగా గుర్తెఱింగి నిశ్శ్రేయసలాభమును బొందుచుండిరి. దీని నెల్లచోటుల, నెల్లవస్తువులయందును త్రిగుణ విలాసము త్రిగుణతారతమ్యము, మఱియు త్రిభావలీల యెప్పుడు చూచెదరో యప్పుడే పూర్తిగాఁ దెలిసికొన గలరు. దృష్టాం తముపై విశదీకరించెదను. మన మధ్యాత్మము, మంతవ్యము (ఆలోచింపఁదగినది) అధిభూతము. చంద్రుఁ డధిదైవము ఈ విషయమునుగుఱించి యీవఱకుఁ బ్రథమసముల్లాసమునందు విశ దిగాఁ బ్రమాణము లీఁబడియుండెను తిరిగి యిచట నిచ్చుట యనవసరము. భగవంతుఁడు గీతలలోఁగూడ "కింతద్బ్రహ్మ కిమ ధ్యాత్మం" యీ మొదలగు ప్రశ్నముల కుత్తరము లిచ్చు నవ సరమందు మూఁడుభావములలీల పూర్ణముగాఁ జూపియున్నాఁడు. ఏది సర్వపదార్థములందుఁ ద్రివిధభావములఁ గనుచున్నదో యదియే పూర్ణదృష్టి. ప్రస్తుతము దీవిషయమును బాల గందర

గోచరమగుచున్నది. తరచుగా మనుష్యలోకభావముననో రెండవ భావములనుమాత్రమో చూచి విచారించెదరు. లేక యొకభావమునుమాత్రమే యొప్పికొని రెండవభావమును ద్రోసివేయుదురు. ఇదంతయుం దప్పు. ఏ వస్తువునకు నధ్యాత్మభావము నిజమో దాని యధిదైవభావము, నధిభూతభావముంగూడ నిజములుగాంగలవు. ఎట్లంటివేని? మనస్సు సత్యమైనయెడల సంతస్యమును, జాగ్రదుంపనును, సత్యములైనవి. నేత్రములు సత్యములైనయెడల రూపతన్మాత్రయు సూర్యుండుగూడ సత్యములు. ఎవనికి మూండుభావములుంగూడం గనుపడుచున్నవో వాండే పూర్ణద్రష్ట. (పూర్తిగాంజూచువాండు) కానివాండు బూర్ణదృష్టిలేనివాండగుచున్నాడు. ఈప్రకారముగా దేని యొక్కొక్క యుపదేశమునందు మూండేసియు మూండేసి భావములుండునో యదియే పూర్ణగ్రంథ మని చెప్పంబడును. అట్టి యీసమగ్రభావములతోంగూడికొనినగ్రంథమే భగవంతునివాక్యము గాంగలదు. లౌకిక పుస్తకములం దీపూర్ణత రాంజాలదు. గీతలో నొక్కొక్కశ్లోకమందు మూండేసిభావములు నిండియున్నవి. ఏలయన! గీత భగవద్వాక్యము. దీనిని బరిశోధింప సమర్థతగలవారు నంతర్దృష్టిసంపన్నులైన జనులును దెలిసికొనంజాలుదురు. ఈవిధముగా వేదముయొక్క ప్రతిమంత్రమునందును మూండేసిభావములు(అధ్యాత్మాధి దైవాధిభూతములు,) నిండియున్నవి. కేవలమొక

భావమే కాని కేవలము రెండుభావములే కాని యున్నట్టి మంత్ర మొకటిగూడ నీవేదమునందు లేదనెను. "త్రయోఽర్థా స్సర్వవేదేషు" ఎల్ల వేదములందు నాధ్యాత్మ్యాధిదైవాధిభౌతికములను మూఁడుభావార్థము లున్నవని శ్రుతులయందు వచింపఁబడినది. స్మృతులలోఁ గూడ

"యథా మధ్వంచ భక్తంచ శర్కరాభి స్సమిశ్రితం కల్పితం దేవ భోగాయ పరమాన్నం సుధోపమం తథా త్రైవిధ్య మాపన్న శ్రుత్యర్థ స్సుఖాత్మకః నయతే బ్రాహ్మణం నిత్యం బ్రహ్మానందం పరాత్పరం"

అని చెప్పఁబడినది యేప్రకారము పాలు నెయ్యియు, చక్కెర యీ మూఁడిటిని గలుపుటచే మిక్కిలి మధురము, దేవభోగమునకుఁ దగినదియు నగు పరమాన్న మగుచున్నదో యట్లే యాధ్యాత్మ్యము, ఆధిదైవము, ఆధిభౌతికములను మూఁడు భావములతోఁ గూడినదియు, నమృతమయమును నగు వేదము జ్ఞానియగు పురుషునకు బ్రహ్మానందమును గల్గించుచున్నది. దీనింబట్టి వేదమునందలి ప్రతిమంత్రమునకు మూఁడురీతుల నుండు భావములు, మూఁడువిధములుగా నుండు నర్థములు గల వని స్పష్టమగుచున్నది. ఈమూఁడు భావములు మనుష్యులకు సాధారణముగా బుద్ధికి గోచరించునవి గావు. నవీనకాలమున వేదముల యథార్థస్థితిని దెలిసికొనలేక జను లీవిషయమున

)శేషముగా భ్రమపడుచున్నారు.

కొందఱు యావచ్ఛ్రుతులను స్థూలమగు నధిభూత భావమునం దర్థము చేయుచున్నారు. కొందఱు క్లిష్టముగాఁ గల్పన మొనరించి సర్వమంత్రముల నాధ్యాత్మిక భావమునం దర్థము చేయుచున్నారు, ఇదంతయుఁ బూర్ణముగా నిదియు మానవసంబంధమైనదియునగు బుద్ధిలక్షణము. వేదము మనుష్యకృతమైనచో నిట్టికల్పనము సత్యముగాఁ గలదు. వేద మపౌరుషేయము పరమేశ్వరకృతము నైనందువలన నిట్టికల్పన ముల్లరీతుల నసత్యము. మఱియుఁ ద్రివిధభావపూర్ణవిలాసమే సత్యమైయున్నది. ఒకదృష్టాంతముతో బోధింపఁబడుచున్నది.

ద్వయా హ ప్రాజాపత్యా దేవాశ్చాసురాశ్చ తత్ర కానీయసా
ఏవ దేవా జ్యాయసా అసురా స్త ఏషు లోకేష్వస్పర్ధంత॥

(ఇత్యాది బృహదారణ్యకోపనిషత్తు.)

ప్రజాపతినుండి దేవతలును, రాక్షసులును నిరువురును జన్మించిరి. వారియందు దేవతలు తమ్ములుగాను రాక్షసులన్నలుగానున్నారు. వీరిరువురు నీలోకములందు. బరస్పరము స్పర్ధతోనుందురు. ఈ మంత్రమునందు సురలయు నసురులయు సంగ్రామము వర్ణింపఁబడియున్నది. దీనిని గేవల మొకభావమునందే గ్రహించుటవలన సంపూర్ణమైన యర్థముగానేరదు. ఈ మంత్రమును మూఁడుప్రకారములుగానుండు భావములందును

సమన్వయింపవలయును. ఈ భౌతికప్రపంచమున ద్వా లలోఁ జెప్పఁబడిన దైవీసంపత్తి గల జీవులకును, అసురీ గల జీవులకును నిరంతరము కలహమగుచున్నది. ఇదియే యసుర దీని కధిభూతార్థము. సరిగా నీప్రకారముగానే దేవత దా తమోగుణము సన్నిహితించిన మనుష్యులకును సత్త్వగుణ ష్ఠించినదేవతలకును బరస్పరము జగడము జరుగుచు అనఁగా నీరెండువిధములగు చేతనశక్తులకయ్యెడి, యు మగు దేవాసురసంగ్రామమని గ్రహింపవలెను.

ఇఁక మూఁడవభాగ మేమన? అధ్యాత్మము (మ జ్యము) నందు దేనిచే జనులొకప్పుడు కుమతిచక్రములోఁ జి పాపముఁ జేయుచున్నారో మఱియొకప్పుడు సుమతిమూ నఁ బ్రేరేపింపఁబడి చేసినపాపములకుఁ బశ్చాత్తాపముఁ చున్నారో, యట్టికుమతికిని, సుమతికిని ద్వంద్వయుద్ధ మును జరుగుచునేయుండును. ఈ కలహ మధ్యాత్మరాజ్య దేవాసురయుద్ధమైయున్నది. ఈప్రకారముగా మూఁడే ములు చూచినప్పుడు వేదమంత్రములకుసంపూర్ణముగా గాఁగలదు. కాని-చోఁగాదు. పూర్ణుఁడును భావమయుండును భగవంతుని నిశ్వాసరూపమైన వేదమునందంతట నిట్టిభా వములనుగాంచి భక్తజనులహృదయము చక్కఁగా విక చున్నది. తేలినసారాంశ మేమనఁగా? ఇంతవఱకుఁ జర్చి

చర్చననుసరించి వేదములందుఁ ద్రిగుణపూర్ణతయుఁ ద్రిభావపూర్ణతయు నగుటవలన వేదమున కపౌరుషేయత్వము సిద్ధించినది.

వేదములందలి యింద్రవరుణాదిదేవతల విషయమునందుఁ దాత్పర్యమేమి?

ఇట్లింత గంభీరముగా నుండిన వైదికతత్త్వమును దెలిసికొనుటకుఁ దగినశక్తి యెట్లుఁ బొందవలయునో యది యీదిగువ వ్రాయుచున్నాను. మొట్టమొదట, శిక్ష, కల్పము, వ్యాకరణము, నిరుక్తము, ఛందము, జ్యోతిషమునను నీయాఱంగములను మిక్కిలిశ్రద్ధతో నధ్యయనమొనర్చి తర్వాత వేదార్థములను దెలిసికొనుటకు శక్తిని సంపాదింపవలసియుండును. ఈయాఱంగములలో నొక యంగమందైనను గొఱఁతపడినచో నట్టి విద్వాంసునికి పూర్ణముగా నేరదు. ఈషడంగజ్ఞానలాభము బొందిన యనంతరమున సప్తదర్శన (శాస్త్రము) ములయొక్క జ్ఞానము చక్కఁగా గడింపవలసియుండును. వేదముచేఁ జెప్పఁబడిన యీసప్తదర్శనములు పరదేశీయులదర్శనములవలె నాకాశరమ్యహర్మ్యములు గావు. ఈయేడుదర్శనములు జ్ఞానభూమికయందున నరునకుఁ బ్రవేశింపఁజేసెడి సప్తాధికారములనుండి పుట్టినవి. ఈప్రకారముగా షడంగములయు సప్తదర్శనములయు రహస్యములను బరిపూ

ర్ణముగా హృదయమందు నాటింపఁజేసికొనినపిమ్మటను, గర్మ
ము, నుపాసనము, యోగము మున్నగువాని తోడ్పాటుచే
జిత్తము నిర్మలమైన తరువాతను సంపూర్ణానుభవములతోఁ గూడి
కొనిన వేదములు లభింపఁగలవు. అట్టి యనాదియు, ననంతము, నం
తులేని గంభీరముగల వేదసముద్రమునఁ బోవ మార్గముగాఁ దెప్పయును
నదేమి? దానియందుఁ బ్రవేశించుటకుఁ దగు సాధనము.

వేదమునం దాయాఋషులయు, ఛందస్సులయు, దేవ
తలయు వర్ణనము వచ్చియున్నందువలన నీప్రశ్న కుత్తరము సులభసాధ్య
మైయున్నది. ఏయే త్రికాలదర్శులగు మహర్షుల చిత్తమునందు
స్వతంత్రములగు శ్రుతు లేవియును దావిర్భావము నొందెనో
అనఁగా నే యే యాచార్యులమూలమున నా మంత్రములు
ప్రకాశపఱుపఁబడెనో వారే యా మంత్రములకు ఋషులుగాఁ
జెప్పఁబడుచున్నారు. ఏయేఛందస్సులలో శ్రుతులు నడుపఁబడి
నవో యవి యవి యాయామంత్రములకు ఛందస్సులుగాఁ
బలుకఁబడినవి. మఱియు నేయేశ్రుతులద్వారమున నేయేభగవ
చ్ఛక్తుల యుపాసనమగునో యాయుపాసింపఁదగిన శక్తు లా
యా శ్రుతులకు దేవతలుగాఁ జెప్పఁబడెను. నేఁడు మనము సను
సరించి యొక్కొక్క మంత్రమునకుఁగూడ ఋషులను, దేవత
లను ఛందస్సులనుచ్చరించవలె నని విధి వేదమునందుఁ గన్పట్టుచున్నది.
దీని ప్రయోజనమేదన? ఛందస్సుల నెఱింగినవాఁడు పఠించుటవలన

నానా [illegible] వ్యాపించియున్నది.
ఏ [illegible] ప్రత్యేక
ప్రత్యేకముగా నున్నది. [illegible] స్వతం
త్రముగా [illegible]
[illegible] నున్నది. దేవ
తలను [illegible] ఋషుల
[illegible]
[illegible] గాని [illegible]
[illegible]
[illegible] వర్ణించి
[illegible] అగ్ని
[illegible] వెలుగుచున్నవి.
[illegible] నాభిమానులగు
[illegible] దేవతా
[illegible] సమన్వయి
[illegible]
[illegible]
[illegible] గా నీరము.
[illegible]
[illegible]

త్రిమున వేదమునందలి జ్ఞానము సత్యముగ నెఱుగరు. వేదమును దెలిసికొనుటకు యోగముతో గూడిన బుద్ధిగలవారే దాని యత్యంతగంభీరప్రదేశమందలి రహస్యమును దెలిసికొనగలరు.

"ఉత త్వః పశ్యన్న దదర్శ వాచ
ముత త్వః శృణ్వన్న శృణోత్యేనాం
ఉతో త్వస్మై తన్వం విసస్రే
జాయేవపత్య ఉశతీ సువాసాః॥ [ఋగ్॥ [illegible]]

చాలమంది వేదమును జూచియు సరిగా జూడలేరు. అనేకులు దానినివినియు సరిగా వినలేరు. మహాప్రేమగల సతి యంగ మామెపతియె చూడగలిగినట్లు వేద మెవ్వనిని యథార్థాధికారినిగా దలంచునో యట్టి భాగ్యశాలికే తన రూపమును జూపును. అతండే శ్రుతితాత్పర్యమును జక్కగా దెలిసికొనెడివాడగును. ఇతరుండు గాజాలడు. ఇప్పుడు వేల్వేలుగనున్న యీశ్వరునినామమేమైనచో వేలువేలుపేరులతో స్తుతిసేయు దువలన లాభమేమి? యనిధీరులును నిస్పృహపాతులును విచారింపదగిన విషయమైయున్నది. అగ్నిమొదలగు సకల మీశ్వరుని నామమును దద్వాచకములగు కొన్ని విశేషణములతో గూడినదగును. మఱియు బ్రత్యేకమగునామమును దేవతలు [illegible] కుచున్నదో దానిని విపరీతరీతిని వ్యాఖ్యానించు [illegible] కష్టమగు కల్పనతో దానికర్థములను చేయుటగూడ సమంజస

నగును. యూనత్త్వబుద్ధులు కేవలము జ్ఞానకాండము ప్రతిపాదింపఁబడియున్నవో వేదమంత్రములను జాలదక్కువయై చెప్పును. మఱియు సంహితలయందు నెక్కువగా నున్న కర్మకాండ విస్తారముగానుండుట సంభవించును. జగమున కాదికారణుండగు పరమేశ్వరుఁడు త్రిగుణాత్మకమైన ప్రకృతికంటెఁ బరుఁడైనవాఁడనియు నతని శక్తి నవలంబించి యే దేవతలు, ఋషులు, పితరులు, నీప్రపంచమును రక్షించుచున్నారో వారందఱు ప్రకృతియందే కలరనియు వేదరహస్యమెఱింగిన విద్వాంసులకుఁ దప్పక తెలియుఁగలదు. ఇంతేకాక, స్వర్గము మున్నగువానినిఁ గోరు సకామానుష్ఠానులకెల్లను దేవతలను బ్రసన్నులుగాఁ జేయుట మిక్కిలి సహాయకమైయున్నది. ఎవని చిత్తమిహలోకమందుఁగాని పరలోకమందుఁగాని భోగములను, సుఖములను, సంపత్తినిఁ గోరుచున్నదో యట్టివానికిఁ జేసి మిక్కిలి సహాయకారియగునది యోమెంతఁగష్టమున్ననులేదో, దేనివలన సుఖముగాఁ దక్కువోయట్టి యుపాయమే మానవుని గ్రహింపఁదగినమాట నిశ్చయము. భగవంతుఁడు గీతలలో నీరీతిగా వ్రాయుచున్నాఁడు.

" కాంక్షన్తః కర్మణాం సిద్ధిం యజన్త ఇహ దేవతాః।
క్షిప్రం హి మానుషే లోకే సిద్ధిర్భవతి కర్మజా॥
కామైస్తైస్తైర్హృతజ్ఞానాః ప్రపద్యన్తేఽన్యదేవతాః।
తం తం నియమమాస్థాయ ప్రకృత్యా నియతాః స్వయా॥

అంతవత్తు ఫలం తేషాం తద్భవత్యల్పమేధసాం।
దేవాన్ దేవయజో యాన్తి మద్భక్తా యాన్తి మామపి॥

సకామకర్మయందు నిష్ఠనిగోరు ప్రవృత్తిగల జనులు దేవతలను సంతుష్టిపరచుటకై యజ్ఞము చేయుచున్నారు. ఏలయన యిట్టి సాధనమువలన శీఘ్రముగ ఫలసిద్ధి యగును. ఈరీతిగానే కోరికలతోడను, భావములతోడను గూడికొనిన ప్రకృతియొక్క ప్రేరణచేత మనుష్యులు అనేకజనులు దేవతాసాధనమును చేయుచున్నారు. కాని యట్టి సాధనము నాశము గలదగును. ఎవరైనను దేవతలను ఆరాధించువారు దేవలోకమునకుం బోవుచున్నారు. నాభక్తజనులు నాపరమ ధామమునకే వచ్చుచున్నారు. ఉదాహరణముగా సామాన్యముగా గోరెడిజనులు రాజునకు నొక చిన్నకొలువునొసంగు పురుషుని నాశ్రయించియే తమకార్యమును నెరవేర్చుకొనుచున్నారు కాని వారికెట్లు చక్రవర్తికడకుం బోవలసిన యవసరము లేదో యట్లు ను బోజాలరో యాప్రకారముగానే క్షుద్రవాసనగల యీవిధ రకపు సకామసాధకులకు భగవదారాధనకంటె దేవతారాధ నయే తగినదియై శీఘ్రముగా ఫలమును గలిగించునదియు నై యున్నది. ఇట్లంగీకరింపవలసియే యుండును. కారణమేమన? వేదమునందు నిర్దేశింపబడిన దేవతలను సంతుష్టి పరచి కోరికలీడేర్చుకొనుట కేయుక్తులు చూపబడియున్నవో

యా యుక్తులను [illegible] ప్రత్యక్షము [illegible] గాంచగల
దని యనుభవశాలురగు వారు [illegible] చెప్పుచున్నారు. అది భగ
వంతుని దృష్టి [illegible] . [illegible] నానాసూత్రము
లన్నిటిని భగవత్ [illegible] సాధ్యము [illegible]
గల్పించి సంబంధ [illegible] చేయవలసిన [illegible] సమన్వయమునకే
ప్రేమకును సహాయముగానున్నది. ఇట్టి శక్తి [illegible] .
నీరంధ్ర దైవశక్తి విలాసమునకు [illegible] యెల్లవిధము
ములను జూపెడిదను [illegible] ? ఈ మానవశక్తి
వినాశకముగు [illegible] సూత్రములను [illegible] జనుల
బుద్ధిగల్గు [illegible] నూతన పదార్థవిద్యా (సైన్సు)
నూతనులచే [illegible] వచ్చుచున్నవి, భౌతి
కశక్తియైనదే యింత [illegible] దైవశక్తి [illegible]
కెంత సామర్థ్యము [illegible] దానిని [illegible] జనులే
గ్రహింపగలరు. స్థూలజగత్తునందు భౌతికశక్తి వలె సూక్ష్మ
జగమునందు దైవశక్తి ప్రసరించ [illegible] కీర్తిని బహుళ
గావించు [illegible] యమునందు జూపెదము. మన
[illegible] స్థానము [illegible] నా శక్తులను
ప్రసన్నము చేసికొని సుఖమును, సంపత్తిని, మనోరథమును
పొందగలము. శ్రుతి పురాణాలకే యుక్తి నిరూపించినది. కాబట్టి

యూనామములన్నియు [illegible]. [illegible] దేవతలను సృష్టి [illegible] జ్ఞానము [illegible] ధికారము [illegible] యుండైన, నింద్రాదినామము [illegible] యుచట నింద్రాదిశబ్దములు [illegible] కాఁగలవు. సందియ [illegible] చేయుచు [illegible]. ఎట్లు [illegible]?

ఇంద్రో మాయాభిః పురురూప ఈయతే॥

ఈ మంత్రమునందున్న యింద్రశబ్దము సృష్టి [illegible] లో మాయాసహితుఁడైన [illegible] నుగూర్చి చెప్పునదిగా నున్నది. [illegible] జ్ఞానములకు సంబంధించినదిగా యున్న [illegible] నది, సకామములగు [illegible] కానేరవు,

వేదభాష సాధారణముగ [illegible] విధమైన యపూర్వతయు విలక్షణత్వమును [illegible] యున్నది. దీని పై విచారణ జేసిన [illegible] లో కపిలమహర్షి [illegible] తత్వమును, [illegible] స్వయముగనే ప్రమాణితము లగుచున్నవి. [illegible] వారి విచారణమునుబట్టి సృష్టి [illegible] సంబంధ మంగీకరింపఁ బడుచున్నది.

[illegible]

తోఁపింపుమాను) డు విలాసస్థలమును, ననంతత్వమునుయొసఁగిన తోఁడను, గ్రహములు, నక్షత్రములు మున్నగునవి లోఁగిన తోఁడను బాగుగా విరాజిల్లునదియు నగు నీజగ త్సుప్రకాశమును నంతము లేనిదియో యనంతరీతిగా వేదస్వరూపమనుగాఁ గూడ లేనిదియే. కేవల మాత్మానుభూతిచేతనే యీ ప్రపంచము ననంతముగాఁ జూచుచున్నాము. యీ జ్ఞానవిజ్ఞానములు సృష్టాలజగత్తే యనంతమైనది. ఇట్టి జ్ఞానములతో సమన్వితమై యున్న యధ్యాత్మరాజ్య మీబాహ్యజగత్తుకంటె ననంతవిస్తృతముగా నుండుట సంభవమగును. ఇట్టి వేదాది గ్రంథముల ములందు జ్ఞానవిజ్ఞానముల యంతయు నిమిడియున్న దనుట యప్పుడు వేదమహిమయు శబ్దబ్రహ్మ మనుట యెటువంటిదో గాఁగలదో విచారశీలుఁడగు పురుషుఁడు మాత్రము గ్రహింపఁ సికొనఁగలఁడు. ఇందులకు సుప్రసిద్ధమైన యుదాహరణము లున్నవి.

—(*) వేదవిభాగవ్యాఖ్యానము (*)—

"అనంతా వై వేదాః" వేదము లనంతములు. వేదము లనంతము లైనప్పటికి నేఁటికిని వేదముల సంఖ్య గన్పట్టు చున్నది. ఈసంఖ్యావిషయము పతంజలిమహర్షి వేదములను గూర్చి మహాభాష్యమునం దిట్లు వ్రాయఁబడియున్నది.

"[illegible]
[illegible]
[illegible]"

ఈలాగు [illegible] వేదము నాలుగు వేదములుగా విభాగించబడినది. ఎట్లనగా [illegible] ఋగ్వేదమునకు నాలుగు శాఖలును, సామవేదమునకు [illegible] శాఖలును, యజుర్వేదమునకు ఇరువది [illegible] శాఖలును, అథర్వణవేదమునకు [illegible] శాఖలును గలవు. స్కాందపురాణమున ఇట్లు వ్రాయబడినది.

'[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] బ్రహ్మ [illegible]॥

దీనిననుసరించి యొకటిగానున్న వేదము [illegible] వ్యాసమహామునిచే నాలుగు భాగములుగా విభాగింపబడినది. తరువాత [illegible] భాగము (శాఖ) [illegible] ఎట్లనగ ఋగ్వేదమునకు ఇరువదినాల్గు శాఖలును, యజుర్వేదమునకు నూటయొకటి శాఖలును, సామవేదమునకు

వేయి శాఖలు అథర్వవేదమునకుఁ [illegible] నున్నవి.
ముక్తికోపనిషత్తులో వేదములకు [illegible]
బది శాఖలున్నట్లు ప్రమాణము కనుపడుచున్నది.

ఋగ్వేదస్య తు శాఖాః స్యురేకవింశతిసంఖ్యకాః ।
నవాధికశతం శాఖా యజుషో మారుతాత్మజ ॥
సహస్రసంఖ్యయా జాతాః శాఖాః సామ్నః [illegible]
అథర్వణస్య శాఖాః స్యుః [illegible] ॥

ఋగ్వేదమునకు ఇరువది యొకటి శాఖలును, [illegible] దమునకు నూటతొమ్మిది సామవేదమునకు వేయి శాఖలును అథర్వవేదమున కేఁబది శాఖలునుగలవు. [illegible] కాలేయకాలమహిమచే వేదముల కిన్ని శాఖ [illegible] ఈ కాలమునఁ గేవలము నాలుగైదు శాఖలు గానవచ్చుచుండుట మిగుల విషాదకరవిషయముగానున్నది. వేదముల [illegible] యావిర్భావ, తిరోభావములు [illegible] గును. ఇది మనపాపము యొక్కయు, [illegible] యొక్కయు ఫలమైయున్నది. [illegible] వేదములకిన్ని శాఖలున్నప్పటికి [illegible] తక్కువగానున్నను శాఖలు చిక్కు [illegible] మిక్కిలి చక్కగా బోధపరచుకొనుటకుఁ [illegible] హాస్య మొలుగఁబడి వెండియు, వేదవిద్యకు [illegible] బూర్తిగాఁ బ్రచారముగలిగినవాఁడ [illegible] పూర్వ [illegible]

[illegible] వేదమును [illegible]. ఇంకా [illegible] శిల్పములును నన్ని [illegible] పొందియుండినదో [illegible] త్రిభాగము, బ్రాహ్మణభాగము, ఆరణ్యక (ఉపనిషత్) భాగమును వేదాంగము [illegible] భేదమును [illegible] విధా [illegible] వేదమునకెంత గొప్పవి [illegible]. ఎల్లరికి హితమును గలి [illegible] యున్నతమిన [illegible] ముక్తి రహస్య విధ [illegible]. [illegible] వేదభాగ ముక్తి సారము [illegible], గంభీరమును నుండియు వైజ్ఞానిక [illegible] సాధారణముగ బుద్ధికి [illegible]. [illegible] యుల్లేఖ్యులగు [illegible] గ్రహి[illegible] నిరీక్షితులుగా నివలిత [illegible] మతభేదములు ననేకసందేహములు [illegible] వ్యక్తులనుబుట్టుచున్నవి. కాని వాస్తవముగను [illegible] వేదము సాక్షాత్సాకార [illegible]. [illegible] ప్రకారముగా నేకము, నద్వితీయమను [illegible] బ్రహ్మము, గుణభేదములననుసరించి బ్రహ్మ, విష్ణు, శివ

లను త్రిదేవతలరూపమునుగాంచి సృష్టిస్థితి లయములనెడి కార్యములను జేయుచుండునో యాప్రకారముగా [illegible] మగు వేదముగూడ, ఉపాసనము, కర్మము, మరియు జ్ఞానము లను బ్రకాశపరచుటకు సంహితా, బ్రాహ్మణోప నిషద్రూప ములైన త్రిమూర్తులఁదాల్చి యాంతర్యామిగ మనుజులకు సుఖము గల్గించుటకుఁ బ్రవర్తించుచున్నది

వేదము త్రిభాగములుగా విభాగింపఁబడినది. మంత్రభాగము బ్రాహ్మణభాగము నారణ్యకభాగములని. ఆరణ్యకములే యు పనిషత్తులకు మూలములు. ఆరణ్యకభాగములందు బ్రహ్మత త్త్వమును దెలియఁబరచుటకే మూలసూత్రములుగలవు. వాని విపులీకరణమే యుపనిషత్తులుగాఁ జేయఁబడినది. ఉపనిషత్తులు నివృత్తిమార్గము నవలంబించువారలకును వానప్రస్థులకును, సన్యాసులకును, సంగ్రహింపఁబడినవి. దేనిద్వారమున బ్రహ్మ సామీప్యలాభమగునో యద్దానికి "ఉపనిషత్తు" అనిపేరు. దీనికి మూలముగానున్న యారణ్యకభాగమునకు ఆరణ్యకమను పేరెందులకు వచ్చినదనఁగా పురాతనకాలమందనేకతపోధనను లుగలరు. వానప్రస్థులారణ్యములందే నివసించుచుండిరి. నాఁడియు సన్యాసులుగూడ సంచరించుచుండెడివారు. అందుచే నది యరణ్యమునందే ప్రకాశపరుపఁబడినది. కాన దానికి 'ఆరణ్యక' మని పేరువచ్చినది. పరమపవిత్రములైన యుపనిషత్తుల సమూ

నాను మొదటిభాగమును సంహితయని బ్రాహ్మణ [illegible]
న్నది. బ్రాహ్మణభాగము, సంహితాభాగమునకు వ్యాఖ్యానరూప
గద్యగ్రంథము, యజ్ఞానుష్ఠానమును జెప్పును. ఇది సాధారణముగా
యజుర్వేదమునకు చెందినది. ఆ గ్రంథము సంహితాభాగముచేత
నిదివరకుఁ జెప్పినట్లు సంహిత (ఋగ్యజుస్సామాథర్వసంహితలు) నాలుగు.
ఋక్కు, యజుస్సు, సామము, అథర్వములును అనియవి నా
లుగు వేదములతోఁ జెప్పఁబడు నాలుగు ప్రకారములుగా నున్న
స్వతంత్రములగు గ్రంథములను విభాగించుటవలనఁ జతుర్వేదము
లని చెప్పఁబడుచున్నవి. [illegible] భాగముల
తోడను, [illegible] తోడను [illegible]
కొని [illegible] ఋక్కు, యజుస్సు
సామము, అథర్వములను నాలుగింటి శాఖలకే వ్యాఖ్యాన
ములను జెప్పఁబడియుండెను. దానికిఁ బ్రత్యేకశాఖను బ్రత్యే
క ప్రత్యేకముగా మంత్రభాగము, బ్రాహ్మణభాగము, నారణ్య
క భాగమునుండెను. [illegible] వేదము ప్రకటించి
యుండెనో [illegible] ప్రమాణముగా [illegible] తెలియదు.
మనజాతి [illegible] దౌర్భాగ్యముచేతను [illegible] విదేశీయుల దండయాత్రలచేతను
దుర్ఘటనములచేతను. వేదములందలి ప్రధానాంశములు [illegible]
పోయినవి. ఇప్పుడున్న [illegible] వేదములు [illegible]

న్నవి. యివిగూడ నిత్యపారాయణమునకు యోగ్యములై విశేష కల్యాణప్రదంబులై యున్నవి.

ప్రస్తుతము నాలుగు వేదములందు ఋగ్వేదము ప్రథమస్థానము గాంచినట్లు గానంబడుచున్నది. ఋగ్వేదసంహిత పదిమండలములుగా విభజింపబడినది. ఈమండలములందు ౮౫ అనువాకములుగలవు. అనువాకసమూహమునందు ౧౦౧౭ సూక్తములు గనుపడుచున్నవి. వేదికాలములలో ప్రచారమున నున్న గ్రంథములందు ఖండము, పరిచ్ఛేదము, మొదలయిన విభాగములెట్లు చెప్పబడుచున్నవో యాధికి మండలము, అనువాకము, సూక్తములనునవి యనువాదములై యున్నవి. ఋగ్వేదమునందు ప్రథమమండలమునందు ౨౪ ద్వితీయమునందు ౪ తృతీయమునందు ౫, చతుర్థమునందు, ౫, పంచమ, షష్ఠ, సప్తమములలో నొక్కొక్కదానియందు ౬, అష్టమమునందు ౧౦ నవమమునందు ౭ మరియు దశమమండలమునందు ౧౨ అనువాకములుగలవు. ఒక్కొక్క మండలమందలి సూక్తసంఖ్య చెప్పబడుచున్నది. మొదటి మండలము ౧౯౧, రెండవదానియందు ౪౩ మూడవదానియందు ౬౨, నాల్గవదానియందు ౫౮ ఐదవదానియందు ౮౭, ఆఱవదానియందు ౭౫, ఏడవదానియందు ౧౦౪, ఎనిమిదవదానియందు ౧౦౩, తొమ్మిదవదానియందు ౧౧౪, మఱియు, పదియవ మండలమునందు

[illegible] సూక్తము [illegible]

[illegible] సూక్తము [illegible]

[illegible] బ్రాహ్మణములు [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ఋగ్వేదము [illegible]

ఋగ్వేదము [illegible]

అనేక [illegible]

నుండి [illegible]

[illegible]

[illegible]

వేదవ్యాఖ్యాన [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

వాస్కలుఁడను వానికి రెండవ భాగము నిచ్చియుండెను. బౌధ్యుఁడు, అగ్నిమాతురుఁడు, యాజ్ఞవల్క్యుఁడు, పరాశరుఁడు వీరు నలువురును వాస్కలమహర్షికి శిష్యులైయుండిరి. పైలమహర్షి, తాను నేర్చిన వేదసంహితను నాల్గుభాగములుగా విభజించి తనశిష్యులకు నలుగురకు నేర్పెను. ఇంద్రప్రమతియుఁ, దా నభ్యసనము జేసిన వేదమును దనపుత్రుఁడగు మాండూకేయునిచే నభ్యసనము జేయించెను. పిదప మాండూకేయుఁడు తనసుతుఁ డగు శాకల్యునకును, నితరశిష్యులకు, వేదమిత్రుఁడు, సౌభరి మొదలగువారలకు నుపదేశించె. పిదప శాకల్యుఁడుగూడ దాను నేర్చినదానిని నైదుసంహితలనుగాఁ జేసి ముద్గల, గాలవ, వాత్స్య శాలీయ, శైశిరులను నామములుగల తన యైదుగురుశిష్యులకు నుపదేశించెను. ఈరీతిని ఋగ్వేదము, వివిధవిధములుగా ననేక శాఖలయందు విభజింపఁబడినది. శాఖలననుసరించి మండలము అనువాకము, మున్నగువానికిఁగూడ బహునామములున్నవి. శౌనకమునిచే రచింపఁబడిన "చరణవ్యూహ" మను గ్రంథము నందు ఋగ్వేద మెనిమిదిభాగములుగా నున్నట్లు లిఖింపఁబడి నది. శ్రావక, చర్చక, శ్రవణీయపార, క్రమపార. క్రమరథ, క్రమజటా, క్రమశట, క్రమదండములని వానినామధేయములు. ఈ సర్వభేదములు నాల్గుపారాయణములుగా విభజింపఁబడినవి. ఋగ్వేదమున నైదుశాఖలు. ఆశ్వలాయనము, సాంఖ్యాయనము,

శాకల, బాష్కల, మాండూకేయములని వాని నామములు. వాని యందు ౬౪ అధ్యాయములును ౧౦ మండలములును ౨౦౦౬ వర్గములును, ౧౦౧౭ సూక్తములునున్నవి. ౧౫౩౮౨౬ పద క్రమ వాసిష్ఠములగు: [illegible] సంహితలములును, ౧౦౫౮౦ ఋక్కు-లోనిపదములును, "బాలఖిల్య" మను పేరితో పరిగణింపబడి నవి. మొదటి యష్టకమున [illegible] వర్గములు, [illegible] ఋక్కులును, రెండవ యష్టకమునందు [illegible] వర్గములును [illegible] ఋక్కులును, మూడవయష్టకమునందు [illegible] ఋక్కులును నాల్గవదానియందు ౧౫౬ ఋక్కులు, ఐదవదానియందు ౧౨౫౯ ఋక్కులు నాల్గవదానియందు ౯౧౧ ఋక్కులు, ఆరవదానియందు ౨౧ ఋక్కులు ఏడవదానియందు ౫౫ ఋక్కులునుగలవు. వేదమునందలి ఈ విభాగమును శ్రీ శంకరుడు ఋక్కువనియు [illegible] వ్యాఖ్యానము నిర్మింపబడినది. మహాభాష్యము ననుసరించి ౨౧ శాఖలు ఋగ్వేదమునకు గలవు. అందులో ౧౯ శాఖలుమాత్రము నశించినవి. ఇప్పటికిని (౫) శాఖలుగామాత్రము ఉన్నవి. ప్రస్తుతకాలమున కేవలము "శాకల" శాఖమాత్రమే ప్రచారములోనున్నదని పండితులు విశ్వసించుచున్నారు. "బాష్కల" శాఖను ౧౦౬౨౨ సంహితా సంఖ్యయు, "శాఖల" శాఖకు ౧౫౨౦౧ సంహితాసంఖ్యయు గలదు. [illegible] మాత్రభేదమున్నది. భారతీయుల

సారదృష్టమువలన, నేనును [illegible] యిట్టిమతభేదములకుం బ్రధానకారణములై యున్నవి. ఋగ్వేదములోని బ్రాహ్మణములు రెండువిధములుగా నున్నవి. 1 ఐతరేయము. 2 కౌషీతకి (సాంఖ్యాయనము) యను. ఐతరేయబ్రాహ్మణము యెనిమిదిపఞ్చికలుగా విభాగింపబడినది. ఇవి ౪౦ అధ్యాయములుగా, కౌషీతకి సాంఖ్యాయన బ్రాహ్మణము ౩౦ అధ్యాయములుగా విభజింపబడినది. ఋగ్వేదములోని యారణ్యకమును “ఐతరేయారణ్యక” మనిరి. దీనియందు ౫ ఆరణ్యకములును, ౧౮ అధ్యాయములు నున్నవి.

యజుర్వేదము, ముఖ్యముగా రెండుభాగములుగా విభక్తమైనది. శుక్లము, కృష్ణములని. కృష్ణయజుర్వేదసంహితకు “తైత్తిరీయసంహిత” యని మారుపేరుగలదు. చరణవ్యూహమతానుసారముగాఁ గృష్ణయజుర్వేదమునకు ౮౬ శాఖలు గలవు. మహాభాష్యమతానుసారముగా యజుస్సునకు ౧౦౧ శాఖలును, ముక్తికోపనిషన్మతానుసారముగా ౧౦౯ శాఖలు నున్నవి. కాని యిప్పుడు యజుర్వేదమునకుఁ గలవాను ౧౨ శాఖలయు, ౧౮ ఉపశాఖలయు నామములుమాత్రము లభించుచున్నవి. చరక, ఆహ్వరక, కఠ, ప్రాచ్యకఠ, కపిష్ఠలకఠ, ఔపమన్యవ, ఆష్టలకఠ, చారాయణీయ, వారాయణీయ, వార్తాంతవేయ, శ్వేతాశ్వతర, మైత్రాయణీయములని ౧౨ శాఖలనామములు. తైత్తి

రీయశాఖను [illegible] శాఖలుగలవు. కౌత్సము, ఖాండికేయము, అని. ఖాండికేయమును నుపశాఖ [illegible] శాఖలున్నవి, ఆపస్తంబీ, బౌధాయనీ, సత్యాషాఢీ, హిరణ్యకేశీ, ఔఖేయము అని. మైత్రాయణీశాఖ [illegible] ఉపశాఖలుగలవు. మానవ, దుందుభ, ఐకేయ, వారాహ, హారిద్రవ, శ్యామ, శ్యామాయనీయము అని. ఈ ఉపశాఖలు, ప్రశాఖలన్నియుఁ గలిపి [illegible] బదునాలుగగును. సూత్ర, బ్రాహ్మణారణ్యకసహిత కృష్ణయజుర్వేదముతోఁ [illegible] సూత్రములుగలవు. [illegible] సూత్రభాగము [illegible] శిష్టకములుగానున్నవి, ఇక శుక్ల-యజుర్వేద [illegible] వాక్యములుగలదిగానుండును. ఆ వాక్యములను బ్రాహ్మణములనియు, అష్టకములకుఁ బ్రపాఠకములనియు నందురు. ఇక శుక్ల యజుర్వేదమునకుఁ [illegible] శాఖలుగలవు. ఈ గ్రంథమునందలి యనువాకముల మొత్తము [illegible]. దీనికి బృహస్పతి, ఇంద్రుఁడు మున్నగు దేవతలు ఋషులైయున్నారు. దీనియందు అశ్వమేధము, అగ్నిష్టోమము, జ్యోతిష్టోమము, రాజసూయము, అతిరాత్రము, మున్నగు క్రతువులవర్ణనమున్నది. కృష్ణయజుర్వేదమునందలి బ్రాహ్మణమునకుఁ దైత్తిరీయబ్రాహ్మణమనియు నారణ్యకమునకుఁ దైత్తిరీయారణ్యకమనియుఁ బేర్లు. జ్ఞానకాండమునకుఁ దైత్తిరీయోపనిషత్తుగాక శాఖానుసారిణి మైత్రాయణీయశాఖకు మైత్రా

యణీయోపనిషత్తు, కఠశాఖగా గర్భోపనిషత్తు, శ్వేతాశ్వతరో
పనిషత్తు, నారాయణోపనిషత్తు మొదలగునవి యిమిడియున్నవి.

శుక్లయజుర్వేదమునకు "వాజసనేయసంహిత" యని
మఱియొకపేరుగలదు. దీనికి ఋషి యాజ్ఞవల్క్యుడు. దీని
యందుఁ బందొమ్మిదివందలు (౧౯౦౦)ను, దీని బ్రాహ్మణ
భాగమందు ఏడువేలయాఱునూఱులు (౭౬౦౦) మంత్రములును
గలవు. శుక్లయజుర్వేదమునకుఁ బదునేను (౧౫) శాఖలున్నవి.
జాబాల, బౌధేయ, కణ్వ, మాధ్యందిన, శ్యాపేయ, తాపాయ
నీయ, కాపాల, పౌండ్రవత్స, ఆవటిక, పరమావటిక, పారా
శరీయ, వైధేయ, వైనేయ, ఔధేయ, గాలవ, వైజవ, కాత్యా
యనీయములని వానినామములు. వాజసనేయసంహిత, నలుబది
రం యధ్యాయములుగా రెండువందలయెనుబది (౨౮౬) యను
వాకములుగా మఱియు ననేకకాండములుగా విభజింపఁబడినది.
దర్శపౌర్ణమాస, అగ్నిష్టోమ, వాజపేయ, అగ్నిహోత్ర, చాతు
ర్మాస్య, షోడశీ, అశ్వమేధ, పురుషమేధము మున్నగుయజ్ఞముల
వర్ణనమిందున్నది. దీనియందు వైదికయుగమునందలి సాంఘిక
రీతినీతులుగూడ నున్నవి. ప్రసిద్ధమైన "శతపథబ్రాహ్మణ"
మిద్దానిమాధ్యందినశాఖ కంతర్గతమైనది. దీనిగద్యభాగము
లలోఁ బదునాల్గుకాండలు గలవు. బృహదారణ్యకోపనిష త్తీ
కాండలలో నంతర్గతమై యున్నది. సామవేదమునకు వేయి

శాఖలుగలిగియుండెను. సామవేదమునకు [illegible], సామవేదమునకు [illegible] సా[illegible]బ్రాహ్మణము, బ్రాహ్మణము, [illegible]బ్రాహ్మణము, [illegible]యోగ్య, జ్ఞానయోగ్య. [illegible] సామవేదము [illegible] మాత్రము లభించెను. [illegible] భాగములుగా వాఙ్మయ [illegible]. [illegible], [illegible], [illegible], ఖిల్వాల, మహాఖిల్వాల, [illegible], [illegible], [illegible] లని నామధేయములు. [illegible] సామవేదమునకు [illegible] మహాభాష్యము [illegible]. సామవేదమునకు ముఖ్యభాగములు 1 పూర్వార్చికము, 2 ఉత్తరార్చికము. పూర్వార్చికమునకు ఆరు ప్రపాఠకములుగలవు. దీనికి "ఛందార్చిక" మనియు పేరుగలదు. సామవేదీయులకు ముఖ్యమైనది గానము [illegible]. సామమనినను గీతి [illegible]. సామవేదము నొక్క- యుత్తరభాగమునకు ఉత్తరార్చిక, లేక ఆరణ్యకగాన మనిపేరు. సామవేదమునకు బ్రాహ్మణభాగములందు "తాండ్య" దేవతాధ్యాయము, ఆర్షేయ, షడ్వింశబ్రాహ్మణము, సామవిధాన మను మున్నగు ఎనిమిది బ్రాహ్మణములుగలవు. ఇందు [illegible] ఉపనిషత్తులు [illegible]. ఛాందోగ్యోపనిషత్తు కేనోపనిషత్తు.

[illegible] అథర్వవేదమునకు [illegible] సంఖ్యను గురించి చెప్పుచున్నది.

ద్వాదశానాం సహస్రాణి మంత్రాణాం త్రిశతానిః

అథర్వవేదమునందు పన్నెండువేల మున్నూటపదునొకండు (౧౨౩౧౧) మంత్రములున్నవి. కాని ప్రస్తుతగ్రంథములందు నింత కంటెఁ జాలతక్కువగా మంత్రములు లభించుచున్నవి. దీనికి తొమ్మిదిశాఖలుగలవు. పైప్పల, దాంత, ప్రదాంత, స్నాత, సౌత్స, బ్రహ్మదావల, శౌనక, దేవదర్శతి, చరణవిద్య యని వానినామధేయములు. తొలుత దీనికి శాఖలనేకములుండెడివి. అయితే ప్రస్తుతకాలమునందు కేవలము శౌనకశాఖ మాత్రమున్నది. శౌనకశాఖ యిరువది కాండములుగా విభజింపఁబడినది. అథర్వవేదమందు శత్రుపీడనము, ఆత్మరక్ష, ఆపన్నివృత్తి మొదలగు కార్యములనుగురించి యనేకమంత్రములు గలవు. వర్తమానకాలమునందున్న తంత్రశాస్త్రమంతయు నథర్వవేదము నుండియే జనించినట్లు తెలియుచున్నది. అథర్వవేదములోని బ్రాహ్మణమునకు "గోపథబ్రాహ్మణ"మని పేరు. దీనిజ్ఞానకాండమందుఁ జాలయుపనిషత్తులుండినవి. ఇప్పటికిని జాబాల, కైవల్య, ఆనందవల్లి, ఆరుణేయ, తేజోబిందు, ధ్యానబిందు, అమృతబిందు, బ్రహ్మబిందు, నాదబిందు, ప్రశ్న, ముండక, అథర్వశిరస, గర్భ, మాండూక్య, నీలరుద్రములోనగు చాల యుపనిషత్తులు దొరకుచున్నవి.

అథర్వవేదమును గూర్చినవారివిషయమున మూఁడభిప్రాయములుగలవు. అథర్వుఁడు, అంగిరసుఁడను ఋషులసంఘము

నందు జన్మించిన సూతమహామునిచే విభాగింపఁబడినదని కొంద అను, భృగువంశీయునిచే నిది సంకలితమైనదని మఱికొందఱును జెప్పుచున్నారు. ఇంకఁగొంద ఱథర్వమహర్షిచేత యజ్ఞము జరిగెడి సమయమున నథర్వవేదము కూర్పఁబడినదని పలుకుచున్నారు. ఋక్కు. యజుస్సు సామము లను గ్రంథములును నాలుగు వేదముల నుండియే విశేషముగా నాధారసూక్తములుచిక్కెను. దీని వలన వేదవ్యాసుని చేత సరసగా నాలుగు వేదములు విభా గింపఁబడినవని తెలియుచున్నది. సూతసంహితయందిట్లు చెప్పఁ బడియున్నది.

స పునః స్వీయదేహస్య ప్రసాదాత్ పరమేశితుః
సంక్షిప్య సకలాన్ వేదాన్ చతుర్ధా కృతవాన్ ద్విజాః॥
ఋగ్వేదః ప్రథమః ప్రోక్తో యజుర్వేదస్తతః పరః
తృతీయః సామవేదాఖ్యశ్చతుర్థోఽథర్వ ఉచ్యతే॥
ఏకవింశతిభేదేన ఋగ్వేదం భేదితో మునా
యజుర్వేదం ద్విధా ఏకశతభేదేన భేదితః॥
సహస్రధా భేదితోఽథర్వవేద సామానుక్రమా
కృష్ణస్త వేదవిత్ వ్యాస ఇతి లోకే శ్రుతో మునిః॥

వేదవ్యాసమహామునివారు దేవదేవుఁడగు నుమామహే శ్వరుననుగ్రహమువలన వేదమును నాలుగుభాగములుగా విభా గించెను. 1 ఋగ్వేదము 2 యజుర్వేదము 3 సామవేదము 4 అథర్వవేదమున్నయున్నది. వారువాని సంతరించి ఋగ్వేదము ౨౧ భాగములుగను, యజుర్వేదము ౧౦౧ భాగములుగా నథ

ర్వవేదము నాల్గువిభాగములుగా సామవేదము ౧౦౦౦ భాగ ములుగా విభాగింపఁబడెను. ఈరెండు భాగములుగా వేదములు శాఖలైనవి. వేదములను విభాగించినవాఁడు వ్యాసమహర్షి కనుక వేదవ్యాసుఁడను నామమునొందెను. ఋగ్వేదమును చతుర్విధము లుగా విభజించుటకుఁ బ్రయోజనమేమనఁగా:- ఎట్లనఁగా? యజ్ఞ మభివృద్ధిపొందినవై వేదములాకోవి సర్వదేవతాలయములు యజ్ఞ ములకు సంబంధించిన హౌత్రప్రయోగమును, యజుస్సునాధ్వ ర్యమును యజ్ఞీయములగు సత్వాన్వేష్య ప్రయోగములును, సామములా మును నుద్గాత్ర (దీనిలో ఋత్విక్కు, యజమానప్రయోగములుగాక సంతతివ్యాపమగును) ప్రయోగములును. ఇది అథర్వవేదమందు శాంతిక, పౌష్టికాభిచారకాది యజ్ఞములను కర్మములను దేవ తోపాసనా రహస్యములను జ్ఞానమును మోక్షసాధనమంత్రములు నుండుటంబట్టి యొకటిగానుండు వేదమును నాల్గుభాగములుగా విభాగించుట యెల్లవిధముల యుక్తముగనే యున్నది. ఇదిగాక శాఖాభేదములందును మతభేదమున్నది. పాతంజలమహాభాష్యము నూతనసంహితలనుబట్టి వేదములను ౧౧౩౧ శాఖలును ముక్తికో పనిషత్తునుబట్టి ౧౧౮౦ శాఖలును, స్కందపురాణమునుబట్టి ౧౧౩౭ శాఖలును, గలవని తెలియుచున్నది. ఇట్లు మతభేదముం డుటకుఁ దార్కికకారణమంతగా నేమియు లేదు. కేవలము గ్రంథసముదాయములు కొన్ని శాఖల సమస్తశాఖలందును సంతతివ్యాప్తి

ములందును [illegible] సిద్ధించెను. [illegible]

[illegible] సంపూర్ణము [illegible] చెందెను. [illegible]

[illegible]

[illegible]

నలయును.

భగవా[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] సమ్మతిం[illegible]. [illegible] మంత్రము,

బ్రాహ్మణము, [illegible] ఆరణ్యకములు లేక

ఉపనిషత్తులు [illegible] వేదమునందు మూడు భాగములు

[illegible]. [illegible] భాగములందు

[illegible], [illegible]. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]. [illegible]

[illegible]

[illegible]. ఆరణ్యకములు(ఉపనిషత్తులు)[illegible]

[illegible]

[illegible] మంత్రము, బ్రాహ్మణ

ములను నీ రెండుభాగములతో యున్నట్లు చెప్పిరి. ఆపస్తంబమహర్షులవారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

మంత్రబ్రాహ్మణయో ర్వేదనామధేయమ్॥

మంత్రములును, బ్రాహ్మణములును వేదమనబడును. జైమినిమహర్షులవారు మంత్రము, బ్రాహ్మణము అనునీరెంటికి వేదమని వచించి లక్షణములు నిర్వచించియున్నారు. పూర్వమీమాంస, రెండవఅధ్యాయమునందు

"తచ్చోదకేషు మంత్రాఖ్యా శేషే బ్రాహ్మణశబ్దః"

అని సూత్రించియున్నారు. చోదనా (ప్రేరణాత్మకమైన) శ్రుతియే మంత్రము. మంత్రముకాక మిగిలిన వేదభాగము బ్రాహ్మణము. అభిధానముయొక్క ప్రేరక విషయములను దెలుపు నుపదేశము చేయబడుచున్నదో యదియట "మంత్రానధీమహే" మంత్రములను జదివెదము. "మంత్రానధ్యాపయామః" మంత్రములను జదివించెదము. అనుమున్నగునవి చోదనాలక్షణ శ్రుతి మంత్రములున్నవి. దీనినే నిష్కర్షించి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

యాజ్ఞికానాం సమాఖ్యాతం లక్షణం చోదకశ్రుతం
తేఽనుష్ఠానస్మారకాద్", మంత్రశబ్దం ప్రయుంజతే.

ఏ యే శ్రుతులయందు యాజ్ఞికుల సమాఖ్యానమును అనుష్ఠానస్మారకత్వమును, స్తుతిరూపత్వము, ఆమంత్రణోపేతత్వము లోనగు భావములు వెలుగుచున్నవో యవి మంత్రములని గ్రహింపవలసినది. వీనికంటె నితరమగు శ్రుతి బ్రాహ్మణమని

తెలిసికొనవలెను. ప్రధానముగా నీ శ్రుతులు: యజ్ఞీయకర్మ నుష్ఠానప్రకారమును బోధించునట్టి అనుష్ఠానప్రతిపాదకములై యున్నవి. వానిని శ్రుతులవలన నడిపించవచ్చును. ఇంక నీ శ్రుతులను ఏ విధముగ ప్రధానముగా తెలిసికొనవలెనో దాని నుద్దేశించి సంక్షిప్తముగా వ్యాఖ్యానించుటకు బహు యున్నదో దానిని సంక్షిప్తముగా చెప్పెదను. వాక్యార్థజ్ఞానము గూడ విధివాక్యము, అర్థవాదవాక్యము, నామధేయము విలక్షణ మంత్రము అను భేదములచే పంచప్రకారములుగా నున్నవి. వీనియందు ప్రధానమైనది విధివాక్యము, లింగాది ప్రయోగము గలది విధ్యర్థమని చెప్పబడును. అట్లే నానా శబ్దములను భావించుటయు, లింగము నున్నచోనది ప్రయోగించుటయు నుండునో దాని విధాయకమని తెలియవలెను. "ఇష్టసాధనతా విధిః" ఇష్టమును సాధించు వస్తువని వాక్యములు నున్నగ వారు చెప్పిరి. ఉత్పత్తి, అధికార, వినియోగ ప్రయోగములను భేదములచే నాలుగు ప్రకారములుగనున్నవి. స్తుతినిందాపరమైనట్టి, విధిశేషభూతములైయున్నట్టి వాక్యసమూహ మర్థవాదమనబడును. ఇది విరుద్ధవాదముగాను, గుణవాదము, అనువాదము, భూతార్థవాదము అను భేదములచే మూడు రీతులుగా నున్నవి. విధిహీన అర్థవాదవాక్యములకు చేయునవి చేయు శాస్త్రములు. ఈ మంత్రాది వేదియనిమయములను తెలియు

చేసినప్పటికి సముష్టానమును [illegible]
గను. మఱియు సర్వవిధములఁ [illegible] నెప్పి
యుండే సమాప్తి [illegible]
నర్థవాదములుగా [illegible] గా నీగను. [illegible]
చున్నది.

— { బ్రాహ్మణభాగము స్వతఃప్రమాణము గాదు
పరతఃప్రమాణము గాదు }

ఇటీవలివారగు కొందఱు వేదములోని బ్రాహ్మణభాగము పరతఃప్రమాణమనియు, సంహితచే నది స్వతఃప్రమాణమగు సంహితా (మంత్ర) భాగమునకు వేఱుయైనదనియు [illegible] నైనదనియు వచించి [illegible] గోలాహలము బుట్టించియున్నారు. వేదమనఁగా నేమి? వేదము యొక్క వేదత్వమేమి వేదప్రామాణ్యము, ప్రామాణ్యమునకు భగవా నుని నిశ్వాసము లేక వాక్యరూపత్వము, [illegible] జీవకల్యాణ కారిత్వము ననునివి యేయే భాగములపై నిర్భర మై యున్నవో యీ విషయములను [illegible] నుదారభావముతోడను విచారించియుండినచో వారట్టి [illegible] పాటులఁబడకుందురు. [illegible] ౧౧౩౧ లేక ౧౧౮౦ వేదశాఖలనుండి ౪ శాఖలమాత్రమే మిగిలినవి. యీ నాలుగింటినే సంహిత అనఁగా స్వతఃప్రమాణమగు వేదమని

చెప్పి మిగిలిన వానిని యన్నిటిని పరతఃప్రమాణములుగ శాఖాం తరములని [illegible] నేర్పరచుకొనుచున్నట్లు గాఁ దెలియుచున్నది. [illegible] వేద మనునది వేఱు. శాఖయనునది వేఱు [illegible]. ఇదిగాక శాఖలు పరతఃప్రమాణములు [illegible] చేసికొనిన పై నాలుగు [illegible]. ఈ నాలుగుశాఖలు స్వతఃప్రమాణము లెట్లు కాగలవు? సర్వశాఖలు స్వతఃప్రమాణములైనఁ గావలె. లేదా పరతఃప్రమాణములైనను గావలె. ఒకశాఖను పరతఃప్రమాణమని, మరియొకశాఖను స్వతఃప్రమాణ మని చెప్పుట యసమంజసము [illegible]. మహాభాష్యమునను ౧౧౩౧ శాఖలయొక్క [illegible], బ్రాహ్మణ [illegible] వ్యాఖ్యానము లన్నియు వేరు. [illegible] అసంగతముగు వేదము, కల్పముయొక్క ప్రారంభమున నొక్క మూర్తిగా విరాజిల్లెను. దానిని శ్రీ వేదవ్యాసులవారు నాలుగు భాగములుగా విభాగించిరి. మంత్ర, బ్రాహ్మణ, [illegible]ములగాను, నాలుగువిధములుగాను విభజింపఁబడిన యా వేదమే తిరిగి యనేక శాఖలుగాను విభాగింపఁబడినది. ఇంతవఱకుఁ బ్రమాణ మితః పూర్వమే యీయఁబడినది. ఇదియే శాస్త్రానుమోదితమైనది. మఱియొకటి యేదియు శాస్త్రసమ్మతము గానేరదు. ఎందుల

కంనారా? ఈకాలమున ఋగ్వేదసంహిత, యజుస్సంహిత, సామసంహిత, అథర్వసంహితయును వేదములలో నేఁడు ప్రచారములో నున్నవో చూపి యున్నయెడఁ గలిపి ౨౧, ౧౦౧, ౧౦౦౦, ౯ వేదశాఖలగును. ఏశాఖయైనను పైవానిలో నేదో యొకదానికిఁ జెందియుండుననుటను ప్రత్యక్షమగుచున్నది. ఋగ్వేదసంహిత, శాకలశాఖయనియు, అథర్వవేదసంహిత, శౌనకశాఖయనియు, యజుర్వేదసంహిత, తైత్తిరీయశాఖయనియు, మాధ్యందినశాఖ మొదలగునవి యున్నయెడఁ బ్రశాఖలలోఁ జేరినవనియు నీవఱకే చెప్పఁబడినది. ఆమంత్రములను మాత్రమే, బ్రాహ్మణములను చేర్చకయున్న వేదము ౧౧౩౧ లేక ౧౧౮౧ శాఖలుగా గలదియని తేలును. వీనిలోఁ గొన్ని శాఖాసంహితలు మిగిలియున్నవి. అనేకశాఖలు లోపించినవి. అన్ని శాఖలు, సంహితాబ్రాహ్మణములు, భగవద్వాక్యములు, స్వతఃప్రమాణములునైయున్నవి. వేద మనంతము, వేదరత్నాకరముయొక్క గాంభీర్యమును నిర్ణయించుట యొవనికి శక్యమగును? అట్లుండునప్పుడు శాస్త్రకారులు విచారించి నంతవఱకెప్పుడు వేదము మంత్రబ్రాహ్మణాత్మకమను నొప్పుడే యొక్కొక్క శాఖామాత్రములోఁ బారాయణమునకు బ్రాహ్మణముగూడఁ దప్పక యుండుననిసిద్ధాంతీకరింపఁబడుచున్నది. సంహితాభాగమందలి మాత్రము క్రియలయొక్క ప్రయోగములో దేరీతిగా వ్యవహరింపవలయునో దానివర్ణనమొప్పుడు బ్రాహ్మణభాగ

[illegible] ప్రయత్నములోఁ [illegible] బ్రహ్మ[illegible] సమాజ సిద్ధమైనది. [illegible]ము, [illegible]ము, [illegible]ము వేదములందుఁ బునాదిగానున్నవి. [illegible] వేదాంతము, [illegible] త్వమును, [illegible]. [illegible] వలన [illegible] దాని [illegible]. [illegible] ప్రత్యేక[illegible] (ఉపనిషత్తులు) [illegible]మును. [illegible].

"[illegible]"

[illegible]. ఈ [illegible] వాల్ల [illegible]ముగా [illegible] ఉన్నది. [illegible] వేదము [illegible] రాలినిగాఁ [illegible]

యార్యావర్తమందుఁ బుట్టిన ప్రతిమనుష్యునకును విధియును ముల నెల్లఁ బట్టుదలతో విచారించి మున్ముందుగను జాగ్రత్త పడ వలసియున్నది.

హా హా! బ్రాహ్మణభాగ మెట్టి లోపము చేసినది? ఎంతమాత్ర మది భగవద్వాక్యము గాదనియుఁ బరిత్యాజ్యమాత్ర మనియుఁ జెప్పఁబడుచున్నది. బ్రాహ్మణము, మంత్రభాగమం దలివిషయముల క్రియానుష్ఠానమున కుపయోగించునట్టిదగు వ్యాఖ్యానమో, దాని టీకయో యైనప్పుడు దాని ననుసరించి చెప్పుటకు సందేహమేమి? మంత్రభాగ మీశ్వరుని ముఖమునుండి బయలు దేరినదియో యతని నిశ్వాసముల మూలమునఁ బ్రసరించి నదియో యైనప్పుడు దాని క్రియావిధి (బ్రాహ్మణభాగము) గూడ నట్లు బయలుదేరుటగాని ప్రసరించుటగాని యెందువలన సంభవింపఁగూడదు? ఇట్లు వ్యర్థముగా లేనిపోని సంశయము లను లేవఁదీసి భగవదీయమగు శ్రుతిని నంగహీనురాలిని గాఁ జేయుట కేవలము పక్షపాతముతో నిండిన కల్పనామాత్ర మైయున్నది. ఇట్టి తుచ్ఛమైన యుక్తులయందు యథార్థస్థితి యెంతమాత్రమును లేదు. కారణ మేమందురా? బ్రాహ్మణ భాగము వేదమా? కాదా? యను విషయమును నిశ్చయించు కొనుట కేరెండో నాలుగో పుస్తకములు చదివినంతమాత్రమున గాని, తమపక్షమున కనుకూలించునట్లు వితండవాదములఁ జేసి

యేవో నాలుగు గ్రంథములను మాత్రము శాస్త్రమునఁ గాని యుక్తియుక్తముఁ గానేరదు. పూర్వ వేదములను వేదత్వ మెట్టిది? వేద లక్షణమేమి? ఏ యే విషయములున్నవానిని వేద మనుచున్న మూలమే ఇప్పటికిని శ్రుతియా? ఏ యే విషయములు లేనివాని వేద ము నిశ్చయత్వము గాదనిఁ గాదా? ఇట్టి సంగతులన్ని యు బ్రాహ్మణభాగములను వేదములనుండి వేఱు చేయుటకు ముఖ్యముగా విశేషకారణములయి యున్నవి. స్మృతులు విప్పినట్లు ప్రత్యక్ష ప్రమాణముచేఁ గాని అనుమాన ప్రమాణముచేఁ గాని దానికి సర్వే నమ్ముచు వేదముల యొక్క ప్రాముఖ్యమున్నది. ఇదియే వేదములకు వేదత్వమని యందురని నా యభిప్రాయము. ఇప్పుడు నిష్పక్షముగా విచారించినచో, ఏ శక్తి ప్రత్యక్షానుమాన ములకు అందనట్టి యే యాధ్యాత్మిక ప్రయోజనప్రాప్తి గలదో దానికి బ్రాహ్మణభాగమే మూలము. లోకమునకు యుపకారముగాఁ ప్రకాశమైయున్నదని యొప్పుకొనిన వారుండ గలరు. కనుక, బ్రాహ్మణత్వమును సమగ్రముగా నిరూపించు యుపనిషత్తులు బ్రాహ్మణభాగమునందు అంతర్గతములే యున్నవి. ఇందు సంహితాభాగము వలెను సిద్ధాంతము, కర్మము, ఉపాసనము, జ్ఞానము లను నీ మూటికిని పూర్ణత యున్నందువలన వేదమునకుఁ బూర్ణత్వము, పరిపూర్ణత్వము యున్నవి. కనుక, ఎప్పుడెద్దాని యొకని బుద్ధి బ్రహ్మభావమును బొందించు శక్తి యుండునో

యప్పుడే యావేదము పూర్వోత్తర భాగముల సమన్వయము గాం గలదు. ఎప్పుడు సద్భావ విద్యా సాధనములు పూర్ణముగా లభింపఁబడునో యప్పుడే బ్రహ్మభావప్రాప్తి సాధ్యమగుచు న్నది. కర్మమూలమున సద్భావనయు, నుపాసనమూలమున, నానందభావమును, జ్ఞానమూలమున బ్రహ్మభావమును గలుగును. ఈ మూడును వేదమునకు ముఖ్యాంగములై యున్నవి. (1) మంత్రభాగము కర్మోపా సనాకాండము 2 బ్రాహ్మణభాగము కర్మకాండము. 3 ఆరణ్యక (ఉపనిషత్) భాగము జ్ఞానకాండము. కావున వేదమునకు బ్రాహ్మణభాగమును దానితోఁ జేరిన యారణ్యకములు (ఉప నిషత్తులును) లేకుండనున్నచో తద్భాగ సంపూర్ణత్వమును సంపూ ర్ణత్వమును సర్వవిధముల ఖండింపఁబడఁగలదు. "భాగ" యను పదము పలుకుటచేతనే కేవలము మంత్రమే వేదముగాదను విషయమును తెలుపుచున్నది. ఎట్లనఁగా? "భాగ" శబ్దము భాగాంతరమును సూచించుచున్నది. కేవలము మంత్రమే వేద మయినయెడల "మంత్రభాగ" యని చెప్పుటకు మంత్రమని మాత్రము చెప్పఁబడును. ఇట్లు చెప్పఁబడియున్నందున కేవలము మంత్రభాగమేకాక వేదమునకు బ్రాహ్మణము, తదంతర్భాగ ములగు నారణ్యకములు (నుపనిషత్తు)లనెడి భాగములుగూడ నున్నవనియు, నివన్నియుఁ గలియుటచేతనే యన్నిభాగములతోఁ గూడిన సంపూర్ణమగు వేదమగుననియు నిరూపింపఁబడె. సాధకు

లగు [illegible] గ్రం[illegible] సర్వథా [illegible] నిశ్చయ [illegible] బ్రాహ్మణము, నారణ్యకము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] బ్రాహ్మణ [illegible] [illegible] స్పష్టము [illegible] స్పష్టముగా నా బ్రాహ్మణ [illegible] అందువలన [illegible] విస్తారము [illegible] బ్రాహ్మణభాగమునకు భాష [illegible] అందువలన నిది పరతః ప్రమాణ[illegible]. ఇదిగాక గుణ, ధర్మ, విషయముల [illegible] నాలోచించినచో బ్రాహ్మణ

భాగ మని గాని చెప్పుట కే నదియు సాధ్యము గలుగనేరదు.
గుణ, భావ, విషయములనుగూర్చి యున్నవి కానీ యున్నట్లు నగుఁ
జెప్పఁబడినటులఁ దెలిసి యుక్తియుక్తముగా నిర్ణయింపఁబడవలెను.
త్రిగుణములయొక్కయు త్రిభావములయొక్కయు సర్వ స్వాతంత్ర్య
యుండుటచేత వేదము భగవద్వాక్యమని చెప్పఁబడెనో యా
లక్షణమంత్రయు బ్రాహ్మణభాగమునందు గల మంత్రములున్నవి.
బ్రాహ్మణమునందు సాత్విక, రాజసిక, తామసగుణములనున్నట్టి గుణముల
యభివృద్ధి కొఱకు మంత్రవిధానములను చెప్పుటకు చెప్పఁ
బడినది. బ్రాహ్మణభాగమునందలి కర్మకాండ. ప్రయోగ
మూఁడేసి మూఁడేసిభావములు నిండియున్నవి. ఇట్టివి మరి
శోధకులగు పండితులు తెలిసికొనఁగలరు. ఈ సంగతులన్నిఁ
టినివిచారణయందు బెట్టికొని యే భాగమునన్నా ప్రమాణము?
ఏభాగముగాదు? అని విమర్శించుకొనవలయును. కేవలము
ప్రమాణములనిచెప్పి యే నాలుగుశ్లోకములో యేసూత్రమో
చూపి వానికిఁ దప్పుడర్థములఁ జెప్పి సమన్వయించినంతమాత్ర
మున తత్త్వనిర్ణయముగాదు. కాని పాండిత్యప్రదర్శన మాత్రమే
కాఁగలదు. శబ్దముపై శాస్త్రార్థముచేయుట యొకటి, జ్ఞానరాజ్య
మునందును భావరాజ్యమునందును ప్రవేశించుట మఱియొకటి.
ఈరెంటికి సంబంధములేదు. వేదము శబ్దరాజ్యమునందలి
వస్తువుగాదు. కాని జ్ఞాన, భావ, రాజ్యములందలి వస్తువైతే

యున్నది. [illegible] సిద్ధాంతము [illegible] ములైన [illegible] బ్రాహ్మణభాగమునకు [illegible] తెలుపుచున్నవి [illegible] ప్రమాణముగ [illegible]. ఈ విషయమును [illegible] వారు తమ [illegible] ప్రకారము, బ్రాహ్మణ ములను [illegible] బ్రాహ్మణభాగమునకు ప్రాధాన్యము నిచ్చుచున్నారు.

> "ఆమ్నాయస్య క్రియార్థత్వా దానర్థక్య మతదర్థానాం
> తస్మాదనిత్యముచ్యతే"

(మీమాంసాదర్శనము అ I సూ 1)

ఈ సూత్రమునందు జైమినీ క్రియార్థకశ్రుతి (బ్రాహ్మణ భాగమున) కే వేదమని చెప్పుటచే ఆ శ్రుతి క్రియార్థకము గాన దానికి స్వతఃప్రామాణ్యము ప్రతిపాదింపబడి యున్నది. ఈ ప్రకార మానుబంధ్యపూర్వపక్షమునందు బ్రాహ్మణభాగమునకు శ్రేష్ఠతను ప్రతిపాదించి తరువాత సూత్రగణములలో మంత్రభాగమునకుగూడ వేదమని చెప్పి రెంటినిగూడ సమర్థించు కొనుచున్నారు.

> "విధినా త్వేకవాక్యత్వాత్ స్తుత్యర్థేన విధీనాం స్యుః"

[మీమాంస, అ ౧, పా ౨, సూ ౭.]

మంత్రభాగము కూడను సంబంధించినది గావలెయునను విధి

యుండెడిదున్నదున్నట్లు చెప్పుటచే స్వతఃప్రమాణమగు టయుండ వలసినదిగా నున్నది, ఎట్లనిన, మంత్రభాగము స్తుతి మాత్రమైయున్నది. స్తుతియనునది సిద్ధమగు వస్తువునకు ప్రాశస్త్య మగుచున్నది. స్తుతియనునది మంత్రములు ప్రమాణ బోధించి యనుష్ఠించువారల కుపకారము చేయుచున్నది. ఈ కారణముచే మంత్రములకు వేదమునకు పరతఃప్రమాణమగుచున్నది. ఇట్లు ఋషిమహాత్ములైనవారు బ్రాహ్మణము, మంత్రములను రెంటికిని గూడ వేదమని చెప్పి బ్రాహ్మణభాగమునకుఁ బ్రాధాన్య మిచ్చియున్నారు.

రెండవవాది:— కేవలము మంత్రసమూహమునకే స్వాతంత్ర్యమని సంహితకుని బ్రాహ్మణభాగమునకుఁ బరతఃప్రమాణము సిద్ధిం పదు. కారణ మేమనగా? అనేక ప్రమాణగ్రంథములందుఁ గూడ నిది యుపోద్ఘాతమై యు వేదాంతర్గతమని చెప్పఁబడియున్నది. అందువలన దీనికి స్వతఃప్రమాణత్వము సాధింపఁబడినది.

"విధిర్విధేయస్తర్కశ్చ వేదః"

[కాత్యాయనప్రతిజ్ఞాసూత్రము]

ఈసూత్రము విధి, నిషేధాత్మకస్తుతిని స్పష్టశబ్దములతో వేదమని చెప్పినది. బ్రాహ్మణభాగము విధినిషేధాత్మకమైనది. కారణమేమన, దీనియందు జ్యోతిష్టోమము, గర్భాధానాదివిధుల వర్ణనముండుటయే మంత్రభాగము విధేయము. ఆ కారణము

వలెనే బౌద్ధ[illegible] [illegible] (సూత్ర బ్రాహ్మణములు) [illegible] పేరు మున్నది. ఇట్టి మనుభగవానుని [illegible] ధర్మశాస్త్రములలో నిట్లు చెప్పియున్నారు,

"[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]"

[illegible] శ్రుతులు [illegible] నున్న [illegible] [illegible] దృష్టాంతము [illegible] మనుష్య [illegible]. [illegible] [illegible] వచనమును, [illegible] [illegible] వచనమును, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] శ్రుతివచనములు [illegible] [illegible] మనుభగవానుని [illegible] [illegible]

యున్నారు. ఈ యజ్ఞములన్నియు బ్రాహ్మణభాగములోనివి. కాఁబట్టి బ్రాహ్మణభాగమునందు స్వతఃప్రమాణం అనఁగ వేదములో సంతర్గతమైనదని తోఁచుచున్నది. ప్రత్యక్షసంగతము గూడ ప్రమాణీకృతమైనది.

అర్వాచీనులగు వారి సిద్ధాంతము ప్రకారము:- బ్రాహ్మణ భాగమందు బహు ప్రకారములుగ ఋషులు, మునులు రాజులు, మొదలగు వారి యితిహాసములును, పురాణ గ్రంథములలోని కథలును వ్రాయఁబడియున్నవి. ఇందువలన బ్రాహ్మణభాగము వేదము గానేరదు. ఏలనఁగా:- ఇతిహాస మెవనిదైయుండునో వాఁడు పుట్టినతరువాత నది వ్రాయఁబడును. గాని వాఁడు పుట్టకమునుపే వ్రాయఁబడుట లేదుగదా. మఱియు బ్రాహ్మణభాగమే యితిహాసపురాణము, గాథయునియు దీనికంటెఁ బ్రత్యేకముగా నితిహాసముగాని పురాణము మొదలగునవిగాని లేవని అర్వాచీనులు సిద్ధాంతీకరించుచున్నారు. ఈ యుక్తి యెన్నివిధముల నయుక్తముగానున్నది. ఈ తత్త్వఁ బురాణము వేదముకంటె భిన్నమగునట్టుగాదని తెలిసికొనవలసియున్నది. యితిహాసచరిత్రాదులను వేదములందుగలుగు వానినే కదా పురాణములందు సులభముగా విశదమగునట్లు వివిధ విషయములుగాఁ జెప్పియున్నారు. ఉదాహరణము! శతపథ బ్రాహ్మణమునందు జలప్లావనేతిహాసము నవతారములకథయు, నైత్తరీయ

బ్రాహ్మణములందు వేదార్థము సంగ్రహముగ సాంప్రదాయ చరి
త్రమును గలవు. ఈ వేదభాగములన్నియు బ్రాహ్మణములందు
వర్ణింపబడెను. వేదార్థము కొన్ని కొన్ని గాథలుగాను బరస్పరవిరో
ధములున్నట్లు కనుపడుచున్నవి, ఈ విరోధములు తాత్త్వికములు
గావు. కాని భావములు భిన్నరీతి నడుచుచున్నవి. పురాణము
లవలెనె, భావములను గ్రహింపవలెను. ఆదివిశ్వాసములను
మానివేయుటకలవడు. ఈ పట్టున బ్రాహ్మణభాగము పురా
ణముగా నాదరించి పురాణముగ పురాణము లెక్కించేయు
బుద్ధి భ్రాంతిమూలమైనది లేదు. సిద్ధాంతము లేదు. రెండవ
విషయము, మంత్రములయొక్కయు బ్రాహ్మణములయొక్కయు
సంబంధము చెప్పబట్టియే బ్రాహ్మణభాగము పరతఃప్రమాణ
ము గాగలదని వారు స్థాపించుచున్నారు. ఈసిద్ధాంతమున్ని
యన్నుల సమ్మతము. ... బ్రాహ్మణవ
నిమిత్తంగా.

అన్యమునకు ... ...
... ...॥

అని యున్నది. ఈపట్టున మన్ను మన్నగు చతుర్వేద
ములు విధానము, బ్రాహ్మణము, మన్నగుచున్నయు భగ
వంతుని నిశ్వాసమనుచు స్థాపించినది. మును ఋక్కు-
మన్నగు నాలుగు వేదములు, మంత్రబ్రాహ్మణాత్మకములను

నదియు ౧౧౩౦ శాఖలుగలవని [illegible] సూచ్యమైయున్నదిగదా. ఎందులకన, దీని నితిహాసము [illegible] స్వ[illegible] చే [illegible] స్వతః ప్రమాణమైనదియునై [illegible] ఋగాది చతుర్వేదములను వేదసంహితగను, ఇతిహాస పురాణములనే బ్రాహ్మణముగను దలంచినట్లైనచో ఇతిహాసపురాణములు పరతః ప్రమాణములెట్లు కాగలవు? [illegible] ఋగ్వేదము యజుర్వేదాదులవలె ఇతిహాసపురాణములుగూడ భగవంతుని నిశ్వాసమైయున్నది. ఇందువలన [illegible] నిశ్వాసము వలననే బయలువెడలిన వేదము స్వతఃప్రమాణముగను, ఇతిహాస పురాణములు పరతఃప్రమాణములుగ నెట్లుండగలవు? భగవంతుని నిశ్వాసమునందట్టి భేదమునుండునా? నిశ్వాస శబ్దమునందు రెండు భావములు గలవైయున్నవి. ఇందలి సంగతియేమనగా, నిశ్వాసమునందు స్వాభావికముగా సృష్టికి బూర్వమందు వేదము, ఇతిహాసము, పురాణములు [illegible] యుల్లములందు వెల్లివిరిసినవి. దీనిరహస్యము [illegible] బడినవి. ఇక్కారణముననే వేదములు [illegible] శాఖలుగా [illegible] చున్నవి. దీనివలన సంహిత, బ్రాహ్మణము [illegible] స్వతఃప్రమాణములని సిద్ధాంతీకరించుట [illegible]. నిశ్వాసశబ్దమునందు రెండవభావమేమనగా. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాస [illegible] వలెనుండెడిది. కాన సిద్ధముగానే నిత్యమగు భగవంతుని

నిర్వచింపఁబడిన బ్రాహ్మణముతోడి వేదము, సేతిహాసము, ఋగ్వేదసంహితయందలి సిద్ధములైయున్నవి. వేదములు యుగయుగ [illegible] సంప్రదాయముగా ప్రవర్తిల్లుచున్నవి. [illegible] (శ్రుతి) [illegible] తెలుపుచున్నాఁడు.

> యుగాన్తే౽న్తర్హితాన్ వేదాన్ సేతిహాసాన్ మహర్షయః ।
> లేభిరే తపసా పూర్వమనుజ్ఞాతాః స్వయంభువా ॥

స్వయంభువుచేత బ్రహ్మచేత అనుజ్ఞనొసఁగఁబడిన మహర్షులు తపస్సుచేత సేతిహాసములైనను, యుగాంతమున అంతర్హితములైన వేదములను పొందిరి. ఇట్లు సేతిహాస మనఁగా నిత్యములగు [illegible] వేదములను పొందిరని చెప్పుటచేత నిత్యము, బ్రాహ్మణమును తోడితెచ్చుకొనిన వేదమనునది [illegible] సిద్ధించుచున్నది. [illegible] సేతిహాస వేదములు [illegible] మాత్రమే, బ్రాహ్మణాత్మక వేదములు స్వయంభువుచేత మహర్షులచే [illegible] బ్రాహ్మణములగును. [illegible] స్వతః ప్రమాణములు [illegible]. విచారించినయెడల బ్రాహ్మణభాగములు [illegible] వాని వలన బ్రాహ్మణభాగము [illegible] గలుగ నేరదు, [illegible]? ఎప్పుడు వేదముప్రత్యక్షము, [illegible] గల్పించుకొనిరి

చుటయే, యెప్పుడు వేదమునకు వేదత్వము [illegible], [illegible]
నెప్పుడత్ గుణములేనిదగు [illegible] ప్రతిపాదింపబడినదో,
యందు శ్రీకృష్ణభగవానునిచే [illegible] గీతలయందున్న యితి
హాసములు మొదలుగాగల నానావిధ విషయములున్నవి. బ్రాహ్మణ
భాగమునందు వెలసిన [illegible] ఉప
దేశములు గలవు. [illegible] సర్వమునం
దుటకూడ స్వతస్సిద్ధ ప్రామాణ్యము [illegible]. [illegible] స్వతఃప్రమా
ణముగా నేరదను నెట్టిదోషముగాదే బ్రాహ్మణ భాగమును
దాటనేరదు. ఋషులు, మునులు, రాజులు మొదలగువారి
యితిహాసములు మొదలగునవి బ్రాహ్మణభాగము స్వతఃప్రమా
ణముగాను. పలయనగ, మొదటి యితిహాసములన్నియు ఆయావారు
పుట్టినతరువాతగదా వ్రాయబడినవని కొందరు వాదించుచు
న్నారు. ఈ యుక్తివాదమునకు నిరాధారమైనది [illegible].
ఎప్పుడు వేదము జ్ఞానస్వరూపమైనదో అప్పుడు భూత, భవిష్య
ద్వర్తమాన కాలములందలి సర్వవస్తువులు దానియందు ప్రతిపాదింపబడి
యుండుట వేదమునకు వేదత్వమైయున్నది. ఋషులయోగశక్తి,
యందు దపశ్శక్తి యుగానుగూడ భవిష్యత్కాలస్థితి కరతలామల
కమువలెఁ జూడఁజాలెడి ప్రభావమున్నప్పుడిక దేశ, కాల
పాత్రాపరిచ్ఛిన్నుండును. మహర్షులకుఁగూడ గుణత్రయమునగు
భగవంతుని వాణీరూపమగు వేదముచేత [illegible] యేనాలుగో

మహా[illegible]ములు, [illegible]ములు, [illegible]ము [illegible] [illegible]
తానే చెప్పుచున్నాడు గీ [illegible] [illegible] మఱియు [illegible]
ప్రమాణత్వము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] గలదా?
పతంజలిమహర్షి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
కనుడు.

"స ఏష పూర్వేషామపి గురుః కాలేనానవచ్ఛేదాత్"

ఈ పతంజలి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
పుట్టిన [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
నిరీశ్వరవాదము [illegible] [illegible] [illegible] బలవత్ప్రమాణము
గానేరదు. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
బలవత్ప్రమాణ [illegible] [illegible]. [illegible]? అంతే
కాదు [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] గని,
ఋగ్వేదము [illegible] [illegible] సృష్టి
తులను, [illegible] [illegible] [illegible] యుద్ధమును
వర్ణింపఁ బడియున్నది. ఈ [illegible] [illegible] [illegible]
సూక్తమున [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ముఖ్యగు
తత్వములు వివరింపఁబడినవి. [illegible] [illegible] [illegible]
మునందు [illegible] [illegible] [illegible] యుఁ, [illegible]
లోని [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] యు,

ఇంద్రుని యొక్కయు శత్రుసంహారము విశదముగాఁ బాడియున్నది. కుత్సుని, ఆయు, కృష్ణదస్యుల విషయము ప్రథమ మండలము లోని ౧౦౮ వ సూక్తమునందును, సప్తమమండలములోని ౯౩ వ సూక్తమునందును గలదు. "నాగస్కేశి" యను పార్థివుని సంగతి, ప్రథమమండలములో ౧౨౮ వ సూక్తమునం దున్నది. ఈ పదియవ మండలములో ౧౧౮ వ సూక్తమునందు రాజర్షి యగు తుగ్రుఁడు, తనకుమారుఁడగు భుజ్యుఁడనువానిని సైన్యముతోఁగూడ దిగ్విజయముఁ జేయుటకై పంపించినట్లు వర్ణింపఁబడియున్నది. షష్ఠమండలములోని ౭౫ వ సూక్తమునందు గుఱ్ఱము, విల్లమ్ములు మొదలగువాని వర్ణనము విశేషముగాఁ గలదు. ఈ గజ, వాజి, ధను, ర్బాణ, రథ, నరేంద్ర, రాజర్షులు మొదలగువారి యితిహాసము ఇన్నింటిని ఋగ్వేదము నందుఁ జూచుటవలన, ఆ మనుష్యులు మున్నుగానే జన్మించినతరువాతనే ఋగ్వేద సంహిత సృష్టియైనట్లు సిద్ధాంతము చేయనగునా? ఎప్పటికిని జేయఁగూడదు. అట్లు సిద్ధాంతమునఁజేసి మంత్రభాగముగూడఁ బరతఃప్రమాణము ననిత్యమును గావలసి వచ్చును. వెండియు నీ మనుష్యులయు, రాజర్షులయు నామముల యర్థములను గడబిడ జేసి వేఱర్థములను జెప్పుటగూడఁ గేవలము పాండిత్యాభిమానమే యగును. కాని సత్యము గానేరదు. ఇదంతయు వేదమునందలి త్రికాల దర్శిత్వము నెరుక

పఠించబడియున్నది. దీనిని బట్టి గత, వర్తమానము లందలి గ్రంథము విద్యారణ్యులనెడు ప్రాచీన మహర్షులతో యట్టి దానికి భూత, భవిష్యత్, వర్తమాన కాలములందలి స్వతంత్రతయును దొలుతనుండియు చెప్పి, నిర్ణయించినది గనుక వేదమాత్రమును గాదు. అందువలన బ్రాహ్మణభాగ మిట్టి మాయను బట్టి సందేహించుట తగదు.

స్మృతిసూత్రములు మంత్రము బ్రాహ్మణము లను సరిగాను గూడ వేదమని చెప్పినట్లున్నది స్పష్టముగాను బయలుపడు. ఈ మహర్షులవారగు జైమిని గారు తమ పూర్వమీమాంసా దర్శనము నందు గూడ మంత్రములయొక్కయు, బ్రాహ్మణములయొక్కయు లక్షణములను వర్ణించుచు సమముగా నిట్లు సూత్రీకరించియున్నారు.

"తచ్చోదకేషు మన్త్రాఖ్యా శేషే బ్రాహ్మణశబ్దః"

ప్రాచీన మహర్షి స్మృతికారులముగ బహుగాదిక స్తుతులను మంత్రమని చెప్పి మంత్రములుగాక మిగిలిన వేదభాగమును బ్రాహ్మణమని యనెను. బ్రాహ్మణము వేదము గాకపోయిన చో జైమినిమహర్షి "శేషే బ్రాహ్మణశబ్దః" అను సూత్రమును రచించియే యుండడు. కారణమేమన? ఒక పదార్థముయొక్క శేష మనునది పదార్థమునకంటె వేఱయినది గాజాలదు. దానిలోనే యంతర్భూతమై యుండును. దీనిబట్టి బ్రాహ్మణభాగము వేదము

మంత్రభాగావశిష్టాంశమైనచో యప్పుడే దీనికి స్వతఃప్రమాణత్వము సిద్ధించుట కే విఘ్నమగు సందేహము నుండును. న్యాయదర్శనమును రచించిన గౌతమమహర్షి, వేదప్రామాణ్యమును గూర్చి యిట్లు కటాక్షించి యున్నాడు.

"తదప్రామాణ్యమనృతవ్యాఘాతపునరుక్తదోషేభ్యః"

అనృతము, వ్యాఘాతము, పునరుక్తము మున్నగు దోషము లున్నందువలన వేద మప్రామాణ్యము. ఈ న్యాయదర్శనమునకు భాష్యమును రచించిన వాత్స్యాయనమహర్షి యీ సూత్రమున కిట్లు భాష్యము వ్రాసియున్నాడు.

"పుత్రకామః పుత్రేష్ట్యా యజేతేతి నేష్టౌ సంస్థితాయాం పుత్రజన్మ దృశ్యతే । దృష్టార్థస్య వాక్యస్య అనృతత్వాత్ అదృష్టార్థమపి వాక్యమగ్నిహోత్రం జుహుయాత్ స్వర్గకామః ఇత్యాద్యనృతమితి జ్ఞాయతే"

ఎవనికిఁ బుత్రేచ్ఛ గలుగునో వాఁడు "పుత్రేష్టి" యను పేరుగల యజ్ఞమును చేయవలసినదిగా వేదము చెప్పుచున్నది. అయితే పూర్వోక్త యజ్ఞమును జేసినప్పటికిఁ గొందఱు మనుష్యుల కనేకులకుఁ బుత్రులు గలుగుట లేదు. అందువలన ప్రత్యక్ష ఫలము నందనృత మైనచో యప్పు డదృష్టఫలము (అనఁగా అగ్నిహోత్ర మాచరించినచో స్వర్గము పొందుననుట) నదియుఁ గూడ మిథ్యాత్వము గలిగి యుండునని సిద్ధాంతమగుచున్నది. ఈ వాత్స్యాయనుఁడే, వ్యాఘాతదోషమును గూర్చి యిట్లు లిఖించు చున్నాడు.

“ఉదితే హోతవ్యం, అనుదితే హోతవ్యం సమయాధ్యుషితే హోతవ్యమితి విహితాననిమిత్తం వ్యాహన్యతే శ్యావోఽస్యాహుతిమభ్యవహరతి య ఉదితే జుహోతి, శబలోఽస్యాహుతిమభ్యవహరతి యోఽనుదితే జుహోతి శ్యావశబలౌ వాస్యాహుతిమభ్యవహరతో యః సమయాధ్యుషితే జుహోతి, వ్యాఘాతాచ్చాప్యన్యతరన్మిథ్యేతి”

న్యాయశాస్త్రకారులగు గౌతమునిచేత వేదము ప్రమాణము కాదని చెప్పబడెను. ఎట్లనగా, సూర్యుఁ డుదయించిన పిమ్మట హోమము చేయవలసినదని యొకచోటను, తిరిగి మఱియొకచోటను సూర్యుఁ డుదయించకముందే హోమముఁ గావింపవలసినదని లిఖించియుండెను. ఇట్లు యుదయకాలమందు హోమము చేసిన దోషమును, సూర్యోదయమునకుఁ ముందుగా హోమము చేసిన దోషమును చెప్పియుండెను. ఈ రెండు మాటలు పరస్పర విరుద్ధములగుటవలన బాధితము లగుచున్నవి. దీనినే వ్యాఘాత దోషమని చెప్పుదురు. ఈ ప్రకారముగా అనృతము, వ్యాఘాతము, పునరుక్తదోషములు వేదమందుఁ గల్గుటచే దానికి ప్రామాణ్యమును బాపుటకై వాత్స్యాయనమహర్షిచే నుదితహోమము, ననుదితహోమము, నగ్నిహోత్రము, పుత్రేష్ట్యాగము నేకాలఁబయజ్ఞములు దృష్టాంతములుగా నీఁబడినవి. యీ దృష్టాంతములన్నియు బ్రాహ్మణభాగములోనివేసుమా. కావున వాత్స్యాయనమహర్షి చేఁగూడ బ్రాహ్మణభాగము వేదమని చెప్పఁబడినట్లు సిద్ధాంతితమయినది. మఱియు నీసంగతి యీ దృష్టాంతములవలన మనువుచేతఁ గూడ నంగీకరింపఁబడినట్లీపలుకే వచింపఁబడినది.

"విధ్యర్థవాదానువాదవచన వినియోగాత్"

వాత్స్యాయనమహర్షి, యీ సూత్రమునకు భాష్యమునందు పట్టున విధి, అర్థవాదము, అనువాదములను పేర్లుగల మూఁడు విధములుగానుండు వచనముల లక్షణములను వ్రాసియున్నాఁడు. మఱియునతఁడు, వానికిఁగల సంబంధమును గన్పఱచి యీ వచనములను లౌకికవచనము లని మఱొక బ్రాహ్మణభాగము వేదము గాదని వచించువాని వాదమంతయు యుక్తిసిద్ధముగ ఖండింపఁబడుచున్నది. ఎందులకనఁగా? అతనిచేతఁ దెల్పినసూత్రమునఁ యనేకదృష్టాంతములతో బ్రాహ్మణభాగము వేదమని చెప్పబడెను. మఱియు నీ సూత్రపుభాష్యమునందుఁ గొన్నిట నిట్లు లిఖించెను.

"విధిస్తు వినియోగోద్దిష్టా యథా అగ్నిహోత్రం
జుహుయాత్ స్వర్గకామః"

అతఁడిట్లు చెప్పి తనచేఁ జెప్పఁబడిన యభిప్రాయమునే బలపఱచుకొని యున్నాఁడు. కాని ఖండించుకొని యుండలేదు. విచారణీయాంశము మఱియొకటి యేమనఁగా, వేదమెప్పుడు పూర్ణవస్తువనఁదగునో యప్పుడు దానియందు లౌకికములు, నలౌకికములు నగు సర్వవిషయములును నుండఁగలవు. వేదమునందు లౌకికములగు పదార్థవిద్య (సైన్సు) ను సంబంధించినమాటలునుగలవు. మఱియు నలౌకికమగు బ్రహ్మజ్ఞానము

బాధితమైన వచనములనుగాని యీసూత్రమే చెప్పఁబడినది. దీనిం బట్టి బ్రాహ్మణభాగమునకు విధివాదము, అర్థవాదము మున్నుగా గల వచనములున్నవని దానిని లౌకిక రాజ్యమునుండి క్రిందఁబడ వేసి లౌకికరాజ్యములోనికిఁ దీసికొనివచ్చెడి ప్రయత్నము విచా రశీలురని యనిగాని, వేదములందలి రహస్యమగు జ్ఞాన మెఱింగిన వాఁడనిగాని చెప్పఁజాలము. ఆకారణమువలన నిట్టి భ్రమను లోఁ బడఁ దగదు. మహాభాష్యకారులవారు వేదప్రమాణమును గూర్చి దృష్టాంతములనిచ్చు సమయమునను బ్రాహ్మణభాగ ము నుండియే మంత్రమును దృష్టాంతముగా నొసఁగియుండలేదు. ఇందువలన గో, వాజి, ప్రభృతి లౌకికదృష్టాంతములను బ్రాహ్మణభాగములోనికి లాగి దానిని వేదత్వమునుండి పడఁ ద్రోయఁజూచినారు. కాని యీసిద్ధాంత మత్యంత మకించిత్కర ముగానున్నది. ఏమనఁగా భాష్యకారులు దానితనే ప్రతిజ్ఞగావించి దృష్టాం తము లీఁబడెను. కాని ప్రసంగమును బట్టియుఁ బ్రయోజనము ననుసరించియు నవి యిచ్చుచుండును. దీనింబట్టి మహాభాష్య కారు లే ప్రసంగము వెంటనుండు దృష్టాంతములవలనఁ బ్రయో జనము సిద్ధించునో యెంతవఱకు మాత్రమే దృష్టాంతములిచ్చి యుండవచ్చునని తెలియుచున్నది. ఈ విషయము దవి మంత్ర భాగమునుండి యిచ్చినారా? బ్రాహ్మణభాగమునుండి యిచ్చి నారా? బ్రాహ్మణభాగమునుండి యీయఁబడిన దానికిఁ

ప్రామాణ్యము లేదను నిశ్చితితో వాదనలను సాగించినారు. ఎందులకనఁగా, దృష్టాంతము సాధారణముగా మనకద్వైత విషయక ముండినని. కాని వేదభాగమని మనము చెప్పినదిగాదు. వెండియు గుజ్జము, గోవు, మొదలగు దృష్టాంతములు బ్రాహ్మణ భాగమునందుఁ గలవు. ఇట్టి గుజ్జగోవాది ప్రభృతి దృష్టాంతము లున్నవో యవి యన్నియు బ్రాహ్మణభాగ ములోనివే కావలయునని చెప్పిన సిద్ధాంతము సమంజసముఁ గానిదని నమ్ముఁడు. ఇట్లు, శ్రుతి, స్మృతి, పురాణ, దర్శన, సూత్ర భాష్యములు లోనగు నెల్ల ప్రామాణికగ్రంథములపై శ్రద్ధ వహించి విచారించినచో మంత్రబ్రాహ్మణములు రెండును వేదములోని భాగములే యని నిస్సందేహముగఁ దెలియఁగలదు. కాఁబట్టి కర్మము, నుపాసనము, జ్ఞానమును నేర్పునట్టి త్రికాండ మూలమున సమస్తజీవులకు సంసారసముద్రమును దాటించుటకై మంత్ర బ్రాహ్మణారణ్యకమూలమగు శ్రీమద్వేదముగా ప్రకాశిల్లు వేద మేకమాత్రాశ్రయస్థలముగా నున్నది. ఇందుసందేహము లేదని తెలిసికొనుఁడు.

—(*) నిశ్చితసిద్ధాంతవిషయములు (*)—

ఇంతవఱకు కూర్చిన సిద్ధాంతములనుబట్టి యీ విషయములు నిశ్చయమగుచున్నవి. వేద మనాది. వేదాభిలషిత పరమాత్మ వలన వేదము భగవద్వాక్యమగుచున్నది! వేదమునిత్యము. వేదము

శాస్త్రములలో నాతని యుక్తులని గొంటిరి. వేదప్రామాణ్య విషయమునం దేకీభవించుట కేమియు యనుచితముగాదు. త్రిభావాత్మకమగు, త్రిసంధ్యాత్మకమగు వేదము భావములతోను సత్కారములతోను [illegible] మగుచున్నది. వేదము, [illegible] సూక్ష్మము, నానాశక్తిమయములును నగు విషయములన్నిటిని ప్రకాశింపజేయును. వేదము, సంశయము విపర్యయము [illegible] లేదు. వేదము, పరమేశ్వర చేత, మహర్షుల ద్వారమున ప్రకటింపబడిన బహుమాన మును. వేదము, ధర్మము, అర్థము, కామము, మోక్షములను చతుర్విధపురుషార్థములను సమగ్రముగా నిచ్చుచున్నది. వేదము లోకమునకు త్రాణము, [illegible] సూచించుచున్నది. సత్యాసత్య ములను [illegible] దెలుపుచున్నది, భక్తియుక్త-యమైనది, జ్ఞానము, వైరాగ్యమును వేదములలో నాలుగు రీతులుగా దెలుపబడినవి. అందువలన వేదము శాస్త్రములలోకెల్ల యే సుప్రసిద్ధము. [illegible] వేదమునకు నాశనము లేదు. [illegible] వేదములు జ్ఞానరూపములలో బరమాత్మ [illegible]. [illegible] వేదము పరమాత్మ [illegible] భాసిల్లి సృష్టికాలయందు బ్రహ్మాదులకు [illegible] మహాత్ముల [illegible]

ప్రకాశితమై యున్నవి. [illegible] ఉపనిషద్
(పద్య) గద్యమునను [illegible] ప్రకాశితమగు
చున్నది. వేదము [illegible], [illegible] భాగమును
3) భాగములుగను [illegible]
[illegible] సర్వ [illegible]
సంపూర్ణ విషయముల సర్వమును [illegible] చున్నది. వేదము,
మంత్రభాగము, బ్రాహ్మణభాగము, ఆరణ్యకభాగము అను
మూడుభాగములుగాను, కర్మకాండము, ఉపాసనాకాండము,
జ్ఞానకాండము అను మూడుకాండములుగాను విభాగింపబడి
నది. మంత్రభాగములగు [illegible] బ్రాహ్మణభాగము, ఉపనిషద్భా
గములను వివరించు వేదమే యగుచున్నది. సంహితా [illegible]
లేని వేదమునకు [illegible] ప్రమాణములతోను
త్రిభాగములతోను [illegible]
లని యనుటకును సందియము [illegible]. వేదములోని
యొక్కొక్క మంత్రము త్రిభాషా [illegible]
యున్నది. దీని సంపూర్ణభావార్థము [illegible] గోచరిం
చునదిగాదు. వీనిని యోగులు, తత్త్వజ్ఞులు మాత్రమే తెలిసి
కొనఁగలరు. శిక్ష, కల్పము, మొదలగు వేదముల యొక్క షడం
గములను వైదికములగు సప్తదర్శనములను [illegible]
[illegible]

[illegible] వేదార్థము [illegible] అనుసంధానము. ఈ [illegible] చే బ్రాహ్మణ [illegible] వేదార్థమును గ్రహించుచు [illegible] ఛందస్సును, దేవతను, ఋషిని, విని [illegible], నా [illegible] బ్రహ్మార్థ [illegible] దీని [illegible] తరగతు [illegible] బ్రాహ్మణ [illegible] లేదని [illegible] మన్నారు. [illegible] వేద [illegible] మాత్రమే. [illegible] వేదములు ౧౧౩౧ శాఖలుగా ప్రచారితములైయుండెను.

శాఖా [illegible] భేదములు [illegible] సంఖ్య [illegible] ౧౧౩౧ మంత్ర [illegible], [illegible] బ్రాహ్మణములు, ౧౧౩౧ ఉప నిషత్తులు [illegible] యున్నవి. [illegible] భాగము [illegible] మంత్రభాగము. కర్మ [illegible] బ్రాహ్మణభాగము [illegible] [illegible] ప్రాచీనము [illegible]. [illegible], [illegible], [illegible] భాగము [illegible]

వానియొక్క [illegible] నిష్కళ విజ్ఞానవిశుద్ధము గాననగు.

వేదాంతవిద్యా విజ్ఞానము [illegible] చెడి [illegible] జ్ఞాన [illegible] నిత్యయుక్తమయిన [illegible] వాలుగు విధములు గలవని [illegible] ఆభాసజ్ఞానము బాహ్యవిజ్ఞానము, అంతర్విజ్ఞానము, స్వానుభవ జ్ఞానములని నాలుగువిధములు. స్వానుభవజ్ఞానము [illegible] ముక్తి నొసంగెడి మహావిద్యగా [illegible] జ్ఞానప్రకా శకుడు, జ్ఞానప్రదాయకుడగు భగవంతుడు [illegible] పరా శక్తియైన [illegible] జ్ఞానమందలి [illegible] ప్రవా రకులైన ఋషులందరికిని [illegible] మునకును భగవంతుని [illegible] అవతారములు, బ్రహ్మావతారములు నవసరమయినప్పుడెల్ల [illegible] యజ్ఞయజ్ఞాననివృత్తికొరకును, జ్ఞానప్రవృత్తికొరకును [illegible] నిత్యమహర్షుల యంశావతారములు, బ్రహ్మావతారములును సమయ సమయములందు [illegible] లుదయించుచున్నవి. ఈ ఋషులు పూర్ణ

[illegible] మనస్వాంత [illegible] నమును
[illegible]. ఈ సమయ [illegible] మనస్వాంతరముల
[illegible] చేయుటకు [illegible]
[illegible] పూర్ణావ
[illegible] స్వయముగాఁ బ్రకా
శించు [illegible] యజ్ఞములు
గాఁ గాఁ [illegible]
[illegible]. [illegible], దర్శన,
[illegible], నిదిధ్యాసన [illegible] వేదా
[illegible] మహా
[illegible] మితరసహా
[illegible] మువలగు వేదము
[illegible]. ఇదియే వేదా
[illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible].

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

శ్రీ

వేదాంగములు

శ్లో॥ షడంగ సముపేతాయ
సమ్యగ్దర్శన హేతవే
నమః పురుషార్థాయ
బ్రహ్మణే వేదరూపిణే॥

—(షడంగా[illegible])—

వేదార్థము సాధారణముగా [illegible] సమాధియుండున్న పురుషులే బ్రహ్మవిద్యానుభవము గలవారై సమస్త[illegible] సమాధి యుక్తాంతఃకరణ [illegible] వేదముయొక్క యథార్థమును అర్థమును గ్రహింప[illegible]. యోగిపదమును బొందదగిన సద్వృత్తవంతుడు [illegible] నుండును

"మనుష్యాణాం సహస్రేషు, కశ్చిద్యతతి సిద్ధయే
యతతామపి సిద్ధానాం, కశ్చిన్మాం వేత్తి తత్త్వతః"

([illegible])

వేలకొలందిగనున్న మనుష్యులలో [illegible] యోగియగుటకు ప్రయత్నించ[illegible]

[illegible] భగవత్సాక్షాత్కారమును [illegible]. వేద[illegible] జ్ఞానమును, విజ్ఞానమును [illegible] నడుపుచున్న హృదయ లౌకిక [illegible] యుక్తిగనే సర్వసాధార[illegible]. మఱియు వేద [illegible] లౌకిక జ్ఞాన [illegible] పురుషార్థముల మూల[illegible] ప్రతిపాదనమును [illegible] కుపయోగ [illegible] సాధారణ ప్రయత్న [illegible] సాధారణముగానైన [illegible] (స్త్రీ)[illegible], [illegible] మనుష్యులు, మున్నగువారిని [illegible] సర్వ సంస్కృతగ్రంథములను [illegible] కేవలము సామాన్య [illegible] సిద్ధింపఁజేయఁగను.

వేద[illegible] యోగ్యతను సంపాదింపనిదే [illegible] గ్రహించు [illegible] పురుషుని [illegible] దండి [illegible], [illegible] భక్తి, మున్నగు [illegible] అవసర[illegible] వలన [illegible] గలుగును. ఈ నియ

మము ననుసరించి షడంగములను శాస్త్రగ్రంథముల నభ్యసించి నప్పుడే వేదాధ్యయనమునకును తాత్పర్యమును గ్రహించెడిబుద్ధి సంపాదింపఁ బడును.

"శిక్షా కల్పో, వ్యాకరణం, నిరుక్తం, ఛన్దో, జ్యోతిషమితి"

(ముండకోపనిషత్తు)

శిక్ష, కల్పము, వ్యాకరణము, నిరుక్తము, ఛందము, జ్యోతిషము, లని వైదిక షడంగనామములు.

"ఛందఃపాదౌతు వేదస్య, హస్తౌ కల్పోఽథ పఠ్యతే
జ్యోతిషామయనం చక్షు ర్నిరుక్తం శ్రోత్ర ముచ్యతే
శిక్షా ఘ్రాణంతు వేదస్య, ముఖం వ్యాకరణం స్మృతం"

ఈ వేదపురుషునకు ఛందశ్శాస్త్రము పాదములును, కల్పశాస్త్రము (కర్మకాండగ్రంథము) హస్తములును, జ్యోతిశ్శాస్త్రము నేత్రములును, నిరుక్తశాస్త్రము కర్ణములును, శిక్షాశాస్త్రము నాసికయును, వ్యాకరణశాస్త్రము ముఖమునునై యున్నవి.

—(శిక్షా శాస్త్రము.)—

శిక్షాశాస్త్రము సాధు వేదమును బఠించుటకు ముఖ్యావశ్యకముగానున్నది. వైదికజ్ఞానమును గడించుటకుఁ బ్రథమసోపానము మొదటిమెట్టు. ఈకారణముచేత శిక్షాశాస్త్రమున్నింటికంటె ముం దొలుత నేర్వవలసిన యవసరమున్నది. శబ్దములోని యర్థ భావమునకు, వాచకములోని భావము వాక్యమునకును వా

త్మ్యకసంబంధముగలది. ఇట్టివియును వర్ణశాస్త్రములచే బోధింపఁ బడిన విధానముల నెఱింగింపఁబడినది. అప్పుడు శబ్దము తన పూర్ణస్వరూపమును పొందఁజెప్పఁబడిన మనుష్యుని శబ్దశక్తి పూర్ణముగాఁ బ్రకాశింపఁజేయఁగలదు. అలౌకిక శక్తిగల వేదములలోని పదములగు మంత్రములను శబ్దనిజశక్తితోఁ గూడిన పదార్థము స్వరములతోఁ బాడబడినప్పుడే పూర్ణలాభము గలుగఁ గలదు. వేదము శబ్దముననుసరించు బ్రహ్మము. మఱియు శబ్దవిజ్ఞాన ములోనున్న నాల్గు విభాగముననుసరించి వేదమును బఠించుటకు గాని గానము చేయుటకుగాని తగినపద్ధతి ఉచ్చారణశాస్త్రము నందు నిరూపింపఁబడినది. శబ్దము, వర్ణాత్మకము, ధ్వన్యా త్మకము. అను భేదములతో రెండువిధములు విభాగింపఁబడినది. ఈ వేదపాఠములందుఁ గల కేవల వర్ణాత్మక శిక్షాగ్రంథము ప్రాతిశాఖ్యభేదములతో పాణినీయశిక్షాశాస్త్రమునందు బాగుగా చెప్పఁబడియున్నది. మఱియు ధ్వన్యాత్మకప్రకరణము "షడ్జము" మొదలగు విభాగము ననుసరించి గాంధర్వము మొదలగు నుప వేదములందు చెప్పఁబడినది. శబ్దబ్రహ్మముయొక్క హ్రస్వాది విభాగమును, గానోపయోగమగు షడ్జాదివిభాగమును దాని పూర్ణస్వరూపమును బ్రకాశింపఁజేయఁగలదు. స్వరములను హ్రస్వము మొదలగు నుచ్చారణ భేదములును, షడ్జములోనగు

నే శసాధారణభేదములును గలవు, సాధారణము, అసాధార
ణము, ననుటం బట్టి వానిమూలమున సాధారణశక్తియు, నసా
ధారణశక్తియు నుత్పత్తి యగుచున్నవి. సామగానము సంగీత
సంబంధమున్నందున సామవేదమహిమ యన్నిటికంటెం బ్రశ
స్తమైనదని చెప్పంబడినది. వేదముయొక్క సాధారణశిక్షయందు
కేవలము హ్రస్వములోనగు మూండు స్వరభేదముల వర్ణనము,
పాఠశైలియు, హస్తచాలనాది బహిఃక్రియాశైలియు వచింపం
బడియున్నది. మఱియు సామవేదమునకు సంబంధించిన సంగీత
శిక్షయం దీమూండు స్వరభేదములతో నింక నేడు స్వరముల
యుత్పత్తిని జూపించి వానితోడ్పాటుచే "మూర్ఛన" మున్నగు
వానిని, నసాధారణ సూక్ష్మశక్తుల యుత్పత్తిమూలమగు శబ్ద
విజ్ఞానమును, వెండియుం గొన్ని విశేషముల యలౌకికత్వమును,
బ్రకటింపంబడియున్నవి. పూజ్యపాదులగు మహర్షుల మూల
మునం బ్రకటింపంబడిన గాంధర్వవేదమును నేంటికాలమున
సంగీతశాస్త్రమును గేవల లౌకికానందకరకళయని తలంచినట్లు
తలంపంగూడదు. మన యార్యుల సంగీతవిద్య, గొప్పవైజ్ఞానిక
శాస్త్రము; మఱియు నీ యలౌకికవిద్యయొక్క సహాయము
చేతనే వేదమంత్రములనుండి నలౌకికశక్తు లుత్పత్తి యగు
చున్నవి. పూజ్యపాదులగు నారదుండు లోనగు మహర్షులు
రచించిన శిక్షాగ్రంథములను జదివిన యెడల హ్రస్వాది స్వర

త్రియ ప్రస్తారమువలన సప్తస్వరములును, నిరువదియొకటి మూర్ఛనలును, నిరువదిరెండు శ్రుతులును, తరువాత వీని వ్యాపకమువలన ననేక రాగములును, ననేకరాగిణులు నెట్లుద్భవించినసంగతి చక్కఁగాఁ దెలియఁగలదు. సంగీతరత్నాకరమం దిట్లు వచింపఁబడి యున్నది.

"శ్రుతిభ్యస్స్యుః స్వరాః షడ్జర్షభ గాంధార మధ్యమాః
పంచమో ధైవతశ్చాథ నిషాద ఇతి సప్త తే॥
తేషాం సంజ్ఞాస్సరిగమ పధనీత్యపరా మతాః
దీప్తాయతా చ కరుణా మృదుర్మధ్యేతి జాతయః॥
శ్రుతీనాం పంచ తాసాం చ స్వరేష్వేవం వ్యవస్థితాః
తే మంద్ర మధ్యతారాఖ్య స్థానభేదాత్త్రిధా మతాః॥
త ఏవ వికృతావస్థా ద్వాదశ ప్రతిపాదితాః"

ఈస్వరవిభాగమువలన మనుష్యుని చిత్తమందెట్టి ప్రభావముగల్గుట సంభవించును! ఈ నరుని శరీరముగూడ నొకయల్పబ్రహ్మాండము. సృష్టిప్రకరణ మందలి యేనియమము బ్రహ్మాండమునందున్నదో యానియమమే యీశరీరమునందు గూడ నున్నట్లు కనుపడుచున్నది. ఈ సృష్టి నియమము ననుసరించి శబ్దసృష్టి, త్రిగుణభేదమువలనఁ బ్రథమస్థూలావస్థయందు హ్రస్వము మొదలగు మూఁడు భేదములతోడను, ద్వితీయ సూక్ష్మదశయందు సృష్టికి స్వాభావికములగు సప్తభేదముల మాదిరి సప్తభేదములతోఁ గూడికొన్నదియు నగుచున్నది.

ఈ రెండు భేదముల ననుసరించియే శిక్షాశాస్త్రములు రచింపఁబడినవి.

> ఆత్మా బుద్ధ్యా సమేత్యార్థాన్ మనోయుంక్తే వివక్షయా
> మనః కాయాగ్ని మాహంతి స ప్రేరయతి మారుతం॥
> మారుత స్తూరసి చరన్ మంద్రం జనయతి స్వరం॥
>
> (పాణినీయశిక్ష)

ఈ శరీరమందు స్వరసంబంధమైన సృష్టియగుచున్న సమయమునందా సృష్టి నియమము ననుసరించి తొలుత నాత్మ ప్రేరణముచే బుద్ధి, మనము, ప్రాణశక్తి, ప్రాణవాయువును గ్రమముగాఁ బ్రేరేపింపఁబడి పిమ్మట శబ్దముజనించెడి సమయములో శరీరమందలి యాయా విశేషస్థానములను స్పృశించుచు శబ్దములను బ్రకటించుచున్నవి. ఒక్కొక్క స్వరముతోఁ గూడ నాత్మకుఁ దాదాత్మ్య (అభేద) సంబంధము గలదు. కాని యాత్మశక్తి, సరియైన శబ్దముయొక్క యాశ్రయముచే ధ్వనిత మగుచున్నప్పుడే సంపూర్ణరూపముతోఁ బ్రకాశముగాఁగలదు. ఒక్కొక్క యధ్యాత్మ భావమునకుఁగల యధిభూతస్వరము నడుమ నున్న యాధిదైవశక్తి, కార్యకారిణి యగునప్పుడే యున్నదన్నట్లు ప్రకటనమగును. ఇఁక నేమన, పూర్వక్రమము ననుసరించి కార్యకారిణియగు నాధిదైవశక్తి యెల్లచోట్ల నిలుకడఁగా నుండని యెడలను, వాయువును శబ్దముగాఁ బరిణతము చేయునమునవే బలహీనమైన యెడలను, నే స్వరమూలమున

న్నట్టిశక్తి ప్రకటనమగుట కనకాశముండెడిదో యందట్టిది గలుగ నేరదు. దీనింబట్టి వేదమంత్రరూపమైన శబ్దబ్రహ్మమును నిజసంపూర్ణశక్తితోఁ గూడికొన్న భావమునందు స్థిరము చేయుటకై యీ శిక్షాశాస్త్రము రచింపఁబడినది. ఒక్కొక్క వేదమందలి యొక్కొక్క శాఖయొక్క యుచ్చారణమునకై శిక్షాగ్రంథము లుండెడివి. వీనిని "ప్రతిశాఖ" లని కూడఁబిల్చుచుండిరి. ప్రస్తుతసమయమందు సాధారణ శిక్షావిషయమై చాలఁగొలఁది గ్రంథములే చిక్కుచున్నవి. మఱియు మిక్కిలి యెక్కువగానున్న సామశిక్షాగ్రంథములు దాదాపు లోపించి పోయినవి. ఇట్లులోపించిపోవుటచే నార్యజాతికిఁ దీరనినష్టము గల్గినది. సామగాన యథార్థశైలి, ననుసంధాన పూర్వకముగాఁ బ్రకటించుట యత్యావశ్యకమై యున్నది.

—(*) కల్పశాస్త్రము (*)—

మంత్రమునకు సంబంధించిన క్రియలచే సిద్ధించిన యంశములంగూర్చి వర్ణించునది కల్పశాస్త్రమని చెప్పఁబడును. సరియైనశ్వవిలేక ప్రకాశపఱుపఁబడిన శబ్దబ్రహ్మరూపములగు వేదమంత్రములు ఫలప్రదములు గాఁ జాలనియట్లే వైదికక్రియలచే సిద్ధమైన యంశమందు నొక్కొక్క క్రియ యొక్క వైదిక కర్మయందలి విజ్ఞానానుకూలమగు సాధనయుక్తి నవలంబింపనంత వఱకు నీ క్రియాసిద్ధాంత మొన్నటికిని సంపూర్ణఫలము నొసంగఁ

జాలదు. ఈవేదాంగమునందు "అగ్నిష్టోమము" మున్నగునానా యాగములను, "ఉపనయనము" లోనగు నానాసంస్కారములను, బ్రహ్మచర్యము, గార్హస్థ్యము మొదలగు నాశ్రమములకు సంబంధించిన నానాకర్మములను, బహిరంగముగా సాధించెడి విధులు పరిపూర్ణముగాఁ జెప్పబడినవి. ఈ ప్రపంచము కర్మమయము. ఇందువలన వేదములందుఁ గర్మాధికారమన్నిటి కంటె నధికకారణమగుటచేతఁ గల్పశాస్త్రముగూడ మిక్కిలి యెక్కువగానున్నది. వేదమన్ని శాఖలలో విభాగింపఁబడినదో యన్నియే స్వతంత్రములగు కల్పశాస్త్రములునుగలవు. ఈ శాస్త్రము సూత్రబద్ధమైనందున "కల్పసూత్ర" మనునామముతోఁ బ్రసిద్ధినిగాంచినది. ముఖమునుండి యెట్టి భావద్యోతక శబ్దము బయలువెడలునో యట్టిభావముతోఁ గూడిన బహిర్లక్షణములు గనుపరచినయెడల శబ్దమునకుఁగలశక్తి యింకఁగొంచెమధికమగుచుండుట లోకమునందుఁగూడ దృష్టిగోచరమగుచున్నది. ఫలితాంశమేమన, అన్తర్జగత్తు, బహిర్జగత్తు, స్వరూపబ్రహ్మము, శబ్దబ్రహ్మము, కారణబ్రహ్మము, కార్యబ్రహ్మములకుఁ దాదాత్మ్య సంబంధమున్నకారణమునుబట్టి వైజ్ఞానిక యుక్తిచే నిర్ణయింపఁబడిన కర్మకాండములోని ప్రక్రియాసమూహము వేదమందున్న . యధ్యాత్మలక్ష్యమును సాధించుటకుఁ బరమావశ్యకమైయున్నది. సాదియమునందుఁ బొందుపరచెను. వేద

ములోని ౧౧౩౧ శాఖలలో నెవరేశాఖకుఁ జెందినవారో వారు స్వశాఖలననుసరించి తమ కల్పసూత్రముల తోడ్పాటుతోఁ దమకు విహితమగు కర్మములను నియమములకుఁ లోఁబడిచేసి యభ్యుదయ నిశ్శ్రేయసములను బొందవలయునని కల్పశాస్త్ర తాత్పర్యము. నేఁటికాలమున వేదమందలి సంహితా, బ్రాహ్మణారణ్యక భాగములలో శతాంశముగూడ లభింపనియట్లే యతి విస్తృతమైన కల్పసూత్రములోఁగూడ నూఱవవంతు చిక్కుట లేదు. ప్రస్తుతమునఁ గ్రియాకాండమునందు వ్యవహారములో నున్న కల్పసూత్రములు ముఖ్యముగా మూఁడుభాగములందు విభాగింపఁబడినది. శ్రౌతసూత్రము, ధర్మసూత్రము, గృహ్యసూత్రము, లని వానినామములు. శ్రౌతసూత్రమునందు యజ్ఞయాగాదివిధులు చూపఁబడినవి. జనసంఘమెట్లు జీవింపవలసినది యెట్లు కాలయాపనము చేయవలసినది, యెన్ని నియమముల నెట్లెట్లు పాటింపవలసినది యీ మున్నగు విషయములన్నిఁటిని తెలియఁజేయు పద్ధతి ధర్మసూత్రమునందుఁ గలదు. గృహ్యసూత్రమునందుఁ బుట్టినదిమొదలు గిట్టువఱకుఁ దలిదండ్రులు, సుతులు, సతులు, పతులు, మొదలగువారినెట్లు ప్రేమింపవలయునో యెవరెవరియెడల నెట్లెట్లు ప్రవర్తింపవలయునో యెవరెవరిని నెట్లు గౌరవింపవలయునో. యేకార్యములను జేయవలెనో మున్నగు గృహ్యధర్మవిషయము

లన్నింటిని బోధించువిధులుగలవు. ఇప్పటికిని గృహ్యసూత్రము ననుసరించి జాతకర్మము, వివాహము మున్నగు నిత్యనైమిత్తికకర్మములు గావింపఁబడుచున్నవి. ఇప్పుడు చెప్పఁబడినమూఁడు కక్ష్య (తరగతి) లుగా నుండు సూత్రములకుఁ దిరిగి యనేక శాఖలున్నవి. శ్రౌతసూత్రమందలి శాఖలలోనుండి "ఆశ్వలాయన, సాంఖ్యాయన, మశక, లాట్యాయన, ద్రాహ్యాయన, బౌధాయన, భారద్వాజ, ఆపస్తంబ, హిరణ్యకేశిన, కాత్యాయనములును, ధర్మసూత్రములోనున్న శాఖలలోనుండి "వాసిష్ఠగౌతమ, బౌధాయన, ఆపస్తంబములును, గృహ్యసూత్రశాఖలలోనుండి "సాంఖ్యాయన, ఆశ్వలాయన, పారస్కర, గోభిల, మనుపేరుగలవియు నెన్నఁదగినవి. శ్రౌతసూత్రములోని యాశ్వలాయనము, సాంఖ్యాయనము లను నీరెండు శాఖలు ఋగ్వేదములోనివి. మశక, లాట్యాయన, ద్రాహ్యాయనశాఖలు సామవేదములోనివి. బౌధాయన, భారద్వాజాపస్తంబ హిరణ్యకేశినములు కృష్ణయజుర్వేదములోనివి కాత్యాయనశాఖ, శుక్ల యజుర్వేదములోనిది. మశకమను శ్రౌతసూత్రమందు భిన్నభిన్న యజ్ఞముల మంత్ర సమూహములు వ్రాయఁబడినవి. బౌధాయనాది శ్రౌతసూత్రములందుఁ గృష్ణయజుర్వేదములోనున్న యజ్ఞములక్రమము వర్ణింపఁబడినది. ధర్మసూత్రములందు మానవధర్మసూత్రములే ప్రధానము

లైయుండెను. పూర్వకాలమునను వీనికి గొప్పగౌరవముండెడిది. ఈసూత్రము లిప్పుడుగన్పట్టవు. ఐనను వాసిష్ఠ, గౌతమ, ధర్మ సూత్రములందా సూత్రములలోని యే యనేకాంశము లెత్తివ్రాయఁబడియున్నవో యవియన్నియు నిప్పుడుగూడఁ బ్రచారములోనున్నవి. మానవయాజ్ఞవల్క్యాది సంహితల సముదాయమంతయు నాధర్మసూత్రములోనుండియే యుద్భవించినది. వివాహోపనయన శ్రాద్ధాది సమయములందలి యాజ్ఞిక కర్మములన్నియు గృహ్యసూత్రముల ననుసరించియే కావింపఁబడుచుండును. శ్రౌతసూత్ర, ధర్మసూత్ర, గృహ్యసూత్రములను నీ మూడింటిని గలిపి కల్పసూత్రమని పిలిచెదరు. ఆపస్తంబుని కల్పసూత్ర మిప్పటికిని జిక్కుచున్నది. అద్దాని మొదటి ౨౪ భాగములందు శ్రౌత (యజ్ఞయాగాది) విషయమును, దరువాతి యిరువదాఱవ, యిరువదేడవ భాగములందు గృహ్యసూత్రవిషయములును, ౨౮,౨౯ వ భాగములందు ధర్మసూత్ర విషయములును గూర్పఁబడియున్నవి. దానిముప్పదవ (సులభ) సూత్రమునందు యజ్ఞమునకు వేదికనెట్లు నిర్మింపవలసినదియు నావిధిఁజూపఁబడినవి. దీనివలనఁ బ్రాచీనకాలమునందలి యార్యుల భూమితి (జామిట్రీ) విద్యయందలి నేర్పుగూడ విశదముగాగలదు

—(వ్యాకరణశాస్త్రము.)—

శిక్ష, కల్పము, వ్యాకరణము, నిరుక్తము, ఛందముఁ జ్యోతిషములను, నీయాఱును, విద్యార్థుల శిక్షాక్రమము ననుసరించి వరుసగానొకటితరువాత నొకటి వ్రాయఁబడుచున్నవి. కాని వాస్తవమునకు శిక్షతోఁగూడ ఛందస్సునకు, వ్యాకరణముతోఁగూడ నిరుక్తమునకుఁ, గల్పముతోఁగూడ జ్యోతిషమునకు గొప్ప సంబంధముగలదు. ఈషడంగములలోఁ గ్రియాసిద్ధాంశమును విచారించుటచే శిక్షయు, నౌపపత్తిక విషయవిచారణముచే వ్యాకరణమును బ్రథమమందుఁ గావలసినయంగములు. ఈయంగములెల్లను వైజ్ఞానికవిచారముతోఁబరిపూర్ణములైయున్నవి. వ్యాకరణము, శబ్దముల ననుశాసించుటకు ద్వారరూపముగానుండును. అంతర్జగత్తునకు సంబంధించిన రాజ్యములోఁబ్రవేశించుటకు యోగశాస్త్రముద్వారరూపమైనట్లును, పతంజలిభగవానులవారిచేఁ "అథయోగానుశాసన" మ్మనిచెప్పఁబడి మొదలిడఁబడినట్లును, శబ్దబ్రహ్మరూపమగు స్థూలరాజ్యమునందు యావత్పదార్థములను గ్రహించుటకొఱకు వ్యాకరణశాస్త్రము వేదమునకు ద్వారరూపమైయున్నది. మఱియు దీనినిగూడఁబతంజలి మహర్షులవారు "అథశబ్దానుశాసన", మ్మని ప్రారంభించియున్నారు. శబ్దమయమగు సృష్టిజరుగుచున్నప్పుడు భావమునుండి వృత్తికిని, వృత్తినుండి శబ్దమునకు నుత్పత్తిగల్గుచున్నట్లే యంతర్జ

గత్తునుండి బహిర్జగత్తునందు శబ్దావిర్భావము గలుగుతతి శబ్దోత్పత్తిని జేయుశక్తి, పరా, పశ్యంతీ, మధ్యమా, వైఖరులను నామములతో నాల్గుభేదములు గావింపబడినది. ఆప్రకారమే శాబ్దికసృష్టి లయమగుసమయమున ననఁగా శబ్దమంత్రరాజ్యమందుఁ బ్రవేశించినప్పుడు శబ్దమునుండియర్థము, నర్థమునుండి భావమును బుట్టుచున్నవి. సంస్కృతభాష, తననామమునకుఁ దగినట్లు సంస్కృతమును, దన సర్వాంగములందుఁ బూర్ణమైనందువలన సమస్త విధముల నియమబద్ధమునై యున్నది. ఈకారణమును బట్టి సంస్కృతభాష కితరభాషలకంటె వ్యాకరణమావశ్యకమైయున్నది. వ్యాకరణమూలమున శబ్దముశుద్ధముగా వ్రాయఁబడినప్పుడును, జదువఁబడినప్పుడును మాత్రమే దానినుండి చక్కనియర్థముస్ఫురించుటవలన దుర్జ్ఞేయములగునభిప్రాయముల నెఱుంగుటకు సహాయమగుచున్నది. వ్యాకరణమునకుఁ గల ప్రత్యేకప్రభావమేమన, జ్యోతిశ్శాస్త్రముతో సమానముగా మనుష్యుల వైదిక లౌకికకార్యములందు సంపూర్ణముగా సాహాయ్యము జేయుచుండును. ఈశాస్త్రములోని యనేక గ్రంథములు గొప్పవి లోపించిపోయినప్పటికి నేవోకొన్ని యమూల్యగ్రంథములిప్పటికిని లభించుచున్నవి.

—○(నిరుక్త శాస్త్రము.)○—

తొలుత వ్యాకరణము వలన శబ్దార్థమెఱుంగఁబడుచున్నది. అటుతరువాత నిరుక్తశాస్త్రవిజ్ఞాన మూలమున వేదములోని భావార్థము బోధపడుటకు సాహాయ్యము చేకూరుచున్నది. నిరుక్తశాస్త్రమునకుఁగూడ "నిఘంటు" వను పేరుతో నంతర్విభాగమొకటి గలదు. నిఘంటుమూలమునఁ గేవలము వైదిక శబ్దజ్ఞానము దెలిసికొనుటకు సాహాయ్యముగాఁగలదు. ఈశాస్త్రమును "వేదకోశ" మనియుఁ జెప్పెదరు. వేదమందలి వర్ణనములనువిచారించినయెడలవానియందెన్నో రకములభావము లున్నట్లును, సృష్టిలోనిత్రివిధపరిణామమునననుసరించియాధ్యాత్మికాధి దైవికాధి భౌతికములను నీత్రివిధ భావములకుఁ గూడ వర్ణనమున్నట్లునుగనుపడుచున్నది. వీనినన్నిటియందునున్న యపరిమితజ్ఞానము,నిరుక్తశాస్త్రమునుజక్కగానెఱింగినచోఁబ్రాప్తించుచుండును. నిరుక్తవిజ్ఞానములోని సారమేమనఁగా, వ్యాకరణశాస్త్రము, శబ్దమును నిత్యమని తలంచినట్లే నిరుక్తశాస్త్రము భావమును నిత్యమని తలంచుచున్నదని తెల్లమగుచున్నది. వ్యాకకరణ విజ్ఞానమూలమున నోంకారరూపములచే వేదమునికునిత్యత్వమున్నదని తెలియుచున్నది. నిరుక్తము లోని యుత్కృష్ట విజ్ఞానము వలనఁగూడ భావమయమగు నధ్యాత్మస్వరూపమునకు నిత్యత్వము సిద్ధి

యగుచున్నది. దాన జ్ఞానమయమైన వేదమునకు నిత్యత్వము నిరూపింపఁబడినది. స్థూలమగు బహిర్జగత్తు మొదలుకొని సూక్ష్మాతిసూక్ష్మమగు నధ్యాత్మపదవివఱకు నన్నియుఁగూడ భావమయములే, సృష్టియొక్క యాది మధ్యాంతములను నీ మూఁడు దశలయందు నహాయమును, భావమయము నగు చేతన సత్త యొకటియే, సమానరూపముతోఁ వెలుఁగుచున్నది. దీనిం బట్టి భావముచేతనే జగము జనించినదని యెల్ల తెలుఁగుల నంగీకరింపఁదగియున్నది. భావము ప్రధానమైనందువలన శబ్దావలంబనముతో భావరాజ్యమందలి యథార్థభూమిలోఁ బ్రవేశింపఁ జేయుటయే యీశాస్త్రముయొక్క ఫలితాంశము తేలును. పూర్వకాలమందు నిరుక్త శాస్త్ర మత్యంతము ప్రచారములో నుండెడిది. పూజ్యపాదులగు మహర్షులీశాస్త్రమును గూర్చి లెక్కలేని గొప్పగొప్ప గ్రంథములను రచించిరి. కానియిప్పు డనేకకారణములచే నాగ్రంథములనామములను గూడగ్రహింపుట మిక్కిలి దుష్కరమైపోయినది. "చతుర్వింశతిమత" మను పేరుగలగొప్పపుస్తకములోనియేభాగముస్థానస్థానమందును గనుపడుచున్నదో దానిని బఠించుటవలననే నిరుక్తశాస్త్రము యొక్క యలౌకికత్వమును, దాని యసామాన్యవిస్తార విషయమును భావించుటకు వీలగుచున్నది. ప్రస్తుతకాలమున నిరుక్త శాస్త్రములోని యొకానొక యల్పభాగము యాస్కమునిచే

రచింపఁబడిన "షడంగనిరుక్త" మనుపేరుగల గ్రంథముగంటఁ బడుచున్నది. అది ప్రాచీనమగు నిరుక్తమనెడి కంకాళముయొక్క (చర్మమాంసములు లేని యొడలి యెముకలగూటి) ప్రతిబింబము మాత్రమైయున్నది. వేదములందు లాఘవ గౌరవము లుండుట వలన నిరుక్తశాస్త్రముయొక్క పూర్ణసహాయము లేకుండ భావము బోధయగుట యసంభవము. పూజ్యపాదులగు మహర్షులచే జెప్పఁబడిన దర్శనశాస్త్రములందు లాఘవ గౌరవముల యాధిక్యమే ప్రకారముగా నున్నదో దానిని భాష్యముల సహాయము లేకుండ దార్శనికసూత్రములను దెలిసికొనుటకై ప్రయత్నించి నట్టి పండితులే స్వయముగాఁగనిపెట్టఁ గల్గుదురు. వేదము, సమస్త దార్శనికతత్త్వమునకును, విజ్ఞానములకును ఖనియై యున్నది. ఈకారణముచేతవానియందలి లాఘవగౌరవ విచారము పరమావధిజెందుననుటలో సందేహామేమియులేదు. వేదములలోని యీలాఘవగౌరవవిచార మెన్నోవిధముల విభజింపఁబడినది. మొదటిది త్రిభావాత్మకము ఇదియిదివరకే యిందుఁ జెప్పబడినది. రెండవది. సప్తవిజ్ఞానాత్మకము. దీనివర్ణనము సప్త దర్శన విషయమునందు సంగ్రహించిచెప్పఁబడును. యజుర్వేద మందిట్లున్నది.

యేతే పాశా వరుణ సప్తసప్త త్రేధా తిష్ఠన్తి విశితారుశన్తః
సినన్తు సర్వే౽నృతం వదన్తం యస్సత్యవాద్యతితం సృజన్తు

ఈత్రివిధభావములే వరుసగా జీవుని త్రివిధసుఖముల యొక్కయు, త్రివిధ దుఃఖముల యొక్కయు ననుభవమునకు హేతువగుచున్నవి. మఱియుసప్తవిజ్ఞానమయమగు సప్తదార్శనికభూమియే సాధకునకు ముక్తిపదము బొందించుటకై సప్తనియమములకు లోఁబడిన సోపానమైయున్నది. తదతిరిక్తమైన త్రిగుణభేదముచేతసత్త్వరజస్తమోగుణముల ననుసరించియుత్తమ మధ్యమాధమాధికార రహస్యముల భేదము వేదములందుండుటయవశ్యమవసరమైయున్నది. ఎందులకనఁగా,ఆభేదము గూడఁ త్రిగుణమయమగు విశ్వములో నంతర్వ్యాప్తమగు శబ్దబ్రహ్మమే. మఱియుఁ గర్మోపాసనాజ్ఞానములను నీమూఁడు కాండములందే యంతర్యాగ, బహిర్యాగములను రెండువిధముల యాగములగుటగూడ సర్వమాన్యమై యున్నది.

"సర్వేవేదా అంతర్యాగపరా బహిర్యాగ పరాశ్చేతి"

[ఋగ్వేద భాష్యము)

వేదముయొక్క లాఘవ, గౌరవ, విచార విషయము నందు సాధకులెంత యధికముగా ననుసంధింపఁ గల్గుదురో యంత యతిశయముగానే దాని యనంతభావములలోని యలౌకికతాప్రభావము కంటఁబడునని ఫలితాంశము. ఈవేదోక్తమగు ననంతభావరాజ్యమును ప్రకాశపఱచుటకు నిరుక్తశాస్త్రము ముఖ్యాధారమైయున్నది.

— (ఛందశ్శాస్త్రము.) —

ఛందశ్శాస్త్రము కొంతవిలక్షణముగానేయుండు. శిక్షా శాస్త్రము స్వరసహాయముతో వైదికములగు కర్మకాండము నందును, నుపాసనా కాండమునందును, సాహాయ్యమెట్లుచేయుచున్నదో యట్లే యీఛందశ్శాస్త్రముగూడ ఛందస్సునందలి విజ్ఞానముయొక్క తోడ్పాటుతో నలౌకికశక్తులఁబ్రకటించి వైదిక జ్ఞానము విస్తరింపఁ జేయుటయందును గర్మసాఫల్యము గలిగించుటయందును, విశేషముగా నుపకరించుచున్నది. స్థూలరూపమునను, సాధకరూపమునను, ధ్వనితోఁగూడ నక్షరమున కెట్లు సంబంధము గల్గుచున్నదో యానియమము ననుసరించి శిక్షాశాస్త్రసంబంధము ఛందశ్శాస్త్రమునకుఁ గలదని యెఱుఁగఁ దగినది. స్వరముతోఁగూడినధ్వని, ధ్వనిమయముమువర్ణమయము నైన రెండుభావములతోఁగూడసంయుక్తమైయుండును. అయితేయంతర్విభాగమువలనసార్థకమగుధ్వనియందు ఛందస్సు సంతతము నిలిచియేయుండును. ముఖమునుండి యేశబ్దముచ్చరింపఁ బడుచున్నదో, యది యేప్రకారముగా నవశ్యము స్వరమయ మగుచున్నదో యట్లే యది యవశ్యముగానే ఛందోమయము గూడ నగును. స్వరములోని స్వతంత్రభాగములను విచారించుట మూలముననేప్రకారముగా స్వతంత్రశక్తులు మనుష్యుని యంతఃకరణమందుఁ బ్రకటమగుచున్నవో యాప్రకారము స్వతంత్ర

మగు ఛందోమయము విశేష ప్రతిక్రియలలోని ప్రత్యేకశక్తుల
మూలమున నింకొక క్రొత్తశక్తి జీవుని యంతఃకరణమందుఁ
బ్రాదుర్భవించుచున్నది. ఛందస్సమూహముగూడ విశేష శక్తితోఁ
గూడి యున్నందున ఛందోజ్ఞానమును బ్రకాశ పఱచుటకై
వంద్యులగు మహర్షులీ ఛందశ్శాస్త్రమును రచించిరని తేలు
చున్నది. శిక్షాశాస్త్రమూలమున హ్రస్వాదులు లేక షడ్జాది
స్వరములు, శ్రుతులు, మూర్ఛనలు, రాగరాగిణీ సమూహ
ములు స్వతంత్రముగాఁ దమతమ ప్రకృతిశక్తుల ననుసరించి
శాంతము, కరుణ మొదలగు రసముల నుదయింపఁ జేయు
చున్నట్లే స్వతంత్రములైన ఛందస్సమూహములుగూడఁ దమ
తమ స్వతంత్రములైన ప్రకృతిశక్తుల ననుసరించి స్వతంత్రభావ
ములను బుట్టించి వైదికక్రియలోని యేదో విలక్షణమైన కార్య
మందే యాసక్తి గలుగునట్లు చేయుచున్నవి. ఈకారణమునలన
స్వతంత్రమైన ఛందస్సు స్వతంత్రకార్యమునం దక్కఱకు వచ్చు
చుండును. వేద, శాస్త్రములం దీరీతిగా ఛందోవిషయమును
గూర్చి లిఖింపఁబడినది.

త్రిష్టుభా భవతస్సేంద్రియత్వాయ గాయత్ర్యా త్రివృత్కృత
స్సం యాజ్యేకుర్వీత తేజస్కామో బ్రహ్మవర్చస్కామస్తేజో వై
బ్రహ్మవర్చః గాయత్రీ తేజస్వీ బ్రహ్మవర్చస్వీ భవతి య ఏవం
విద్వాన్ గాయత్ర్యౌ కురుతే ఉష్ణిహాయుష్కామః కుర్వీత

స్సులు సాధారణముగా వ్యవహారమునందుపయోగపడుచున్నవి. వృత్తము, మాత్రావృత్తము లను నీ రెండుభేదములు లౌకికచ్ఛందస్సులోనివి. గురు, లఘు, స్వర సంఖ్యానియమము ననుసరించి వృత్తమును, కేవలము మాత్రానియమము ననుసరించి మాత్రావృత్తమును ఛందస్సుయొక్క రచనయైయున్నది. లౌకికచ్ఛందస్సుయొక్క యెన్నిగ్రంథము లిప్పుడు ప్రచలితములైనవో వానిలోనుండి పింగలాచార్యునిచే రచింపఁబడిన "ఛందోగ్రంథమును, ఛందోమంజరియుఁ" బురాతనములై ప్రసిద్ధికెక్కినవి. లౌకికచ్ఛందస్సున కనేక భేదములును, కావ్యశాస్త్రములలో దాని కంతులేని మాధుర్యమున్నను ఆప్తప్రమాణములనుబట్టి విచారించినచో వైదికచ్ఛందస్సునందే యాధ్యాత్మికశక్తి యున్నదని నిశ్చయ మయినది. ఋగ్వేదీయ ప్రతిశాఖాగ్రంథములోని శేషాంశమునందు వైదికచ్ఛందో విషయమై యెన్నో యధ్యాయములున్నవి. సామవేదాంతర్గతమైన నిదానసూత్రమునందుఁగూడ ఛందస్సునుగూర్చి విచారింపఁబడినది. ఎన్నో బ్రాహ్మణములలోఁగూడ ఛందోరహస్యవర్ణనములు కన్పట్టుచున్నవి.

—(*) జ్యోతిషశాస్త్రము (*)—

సమష్టి, వ్యష్టి రూపములతో బ్రహ్మాండరూపియైన యీ ప్రపంచమును బిండరూపియైన ప్రతిమనుష్యుని దేహా

మును నేకత్వసంబంధము గలవి. ఈ కారణముంబట్టి బాహ్యబ్రహ్మాండమం దేవియున్నవో యాదేవతలు, భూత ములు, గ్రహములు నక్షత్రములు, మొదలగు వాని కేంద్రము లన్నియు నీ దేహమందున్న ట్లార్య శాస్త్రములందు వర్ణించి యున్నారు.

"దేహేస్మిన్వర్తతే మేరుస్సప్తద్వీప సమన్వితః
సరితస్సాగరాశ్శైలాః క్షేత్రాణి క్షేత్రపాలకాః॥
ఋషయోమునయస్సర్వే! నక్షత్రాణి గ్రహాస్తథా
పుణ్యతీర్థాని పీఠాని వర్తంతే పీఠదేవతాః" ఇత్యాది
[శివసంహిత]

ఇట్టి సిద్ధాంతమే పాశ్చాత్య పండితులచేతఁగూడఁజేయఁ బడినది. మొత్తముమీఁద మనుష్యుఁ డనంతమైన యాకాశ మును వ్యాపించిన సౌరజగత్తున కొకయల్పమైన ప్రతికృతి (మచ్చు) గా నున్నాఁడు. సౌరజగత్తులోఁగూడ నిట్లేకత్వ సంబంధ ముండుటవలన సౌరజగత్తుననుసరించి దానియందు బరివర్తన మగుట యుక్తియుక్తమై యున్నది. ప్రాకృతికమగు నంతర్రాజ్యములోని మూలశక్తి, చేతనరూపము జడరూపము లను రెండుభాగములందు విభాగింపఁ బడినట్లే ప్రతికృతిలోని బహిశ్శక్తియుఁగూడ సమరూపము, విషమరూపములను రెండు భాగములందు విభజింపఁబడినది. ఈ రెండురీతులుగానున్న సమ, విషమములచేఁ దాడితమగు శక్తిమూలమున రెండుప్రకా

నెమిలులకు సిగయుఁ, నాగములకు మణులు, శిరస్సునఁ దనరారుచున్నట్లే వేదాంగములగు శాస్త్రములకు జ్యోతిశ్శాస్త్ర ముత్తమాంగమై విరాజిల్లుచున్నది వేదములు యజ్ఞము కొఱకుఁ బ్రవర్తిల్లినవి. యజ్ఞమో కాలముననుసరించి ప్రవర్తించుచుండును. జ్యోతిషముకాలనిర్ణయమునుగావించెడిశాస్త్రము. ఈ శాస్త్ర మెఱింగినవాఁడే యజ్ఞముల గుర్తెఱింగి చేయఁ జాలును.

విచారింపఁగా సృష్టికి మూలకారణరూపియుఁ, గారణ బ్రహ్మయునగు విశ్వకర్త సృష్టికతీతుఁడై యున్నవాఁడు. కాని కార్యబ్రహ్మరూపియైన యీ ప్రాకృతిక బ్రహ్మాండము దేశకాలములవలనఁ బరిచ్ఛిన్నమై యున్నది. మఱియుఁ గర్మములతోఁ గూడఁ గాలమునకు సంబంధమున్న కారణముచేతఁ గర్మమును గాలమున కధీనమైన దానిగా గ్రహింపవలసి యుండును. కానఁ గాల జ్ఞానమెఱింగి చేసినకార్యములే సఫలములగును. జ్యోతిషము కాలస్వరూపమును జెప్పునది. మఱియు దాని యుత్తరాంగమగు ఫలితజ్యోతిషము, కాలములో నిమిడియున్న రహస్యములను దెలియఁ బఱచునదిగాయున్నది. దీనింబట్టి వేదములోని కర్మకాండమునకు జ్యోతిశ్శాస్త్రముతోఁ మిక్కిలి దృఢ సంబంధమున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఎందులకన, కర్మముకాలాధీనమై నప్పుడు కర్మకాండము గూడ జ్యోతిశ్శాస్త్రమున

కధీనముగా నుండుట శ్రేయస్కరముగాఁ గలదు. ప్రస్తుత కాలమునం దీజ్యోతిశ్శాస్త్రమునకుఁ బట్టిన క్షీణదశగూడ మన యార్యుల సదాచారమునకుఁ గర్మకాండమునకును హాని గల్గించు ప్రధానకారణమైనది. గణితజ్యోతిషమువలన బాహ్య జగత్తునకు సంబంధించిన గ్రహములయొక్కయు, నక్షత్రముల యొక్కయు మార్పును, కాలవిభాగమును నిర్ణయింపఁబడు చున్నది. ఇఁక ఫలితజ్యోతిషమూలమున గ్రహములు నక్షత్రములు మున్నగువానిగతుల సహాయముతో నీజగత్తుయొక్కయు, జగమునకు సంబంధించిన మానవసృష్టి యొక్కయు మనుష్యులయొక్కయు నాంతరిక పరివర్తనములు నిర్ణయింపఁ బడుచున్నవి. జ్యోతిశ్శాస్త్రములోని యీ రెండంగములును మానవసంతానమునకు మహోపకారకములు. జ్యోతిషగ్రంథములం దీశాస్త్రమునకు సర్వాతిశయావశ్యకతయు, సర్వజీవ కల్యాణకారితయు, సర్వశాస్త్ర ప్రధానతయు వర్ణింపఁ బడి యున్నది. ఇది విచారశీలురగు మనుజుల కతిశయోక్తిగా నుండ నేరదు. తొలుత జ్యోతిశ్శాస్త్రములోఁ బ్రధానములైన యార్ష గ్రంథములనేకములు లోపించిపోయెను. విచారించిచూచినచో నితరములగు వేదాంగములకంటె నీ వేదాంగగ్రంథము లిప్పటికి నెక్కువగాఁ జిక్కుచున్నవి, కాని ప్రధాన ప్రధానములగు

సిద్ధాంతగ్రంథములు జాలవఱకు లోపించినవి. రెండవది. ఈ శాస్త్రమునకు సంస్కారము చాలకాలమునుండి జరిగి యుండ లేదు. ఈశాస్త్రమునకు సంబంధ మాధిభౌతికసృష్టితోనుండుటం బట్టి ప్రకృతియొక్క స్వాభావికమును, త్రిగుణాత్మకము నగు చేష్ట ననుసరించి గ్రహములు మున్నగువాని గతులయందుఁ గూడ వయసగాఁ బరివర్తనమగుట స్వతస్సిద్ధమై యున్నది. ప్రతి శతాబ్దియందు గ్రహనక్షత్రముల గతులలో విపర్యయము గలుగుట సంభవించును. అట్టిదోషము దూరీకరించుటకు రెండుపాయములుగలవు. (౧) యోగదృష్టిసహాయము. (దీనివిషయము యోగదర్శనమునఁ దృతీయాధ్యాయములోఁ జక్కఁగా జెప్పఁబడినది.) (౨) లౌకికబుద్ధిమూలమున యంత్రాలయ నిర్మాణపూర్వకమగు దృగ్గణితపు సహాయము. మొదటిదగు యోగదృష్టిసహాయ మీకాలములో బొత్తుగా లేదనియే చెప్పవచ్చును.

మొట్టమొదట మనయార్యజాతియందే జ్యోతిశ్శాస్త్రము పుట్టినది. ఇందు సందియముగూడఁ గలదా? లేదు. ఎందులకనఁగా ఇది వేదాంగమై యున్నది. మఱియుఁ బరంపరగా నీ శాస్త్రజ్ఞానము మన భరతఖండమునుండియే యితర దేశములకు వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడుద్యమశీలురగు పాశ్చాత్యజాతుల వారిందు విశేషోన్నతిని జూపియున్నారు. పాశ్చాత్యపండిత ప్రకాండు లీ సమయమున జ్యోతిష యంత్రాలయములను

స్థాపించెడి విషయములోను, దృగ్గణితపుసహాయమువలన గణిత జ్యోతిషమును సంస్కరించు విషయములోను మిక్కిలి వృద్ధిని బొందియున్నారు. వారిగణితము ప్రత్యక్షముగా ఫలప్రదమగు టకుఁ బ్రారంభించినది. ఆర్యజాతియం దనేక విప్లవములు, ననేక దురదృష్ట స్థితులు గలిగిన కారణముచేతఁ గొన్ని శతా బ్దులనుండి గణితజ్యోతిషమునకు సారణీసంస్కారము జరిగి యుండలేదు. ఈ కారణముచేత భరతవర్షమందు జ్యోతిష యంత్రాలయములను స్థాపించి వానిమూలమున మన ప్రాచీన గ్రంథములయుఁ బాశ్చాత్యజాతులవారి నవీన దృగ్గణిత శైలి యొక్కయు సహాయముతో నీశాస్త్రము వృద్ధిజెందుటకుఁ బ్రయత్నించినచోఁ దప్పక ఫలప్రదముగాఁ గలదు. నేఁటికాల మున, జ్యోతిశ్శాస్త్రతత్వము నెఱుంగకపోవుటచే,ఫలితజ్యోతిష యాథార్థ్యమునందే మిక్కిలి సందేహములు గలుగుచున్నవి.

—○(ఫలితజ్యోతిషము సత్యమా? కాదా?)○—

కర్మమూలముననే జీవులకు సుఖదుఃఖములు గలుగుచున్న ప్పుడుజడగ్రహసంబంధ మొక దానిని బెట్టి జన్మపత్రికను వ్రాసి గృహస్థులను సుఖదుఃఖము లనెడి చిక్కులలోఁ జిక్కించుట యెందులకు? ఇట్లు చేయుటయన్నివిధములను నింద్యమైయున్నది. అను ముఖ్యమగు విశేషము లనేకములు గల్గుచున్నవి. అందు వలన నీవిషయములు విచారింపఁదగినవి. గ్రహములుజడములా?

కావా? యనువిషయమును విచారింపవలసిన యవసరమిప్పట్టునఁ గన్పట్టదు. అట్లయినను హిందూశాస్త్రముల మార్మిక సిద్ధాంతముల నెఱింగెడిబుద్ధిమంతులు జడపదార్థము నిష్క్రియ మనియు నత్తఱి నీ భువనమం దెన్ని జడపదార్థములు కార్యములను జేయుచున్నట్లు కనుపడుచున్నవో వానిలో నేదో యొక చేతనసత్త యవశ్యముండితీరుననియు దానిమూలముననే దానికి నిర్ణీతమైన కార్యములు జరుగుచుండుననియుఁ దప్పక యంగీకరింపఁగలరు. ప్రకృతి జడము. అట్లయినను దానియందుఁ జేతనస్వరూపమగు పరమాత్మ యుండుటచేతనే యా ప్రకృతి నియమబద్ధములగు కార్యములను గావింప సమర్థమగుచున్నది. అట్లు గానిచో నంధగతిగాఁ గార్యములు జరుగును. మఱియు సృష్టి, స్థితి, ప్రలయముల ధారాప్రవాహము క్రమముగా నుండనేరదు. ఎట్లనఁగా, క్రమపరివర్తనమును, గార్యపరంపరయుఁ జైతన్యశక్తి యొక్క యునికినే సూచించుచున్నవి. ప్రకృతిలోఁ బరమాత్మ యుండనిచో సృష్టిపరాయణ యగు ప్రకృతి యెల్లప్పుడు సృష్టినే కావించుచుండెడిది; ఎప్పటికినిఁ బ్రలయము గాకుండెడిది; ఒకవేళ నేదోరీతిగాఁ బ్రలయము గలుగుట సంభవించినను నవిచ్ఛిన్నముగాఁ బ్రలయమే యుండెడిది. అందుఁ బరివర్తనము గలుగఁజాలదు. ఏలయన. జడశక్తి బల మంధబలము. దానియందు భావాంతరముగాని క్రమము

గానియుండఁజాలదు. ధూమశకటము (రైలు)యొక్క ప్రవర్తక (ఇంజన్) ముందు బండిని లాగెడి బలమున్నది. కాని చేతన స్వరూపియైన చోదకుఁడు (డ్రైవరు) లేనిచో నా ప్రవర్తకము లాగుచునే యుండును. ఒకప్పుడుగూడ నా ధూమశకటము నిలువఁజాలదు. ఇట్లే యన్ని విషయములందును గ్రహింపవల యును. మఱియు నిట్టి విశ్వాసము మీఁదనే హిందూశాస్త్ర ములలో దైవీమహిమ ప్రతిష్ఠింపఁ బడినది. అనఁగా నెన్ని జడ పదార్థములు గలవో వానికన్నిఁటికిఁ జాలకములు (నడిపెడివి) ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగాఁ జేతన శక్తులు కల్పింపఁబడినవి. ఈ శక్తులే దేవతలని యనఁబడుచున్నవి. అట్టి సంచాలనకారిణి యగు చేతనశక్తి మూలమున జడపదార్థములందుఁ జక్కఁగా నియమితములగు కార్యములు జరుగుచున్నవి. అట్లు లేనిచోఁ బ్రకృతి కేకార్యమునందుఁగూడ నియమము లేకుండనుండును. ఈ శక్తులన్నియు భగవచ్ఛక్తియే యని యవశ్య మెఱుంగ వలెను. ఎందులకన. అతనిశక్తి గాక జడ, చేతనాత్మకమైన జగమునందు మఱియొక శక్తియుండదుగదా. ఏది సమస్త ప్రపంచమును రక్షించి నియమితక్రియలయందు సంచరింపఁ జేయుఁగలదో యట్టి భగవచ్ఛక్తియే జడపదార్థములో జడశక్తి రూపముగాను, మనుష్యులలో మానవీయ వివిధశక్తిరూపము గాను, దైవలోకమునందును, గ్రహాదికమునందును దైవత

రూపముగానో యాసురరూపముగానో, జ్ఞానరాజ్యములో నార్షశక్తిరూపముగాను, మఱియు నాధిభౌతిక ప్రకృతిలోఁ పైతృకశక్తి రూపముగాను ప్రకాశించుచున్నది. జలములోపల నే చేతనశక్తి యుండుటచేత విశ్వప్రకృతిలో నంతర్భూతమగు జలసంబంధముగల రస మెల్లయెడల మిక్కిలి చక్కఁగా నక్కఱకు వచ్చుచున్నదో దానికి "వరుణదేవుఁ" డని పేరు. వాయువునం దే చేతనశక్తి యుండుటచేత బ్రహ్మాండమును వ్యాపించెడి వాయువుమూలమున జీవులకుఁ బ్రాణరక్షణ మగుచున్నదో దానికి "పవనదేవుఁ" డని నామము. ఇట్లే భూమియం దే చేతనశక్తి యుండుటచేత నది వసుంధరయు, సుజలయు, సుఫలయు, సస్యశ్యామలయు నై సర్వ ప్రపంచమం దలి జీవులను రక్షింపఁ జాలుచున్నదో దానికి "పృధ్వీమాత" యని నామధేయము. ఇట్లే యితరగ్రహములందుఁ గూడ నెఱుంగవలెను. అనఁగా నాయాగ్రహములలోఁ జేతనశక్తి యుండుటచేతనే వానిలో నున్న జీవుల సంరక్షణమగును. అట్లు లేనిచోఁ గానేరదు. ఇదియే యాస్తికములగు హిందూశాస్త్రముల సిద్ధాంతము. దీనినింతవఱకుఁ బాశ్చాత్య పండితులు గుర్తెఱింగి యుండలేదు. ఏలయనఁగా, వారిదృష్టిస్థూలపదార్థములపై బద్ధమైయుండును. అంతర్దృష్టిగాని, యోగదృష్టిగాని వారికి లేనేలేదు. మఱియు భరతఖండమునకుఁ బట్టిన దురదృష్టము వలన మన హిందువుల

సాంతతియందుఁ గూడ నీజ్ఞానము దినదినము క్షీణించిపోవు చున్నది. ఇప్పు డీ గ్రహములతో నుపగ్రహములతో జీవుల కెట్టి సంబంధమున్నదో యది దెలుపఁబడును.

భౌతికజగత్తు (స్థూలప్రపంచము) సూక్ష్మముయొక్క విస్తారరూపమైనందువలన సూక్ష్మశక్తి ఘనీభావమే స్థూలశక్తి రూపముగాఁ బ్రకటమగుచున్నది. ఇట్టిసిద్ధాంతము పాశ్చాత్యుల చేతఁగూఁడఁ జేయఁబడినది. అనంతమును, శూన్యమునగు నాకాశములో విరాట్పురుషుని గర్భమం దనంతకోటిగ్రహములు నుపగ్రహములు, సూర్యచంద్రాదులు, నక్షత్రములు మున్నగు నవి తమతమ కక్షలయందు నియతముగాఁ దిరుగుచుండుటలోఁ గూడ నీవిశ్వవ్యాపినియైనశక్తియే పనిజేయుచున్నది. ఒక్కొక్క గ్రహముయొక్కయు, నుపగ్రహముయొక్కయు లోపల నాకర్షణ వికర్షణములనెడి పరస్పరవిరుద్ధశక్తులు రెండున్నవి. ఆకర్షణశక్తిమూలమునఁ బదార్థములు పరస్పర మాకర్షింపఁబడుచున్నవి. వికర్షణశక్తిమూలమునఁబరస్పరము విడివడిపోవుచున్నవి. వీనిలోనొకదానివలనఁగాని యొకదాని యుద్రేకమువలననేకాని ప్రపంచమురక్షింపఁబడఁజాలదు. స్థితిదశ, రెండుశక్తులసామంజస్య ఫలమేయైయున్నది. అందువలనగ్రహములలోఁబరస్పరమాకర్షణ వికర్షణములుగలవని సిద్ధాంతమైనది. గ్రహములు, నుపగ్రహములును బరస్పర మాకర్షణవికర్షణములు గావించుచున్న ప్పు

డవ్వానిలోనున్న జీవులపైఁగూడ నాయాకర్షణముయొక్కకాని, వికర్షణముయొక్కకాని క్రియల ప్రభావము గలుగఁగలదు. ఇందు సందియమేమియులేదు. పృథివీగ్రహమునకు మధ్యాకర్షణ శక్తి గలదనియు, దానిమూలమున సమస్తజీవులను బృథ్వీమాంత యాకర్షించుచున్నదనియు, సందతెలిసినదియే. భూమి, గొప్ప మిక్కిలి గొప్పయయస్కాంత(సూదంటురాయి) మనితెలుపుడు. దీనిశక్తి యుత్తరపువైపునుండి ప్రసరించుచుండును. ఇట్లేయితర ములగు గ్రహములలోను, నుపగ్రహములలోను, మఱియు జ్యోతిషమునకు సంబంధించిన వివిధగ్రహాదులలోను దెలిసి కొందురుగాక. ప్రకృతిలోపల నండము మొదలుకొని బ్రహ్మాం డమువఱకు నేదిగూడ నీయాకర్షణ వికర్షణ శృంఖలనుండి తప్పించుకొనినదిలేదు. ఎందులకనఁగా? మూలమగు మహాకర్షణ శక్తి సర్వశక్తిసంపన్నుండగు భగవంతుఁడైయున్నవాఁడు. ఈ పరమాత్మ, తనవైపునకీసర్వప్రపంచము నాకర్షించుచున్నాఁడు. ఇందువలననేకదా "హరి, కృష్ణ" నామములు గలిగినవి. అతని మహాకర్షణమే ప్రపంచమందొకచో మధ్యాకర్షణముగాను, మఱియొకచోఁ జుంబకాకర్షణముగాను వేఱొకచో నాకర్షణ వికర్షణములు మున్నగురూపములుగాను బ్రచారములోనున్నది. ఈస్థూలమగు నాకర్షణవికర్షణములే సూక్ష్మరాజ్యము (మనో రాజ్యము) లోనికివచ్చి రాగద్వేషరూపముగామాఱుచుండును.

ఎందాఁక జీవుఁడు ప్రకృతికి సంబంధించిన యాకర్షణ, వికర్షణ ములలో నుండునో యందాఁక నతనికి జీవత్వమును, వైషయిక భావమును గలిగి యుండును. ఎత్తఱి జీవుఁడు ప్రాకృతిక సమస్తాకర్షణ.వికర్షణముల మూలమందు భగవానుని సర్వశక్త్యాత్మకమగు మహాకర్షణశక్తిని ననుభవించునో యప్పుడే సంసారమందు విరక్తిని, బొంది భక్తిమార్గ మవలంబించి దానిమూలమున ముక్తుఁడు గాఁగలఁడు. ఈ తత్త్వమంతయు భక్తిశాస్త్రమునకు సంబంధించినదగుటంబట్టి భక్తిని గూర్చి వ్రాయుస్థలమందుఁ జూపఁగలము. దీనింబట్టి గ్రహములు, నుపగ్రహములు మఱియు జ్యోతిర్మండలమం దుండు సూర్యుఁడు, చంద్రుఁడు, మొదలగువాని నన్నిఁటితో జీవమాత్రమున కాకర్షణవికర్షణసంబంధము ప్రాకృతికరూపముగాఁ గలిగియున్నదని సిద్ధాంతమైనది. ఈ యాకర్షణ వికర్షణముల తారతమ్యము గ్రహోపగ్రహముల కక్షలలో వానివానియునికి తారతమ్యము ననుసరించినదై యుండును. దీనిని దృష్టాంతరూపముగాఁ దెలిపెదము. చంద్రునితోడ భూమికిని భూమిలో నున్న యెల్ల జీవులకు నాకర్షణ సంబంధము గలదు. ఈ యాకర్షణ మెల్లప్పుడున్నను బూర్ణిమాదినమందుఁ జంద్రుఁడు మిక్కిలి దగ్గరగా నుండుటచేత నత్యంత మధికమగుచున్నది.

దానివలన సముద్రజల ముప్పొంగును. మనుష్యుల శరీరము నందును మనస్సునందును భావాంతరము గలుగును. ఈవిషయము మీద తెలిసింగినదియే సుమీ. స్థూలాకర్షణము శరీరముపై నగును. అందువలనఁ బున్నమనాఁ డుపవాస వ్రతాదులను గావింపవలసినదిగా మహర్షులచే వ్రాయఁబడినది. అట్లుగానిచో రసాధిక్య యుక్తమగు శరీరముపై నాకర్షణ మున్నందు వలన మానసిక క్షేమ, చాంచల్యము, మున్నగునవి పూర్ణిమాదిన మందు స్వభావముగానే కలుగుచున్నది. ఇందుకొఱకే యధికా కర్షణప్రభావము చిత్తముపైఁబడి దాని కవనతి గలుగకుండు నట్లు వ్రతము, నియమము, భగవద్ధ్యానము మున్నగు విధు లా పున్నమనాఁడు నెరవేర్పవలసినదిగా ఋషులచే విధింపఁ బడినవి. ఇట్లే యితరములగు గ్రహోపగ్రహములతోఁ గూడ నాకర్షణ సంబంధము గలదని తెలియవలెను. ఇఁకఁ గర్మ విషయమును గూర్చి విచారింపఁబడుచున్నది.

మనుష్యుని శరీరము ప్రారబ్ధకర్మమును బట్టియే పుట్టు చున్నది. పూర్వజన్మములలోఁ జేసిన కర్మములలో నుండి బలవత్తరమును, ఫలోన్ముఖమునగు కర్మము, ప్రారబ్ధమై జీవునకు స్థూలదేహము గల్గించుచున్నది. ప్రారబ్ధకర్మము ననుసరించియే నరునకుఁ దండ్రియుఁ దల్లియు సంభవించుచుందురు. జాత్యా

యుర్భోగాదులన్నియుఁ బ్రారబ్ధ కర్మముచేఁ గలిగిన ఫలములై యున్నవి. యోగదర్శనమం దిట్లు వ్రాయఁబడియున్నది.

"సతిమూలే తద్విపాకో జాత్యాయుర్భోగాః"

ప్రారబ్ధకర్మము మూలమందుండుటవలన బ్రాహ్మణ క్షత్రియాది జాతియు, ఆయువు, భోగములును, దాని పరిణామ రూపముగాఁ గలుగుచున్నవి. ఎప్పుడు కర్మమునకు సంబంధము శరీరముతోనైనదో మఱియు నెప్పుడు గ్రహములకుఁ గూడఁ బ్రాకృతికమగు నాకర్షణ వికర్షణ సంబంధము దేహముతో నైనదో యప్పుడు ప్రారబ్ధకర్మము ననుసరించి జనుని జనన సమయమందు గ్రహములయు, నుపగ్రహములయు స్థితి సమము గానో విషమముగానో కాఁగలదు. సందియ మిందేమియు లేదు. ఎవని ప్రారబ్ధకర్మ మెట్లున్నదో వాని జన్మసమయమందు గ్రహోపగ్రహముల యనుకూల స్థితియో, ప్రతికూల స్థితియో చక్కఁగా వాని కర్మసంబంధము ననుసరించి నభోమార్గమం దుండఁగలదు. మఱియు నాకర్షణ వికర్షణ ప్రభావముగూడ నిట్లే యుండఁగలదు. ఇందు సందేహములేదు. అందువలన నెవరు కేవలము కర్మమును మాత్రమే యొప్పుకొని గ్రహోప గ్రహముల సంబంధమును ద్రోసిరాజందురో వారు ప్రమాద వశులై యున్నారు. ఎందువలనఁగా, కర్మమునే యనుసరించి జీవులతోఁ బ్రాకృతికమగు నాకర్షణ వికర్షణ సంబంధము గల్గిన

గ్రహోపగ్రహస్థితి, పుట్టినదిమొదలు గిట్టునఱకు నుండఁగలదు. వెండియుఁ గర్మపరివర్తనము ననుసరించి యా గ్రహోపగ్రహములస్థితియందును, ప్రభావములందును, మార్పులగుచుండును. ఎత్తఱిఁ గార్తాంతికులు గ్రహోపగ్రహ విషయము గణితవిద్యామూలమున సర్వము నెఱుంగఁ జాలుచున్నారో యత్తఱి నేగ్రహ మెచ్చట నున్నందువలన నేకర్మము ప్రబలమో, యేది దుర్బలమో యీ విషయముగూడ వారు వచింపఁ జాలుదురు. ఇందు సందేహములేదు. ఎందులకనఁగా? కర్మముతోఁ గాయమునకుఁ, గాయముతో గ్రహములకు సంబంధమున్నది. ఇఁక నిప్పుడు గ్రహశాంతి కేమిప్రయోజనమున్నదో యేమిసంబంధమున్నదో యది దెల్పఁబడుచున్నది.

కర్మము నష్టముగాకపోయిననుగూడ మంచిపనివలనఁ జెడ్డపని యణఁగఁ ద్రొక్కఁబడునను విషయము విజ్ఞానసిద్ధమైనది. అందువలన నేమనుష్యునికైన నేప్రారబ్ధకర్మమో యే చేయుచున్న ప్రబలకర్మమో చెడ్డదైనప్పుడు వాని గ్రహము గూడ నా కర్మము ననుసరించి మందముగా నుండఁగలదు. అనఁగా నేస్థానమందా గ్రహము వాని కర్మము ననుసరించి యుండునో యాస్థానమునుండి వాని శరీరముమీఁదనో మనసుపైననో యాకర్షణ వికర్షణకార్యములు మందముగా నగుచుండును. ఇప్పుడు చెడ్డకర్మము నణఁగించెడి నేయనుష్ఠానమైన

నేక్రియమైన యున్నట్లైతే చెడ్డకర్మము నణఁగించినందువలన దాని గ్రహముగూడ శాంతిని బొందఁగలదనుమాట దప్పక పాటింపఁ దగినది. అనఁగా మందమగు కర్మము ననుసరించి యే గ్రహమున కాకర్షణవికర్షణప్రభావ మశుభముగా నుండునో యదిచక్కఁబడఁగలదు. ఇదియే గ్రహశాంతితత్వము. ఫలిత జ్యోతిషమందలి యీ తత్వ మెఱుంగఁజాలక యజ్ఞులగు జనులు విశేషముగాఁ గోలాహలముఁజేయుచున్నారు. మఱియు వారు పాండిత్యాభిమానముచే నున్మత్తులై గ్రహముల నామములలోని ధాత్వర్థములను విపరీతము గావించి యేమేమో చేసివేయుచున్నారు. కాని పండితులై విచారించిన యెడల యథార్థతత్వము విదితముకాఁగలదు. వెండియు వేదోక్త మగు నా శాంతిపాఠమునకుఁ గాని, శాంతిక్రియలకుఁ గాని యున్న చక్కని తాత్పర్యము మనోహరముగా నుండఁగలదు. అథర్వవేదమం దిట్లు వ్రాయఁబడినది.

"శన్నో గ్రహాశ్చాంద్ర మసాశ్చాదిత్యాశ్చ రాహుణా"

"శన్నో మిత్ర శ్శం వరుణ శ్శం వివస్వాన్"

"ఆరేవతీచాశ్వయుజౌ భగంను ఆమేరయింభరణ్యా ఆవహన్తు"

గ్రహములు, సూర్యుఁడు, చంద్రుఁడు, రాహువును నాకు శాంతిప్రదాతలగుదురుగాక. మిత్రుఁడు, వరుణుఁడు,వివస్వంతుఁ డును నాకు శుభమును గల్గింతురుగాక. రేవతి, అశ్వని, భరణి

మున్నగునవి నాలైశ్వర్యకథనము లోనగునుగాక. ఇటువంటి యనేకశాంతిమూలకమంత్రములు వేదమునందు లభించుచు న్నవి. ఇట్లే యద్దేవతనుగుఱించి గూడ శాంతిగలదు. అద్దే వత దైవీజగత్తునకుఁ దామసిక శక్తులై యున్నది. ఏప్రకార ముగా గ్రహములకు స్వాభావికసంబంధము జీవులతోఁగూడ నున్నదో యాప్రకార మా సర్వతామసిక శక్తుల సంబంధము తామసికకార్యసహితప్రకృతికిఁగూడ నున్నది. ఏలయనఁగా, రెండుగూడఁ దామసికములైనందునఁ బ్రాకృతికసంబంధమగును. అందువలన మనుష్యుని ప్రారబ్ధకర్మముగాని, బలవత్తరమగు క్రియమాణకార్యముగాని యసత్తైనచో (దామసికమైనచో) నా సర్వశక్తులును మనుష్యునిపై నత్యాచారములఁ జేయఁ జాలును. ఈ యత్యాచారములకుశాంతి గ్రహశాంతివలె దివ్య మగు సాత్వికకర్మమునో, యనుష్ఠానమునోఁ చేసినందువలనఁ గాఁగలదు. ఎందులకనఁగా, ఇతఃపూర్వము వచింపఁబడిన విజ్ఞా నానుసారముగా మంచికర్మ వలనఁ జెడ్డకర్మ మణఁగును. చెడ్డ కర్మమణఁగినందునఁ దామసికశక్తుల ప్రభావము జీవులపైఁబడఁ జాలదు. ఇట్లద్దేవతా పిశాచాదులకుఁగూడ శాంతి వేదమునందు వ్రాయఁబడినది.

"నతద్రక్షాంసి నపిశాచాశ్చరన్తి దేవానామోజః ప్రథమజంహ్యేతత్ యోబిభర్తిదాక్షాయణం హిరణ్యం సదేవేషుకృణుతే దీర్ఘమాయు స్సమనుష్యేషు కృణుతే దీర్ఘమాయుః"

ఎవరు సువర్ణమును ధరించుచున్నారో వారిని రాక్షసులుగాని, పిశాచములుగాని పట్టఁజాలవు. ఈ సువర్ణము దేవతల మొదటి తేజమైయున్నది. ఈ "దాక్షాయణ తేజము" నెవరు ధరింతురో వారు దేవలోకమందును, మనుష్య లోకమందును వేయేల సకల ప్రదేశములందుఁగూడ దీర్ఘాయుష్మంతులు గాఁగలరు. ఇప్పుడీసర్వతామసిక కర్మములను దూరీకరించుటకై యేసాత్వికానుష్ఠానము గాఁదగి యున్నదో యద్దానిని జేయువారు లేకున్నప్పటికి నాచేయువారలును వంచకులో ధూర్తులో, స్వార్థపరులో, బందిపోటు దొంగలో యైనప్పటికి నీ దోషము శాస్త్రము మీఁదికి రాఁజాలదు. ప్రస్తుతకాలమందుఁ గ్రియాకాండము జేయించెడి వంచకుల దృష్టాంతములను విశేషముగాఁ జూపి శాస్త్రమును ఖండించుచున్నారు. ఇది సర్వవిధముల వారి ప్రమాదమై యున్నది. ప్రపంచమందు నాస్తికులున్నప్పటికిఁగూడఁ బరమేశ్వరుని యాస్తిక్యము నష్టము గానేరదు. వాని సత్త యట్లేనిల్చియుండును. కాఁబట్టి క్రియకుఁగాని, యనుష్ఠానమునకుఁగాని, ఫలము మంచిదిగాకపోయినను, వంచకులు ప్రపంచమును లూటీజేసి మ్రింగుచున్నప్పుడును శాస్త్రములను ద్రోసివేయక యామోసగాండ్రనుబట్టి శిక్షింపవలయును. వారిని సంఘమునుండి బహిష్కరింపవలెను. మఱియు మంచి పురోహితుల నేర్పాటు జేసికొనవలెను.

ఇదియే కర్తవ్యము. ఇట్టి వంచకుల దోషము మఱియొకదాని (శాస్త్రము) పై వేయుట బుద్ధిమంతుని లక్షణముగాని మంచి యాలోచనము గాని కానేరదు.

ఇట్లే ఫలితజ్యోతిషములోని జన్మపత్రిక మున్నగువాని ఫలములు సరిగా ననుభవములోనికి రాకపోవచ్చును. దీనిచే ఫలితజ్యోతిష మసత్యముగాఁ జాలదు. ఇట్టి సిద్ధాంత మొనర్చుటయు లేనిపోని కోలాహలమునుబుట్టించి మనుష్యుల మానసములం దజ్ఞాన పరిభావము పడవేయుటయు ధార్మిక ప్రపంచమునందుమహాపాపముసుమీ. గ్రహోపగ్రహములతో జీవునకు నట్లే ధర్మమునకు నేసంబంధమున్నదో యది యిది వఱకే చెప్పఁబడినది. దానిని విచారించిన యెడల ఫలితజ్యోతిష మందలి సత్యత బోధపడఁగలదు. ఇప్పుడు విచారణీయాంశ మేమనఁగా, గ్రహముల యాకర్షణమును, గర్మముతో దానికిఁ గల సంబంధమును జక్కఁగా నున్నప్పుడు జన్మపత్రికయందుఁ బొరపాటు రాఁగూడదుగదా. ఇఁకెందులకిప్పుడు జన్మపత్రిక యసత్య మగుచున్నదనునది. దానియందుఁ బొరపాటు బడుటకు కెన్నియో కారణములున్నవి. అవిచూపఁబడుచున్నవి. మొదటి కారణమేమన? నేఁటికాలమున జ్యోతిశ్శాస్త్ర మెఱింగిన యోగ్యులే మిక్కిలి తక్కువగా నున్నారు. సమర్థులుగాని పండితులవలన నిట్లు జన్మపత్రము వ్రాయించినమీఁదఁ బ్రమా

దముతే నైతీనను. మఱియు జన్మపత్రము శోకపత్రము గాఁగలను. సందియ మిందెందులకు? ఇఁక జన్మపత్రిక వ్రాయు వారి మూర్ఖతాదోషము ఫలితదోషమున కంటెఁగట్టఁగూడదు. ధూర్తులు వంచకులునగు కొందఱు జ్యోతిషజ్ఞానమనుమిషతో డబ్బు సంపాదించినట్లయితే యిప్పు డింతమాత్రముచే ఫలిత జ్యోతిషశాస్త్ర మసత్యము గానేరదు, చేయఁదగినపనియేమన, ఆవంచకుల నందఱిని బహిష్కరించి శాస్త్రమును యథార్థ విద్వాంసునకు హస్తగత మొనరించి వారిచే సర్వకార్యముల జేయింపవలెను. రెండవకారణమేమన, జన్మకాలము దేహోరలో నేగడియలో, నేవిగడియలో, నేలిప్తలో, నేవిలిప్తలో బాల కుఁడు భూమిపైఁ బడుచున్నాఁడో దానిని గృహస్థులు చక్కఁగా విచారించి చూడరు. కొన్ని కారణములవలన రెండు మూఁడు నిమిషము లటునిటు హెచ్చుతచ్చులయినచో గ్రహ ముల స్థానములయందు మిక్కిలి మార్పులు గలుగుచున్నందు నను, మఱియు నీ భ్రమమయమైన సమయము ననుసరించి జన్మపత్రము వ్రాయఁబడుటవలనను, జన్మపత్ర మసత్యమగు చున్నది. ఈదోషము గృహస్థులది. ఫలితజ్యోతిషముది గాదు. మూఁడు నాల్గు కారణములు తొలుతనే చెప్పఁబడినవి. ఎట్లంటి లేని (మూఁడవకారణము) జ్యోతిషశాస్త్రములోని చాలగ్రంథ

ములు లోపించి పోయినవి. మఱియు లెక్క (గణితము)గూడఁ దప్పుచున్నది. (నాల్గవకారణము) ప్రాకృతికమగు పరివర్తనము ననుసరించి గ్రహములగతిలోఁగూడఁ బరివర్తనమైనది. దీనిని జక్కఁగాఁ దెలిసికొనవలయునని యిచ్చ యున్నచో యోగ శక్తిసాహాయ్యమో, దృగ్గణిత సాహాయ్యమో కావలయును. ఆ రెండుశక్తులు నేఁటికాలమునందు లేవు. కాఁబట్టి ఫలితజ్యోతిష ముపై దోషమారోపింపక దానిని సంస్కరింపవలయును. ధనవంతులగువారు. వ్యర్థముగా రూపాయలను వ్యయపరచక యిట్టికార్యమునం దుపయోగింపవలెను. యంత్రాలయములు మున్నగునవి స్థాపింపవలయును. పాండిత్యగర్వగర్వితులగు వారు తమ మెదడును, శాస్త్రమును బీకిపారవేయుటయందుగా వమ్ముచేయక శాస్త్రమున కిప్పుడు పట్టిన దుర్దశలను దొలఁ గించి యా శాస్త్రము చక్కఁబడు పనియందు వినియోగింప వలెను. ఇట్లుచేసినయెడల భారతదేశభాగ్యము సుప్రసన్నము గాఁగలదు. వెండియు జన్మపత్రముగూడ శోకపత్రముగా న యథార్థజన్మపత్రము గాఁగలదు.

అపౌరుషేయంబగు వేదమునందలి గంభీరార్థము నెఱుంగు నట కీ ప్రకారముగా నాఱువేదాంగముల తత్త్వనిర్ణయమును, దాని సమ్యక్పరిజ్ఞాన మత్యంతావశ్యకము లైనవి. సందేహమింతయు లేదు. ఈ షడంగములను జక్కఁగా గుర్తెఱుంగనియెడల వేద

పారావారమునందుఁ బ్రవేశించుట యసంభవమగును. ప్రాచీన కాలమునుండీ షడంగములును సమానరూపముగా నుత్తమకీర్తిని బోధింపఁబడుచుండెడివి. ఇందు మన వైదికజ్ఞానలాభము గలిగించుటయందుఁ బ్రజలు సమర్థులైయుండిరి. ఇప్పుడీ షడంగముల లోని మంచిగ్రంథములు దఱుచుగాఁ జిక్కుటయే లేదు. వీని యుదాహరణబచ్చిత్రేషు వేదార్థబోధ కుపయోగపడకుండుటవలన నీ సమయమునందు నిలిచియున్న వేదములుగూడ మర్మజ్ఞములు లగుచున్నవి. పైనఁజెప్పఁబడిన షట్శాస్త్రములు వేదముల కంగములని చెప్పఁబడును. మఱియు వైదికములగు సప్తదర్శనశాస్త్రములు వేదమున కుపాంగములని వ్యవహరింపఁబడును. వేదాంగములమూలమున వేదబహిస్స్వరూపము, వేదములోని క్రియాశక్తి, తత్క్రియాశక్తితోఁగూడ సూక్ష్మరాజ్యసంబంధమును జూపించి వైదికజ్ఞానమును గల్గించుటయందుఁ దోడ్పాటు గాఁగలదు. మఱియు వేదోపాంగములు జిజ్ఞాసుని యంతఃరాజ్యమును బరిశుద్ధమొనర్చి వాని బుద్ధితత్త్వమున కున్నతి గలిగించుచు నతనికి వేదోదితమగు నాధ్యాత్మికజ్ఞానలాభము చేకూర్చును. వేదాంగములను బఠింపకుండ వేదమందుఁ బ్రవేశించుట యసంభవము.

శిక్షాశాస్త్రము, స్థూలము, నక్షరమయమునైన వేదమందలి స్థూలవర్ణాక్షరముల నున్నదున్నట్లుగాఁ బ్రకాశపరచెడి క్రమ

మును శైలినిజూపించి యా వేదముయొక్క యథార్థస్వరూపమును బ్రకటించుటయందుఁ బరిపూర్ణముగా సహాయమొనర్చుచున్నది.

కల్పశాస్త్రము వేదోక్తమగు క్రియాకలాపముయొక్క రహస్యమును, వైదిక కర్మకాండమునందలి సక్రమపద్ధతిని నేర్పి వైదిక క్రియాశక్తికిఁ బూర్ణత్వమును గల్గించుచున్నది.

వ్యాకరణశాస్త్రము, వేదోక్తమగు నక్షరయోజనా యోజనాక్రమమును, యోజనాక్రమముచే నక్షరార్థనిర్ణయమును గావించి వేదములోఁ బ్రవేశించుటకు ద్వారముఁ దెలుచుచున్నది.

నిరుక్తశాస్త్రము, వేదోక్తశబ్దములవలన వేదసమ్మతములగు రహస్యములను జూపి శబ్దసహాయముతో ననాదియు, ననంతము, నలౌకికమునగు భావరాజ్యములో జిజ్ఞాసుని బ్రవేశింపఁజేయుచున్నది.

ఛందశ్శాస్త్రము, సాధారణముగా వేదమయములగు ఋక్కులలో నియంతర్నిహితమగు దైవీశక్తిజాడఁ గనుఁగొని దాని మూలమున దైవీకార్యములను గ్రహించుటకు శక్తిఁ జూపించి దానిని బ్రయోగించుటకు దైవీమార్గమును గన్పరచుచున్నది.

జ్యోతిషశాస్త్రము సాధకునకు జగదాధారరూపియగు కాలముయొక్క స్వరూపజ్ఞానమొనరించి కాలసేవారీతిఁ గన్పరచుచు నా వేదోక్తసాధనాదులందు సఫలీకృత మనోరథుఁడగు యోగ్యతను గల్గించుచున్నది.

ఈ కారణమునుబట్టియే వేదములోని యీ యాఱంగములు లేకుండఁబూర్ణాధికారప్రాప్తియు వేదపారావారములోఁ బ్రవేశింపఁదలఁచుటయు దురాశామాత్రములని తెలిసికొందురు గాక.

శ్లో॥ స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం
న్యాయేనమార్గేణ మహీంమహీశాః
గోబ్రాహ్మణేభ్య శ్శుభమస్తు నిత్యం
లోకా స్సమస్తా స్సుఖినోభవంతు॥

శ్రీ చిఱుకుల అప్పయ్యశాస్త్రిచే రచింపఁబడిన
వేదవేదాంగచంద్రిక యను గ్రంథము
సంపూర్ణము.

శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు.

శికిందాబాద్:-శ్రీబాలాత్రిపురసుందరీ ముద్రాలయమున ముద్రితము.

శ్రీ గర్గ భాగవతము

(మహాకవిశిరోమణి చివుకుల అప్పయ్యశాస్త్రి విరచితము.)

శ్రీకృష్ణుని గురువగు శ్రీగర్గాచార్యులవారిచే సంస్కృతమునందు రచింపఁబడిన గర్గసంహిత కిది యాంధ్రీకరణము. ఇందు శ్రీభాగవత, శ్రీదేవీభాగవత, బ్రహ్మ, బ్రహ్మాండ, బ్రహ్మవైవర్తాది పురాణము లందులేని యనేక మనోహరకథలు గలవు. ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్, భారతి, త్రిలింగ, హిందూబాంధవి, గోలకొండ, మొదలగు ఆంధ్రపత్రికలును, పండిత కవిచంద్రులును బ్రశంసించియున్నారు. నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు, వంగోలుతాలూకాబోర్డులవారు గ్రంథాలయముల నిమిత్తము యంగీకరించి గ్రహించియున్నవారు. ప్రతిమనుజుఁడును జదువఁదగిన గ్రంథరత్నము. క్రొత్తది. ఇందుఁ బారాయణయోగ్యమగు శ్రీకృష్ణదండకముఁ గలదు. మద్రాస్ టెక్స్టుబుక్కు కమిటీచే అంగీకరింపఁ బడినది.

దాదాపు ౭౦౦ పేజీలు గ్లేజు, రాయల్. వెల 3-0-0

కవిపండితుల యభిప్రాయములు.

విద్వత్కవిచంద్రులగు బ్రహ్మశ్రీ శతావధాని చెళ్లపిళ్ళ వేంకటశాస్త్రులవారు. కడియము 8-11-26

ప్రాచీనకవుల శైలిగలిగి నిర్దుష్టమై మనోజ్ఞముగా నున్నయది... సర్వదా భగవంతుఁడు మీకిట్టి మహోత్కృష్ట గ్రంథ రచనకుఁ బ్రోత్సాహకుఁడై యశోభివృద్ధి కరుఁడగుఁగాత.

శాస్త్రస్మృతి తీర్థ శాస్త్రి బిరుదాంకితులును
రామాయణ మహాభారత బ్రహ్మసూత్రసంపుటాద్యనేకగ్రంథకర్తలునగు
బ్రహ్మశ్రీ జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారు.

మహాకవిశిరోమణీ! కడప 7-11-1926

తమరంపిన శ్రీగ్రంథరాజము చేరినది. దానిఁగాంచి సంతోషించితిని. పెక్కుదినములుగాని యేకాగ్రతాబుద్ధిఁ బఠించితిని. శ్రీకృష్ణదివ్యచరితామృతమును గ్రోలి పరమానంద భరితస్వాంతుఁడనైతిని.... మీ యుక్తకవిత్వము గంగాప్రవాహమునవలె మనోజ్ఞముగ నున్నది. శైలి సులభతరమై సర్వజన సుబోధకముగా నున్నది. పద్యములుగా సహజన హృద్యములై సొంపారుచున్నవి. పరిశీలించినను మీ కవిత్వము ప్రాచీనమహాకవుల కవిత్వమునుబోలి పవిత్రమై మనోహరమై నిర్మలమై సొంపుఁ దగియున్నవి. ఈకాలమున నిట్టి సద్గ్రంథముల రచనను బురాణముల వ్రాయువారరుదుగ నున్నవారు. పరమభక్తిం బాటించి యామహాత్మ పురాణగాథలను చెవిఁగించి యుత్తమ స్థానముల నరసిరి... పరిశీలించినచో మీరు ప్రాచీనకవుల పఙ్క్తిలో వ్రాయఁదగినవారని త్రికరణశుద్ధిగా వచించుచున్నవాఁడను. శ్రీకృష్ణపరమాత్మకృతిఁ జెవిఁగించి పరమేశ్వరాంకిత మొనర్చి మీజన్మమును సార్థకముగఁ జేసికొంటిరి. మిమ్ముల నుదాహరణముగాఁ గాని యిట్టి సద్గ్రంథముల విరచింతురుగాక. ఈ పురాణరత్నము మీ యశస్సును దశదిశలనింపి తెలుఁగు భాషను విఖ్యాతిఁగాంచ తాసలరుచు మిమ్ముల నలరింపఁ

జేయునుగాక. భగవంతుఁడు శ్రీకృష్ణపరమాత్మ కరుణాసీరధి మీకాయురారోగ్యములఁ బ్రసాదించి యిట్టి గ్రంథరత్నముల నింకను జేయు బుద్ధిఁబుట్టించి మిమ్ముఁగాపాడుగాకయని సాంద్ర భక్తిని శ్రీపరాత్పరుం బ్రార్థించుచున్నవాఁడను. కవిలోకము మీకు "మహాకవిశిరోమణి" యను బిరుదము నొసంగి గౌరవించుగాక.

ఈబిరుదము జనగాం పౌరపండిత మహాసభలోఁ గూడ దృఢపఱుపఁబడి యొసంగఁబడినది.

అష్టావధాని అల్లాడి జగన్నాథశాస్త్రి బి. ఏ. ఎల్. టి.
రాజాస్ హైస్కూల్ హెడ్ మాస్టర్ వేంకటగిరిటౌన్.

1. శ్రీమాతయు సురనేతయు । కామేశ్వరి యంబయిష్ట కామములిడుతన్
శ్రీమచ్చివుకుల కులాబ్ధి । సోమున కప్పయ్యశాస్త్రి శుభనామునకున్ ॥

2. సమ్మతి నంబ సన్నోనుత సారకవిత్వ ఘనత్వ సంపదా
ఢ్యమును తమ్మరన్ శివుకు లాబ్ధి భవాప్పయ పూర్ణచంద్రభా
గ్యమ్మను నాంధ్రవాక్ప్రియత మాభరణమ్మను సర్గసంహితా
ఖ్యమ్మగు సర్గభాగవత మారవి తారయశమ్ము శమ్మిడన్.

3. వినుమా శుకవిజ్ఞానం । బునచో తనభాగవతము ముదమిడుచుండన్
వినుమీ శుకవిజ్ఞానం । బున నూతనభాగవతము ముదమిడుఁగాదే॥

4. ఆర్యా! మీదగు గోపికావిరహ రాధాకృష్ణ వైవాహ మా
ధుర్యంబున్ ఖలదైత్యనాశచయ ప్రద్యుమ్నాఖిలాశా జయ
క్రౌర్యంబున్ బ్రతిఖండ మిత్తునిభమై రాజిల్ల శృంగార స
ద్వీర్యంబుల్ స్మరియింపఁ జేయవె బుధుల్ వేఁగ నప్పయ్యనన్!

5. భాగవత కవినాథ! మీపాదములకు । సద్ధిరాజునకిడెదు సర్ఘ్యంబుమాడ్కి—
బద్యపంచకమిదె భక్తి వ్రాసిపంపి । నాఁడ సన్మిత్రమగు జగన్నాథశాస్త్రి॥